nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 50 lir

TRST, nedelja 21. junija 1964

Leto XX. - Št. 146 (5829)

Glasbena Matica

Glasbena Matica na prvi pogled ne opravlja funkcije neke množične kulturne ustanove, vendar je njeno delovanje vidno in občuteno v vsej kulturni sredini. Težišče njenega delovanja je sicer slej ko prej v njeni glasbeni šoli vendar bi v sedanjih okoliščinah skoraj neizogibno stagnirala, če bi se zaprla le v ozek krog glasbene pedagogije. Pravo funkcijo centralne glasbene ustanove more vršiti le tako, da zajema v področje svojega delovanja tudi druge dejavnosti, kot so organizacija koncertnih prireditev, živa povezava z ljudskoprosvetnim delom, pomoč drugim kulturnim prosvetnim ustanovam in sploh da pospešuje vse, kar služi glasbenemu napredku. Dejstva kažejo, da je bilo v tej smeri opravljeno, že precej dela. Če ji ni uspelo izpolniti vseh nalog, je vzrok tudi v tem, ker so glasbeniki, ki delujejo v okviru Glasbene Matice preobremenjeni z delom pri glasbenem šolstvu in zato močno občutimo pomanjkanje strokovnih moči.

O Glasbeni Matici se je Primorski dnevnik že ponovno razpisal, zato se tokrat izognemo naštevanju statističnih podatkov ter se bomo ustavili ob nekaterih momentih, ki so bili doslej morda le nakazani ali pa jih je prinesel seboj šele najnovejši čas.

O delovanju, ki se odvija v njeni glasbeni šoli v Trstu in Gorici ter v podružnicah v Nabrežini, Proseku, Trebčah, Sovodnjah in Standrežu, bi omenil razveseljivo dejstvo: porast gojencev v letošnjem šolskem letu, kar kaže, da imajo starši zaupanje v delo naše glasbeno - pedagoške ustanove. Porast je močan zlasti na Goriškem, kjer so v preteklih letih, ko je tamkajšnja glasbena šola prenehala z delom, občutili močno vrzel. Vzporedno s porastom števila gojencev, bo treba paziti, da bo glasbeni pouk zares kvaliteten, kar je edino jamstvo uspešnega napredka. Kazalo bi vpeljati pouk predmetov, ki smo jih doslej pogrešali, zlasti solopetje, saj je med naše mladino dosti kvalitetnega glasovnega materiala in dobrih pevcev nam vedno primanjkuje.

Za izpopolnitev kadra našega orkestra bo nujno navajati gojence, ki imajo smisel in veselje do glasbe, da se oprimejo pouka instrumentov, s katerimi bodo lahko sodelovali v orkestru. To še posebno s perspektivo razvoja našega orkestralnega ansambla, ki je postal danes neobhodno potreben člen slovenske kulturno-prosvetne dejavnosti, saj je poleg lastnih koncertov ponovno omogočil številne druge prireditve, operetne predstave, gostovanja Glasbene Matice itd.

Še v večji meri bo treba skrbeti za mladinsko zborovsko petje, ki ima važen pomen pri naši prosvetni dejavnosti. S pomočjo ostalih prosvetnih činiteljev bomo morali najti način in potrebna sredstva za okrepitev mladinskega zborovskega petja.

Tudi v letošnjem šolskem letu je šola Glasbene Matice pripravila številne javne nastope gojencev. Nekateri predstavljajo, zlasti v krajih, kjer ni večje prosvetne dejavnosti, resničen kulturni praznik, kot npr. v Nabrežini. Pri teh nastopih se je lepo uveljavil tudi harmonikarski zbor, ki se je predstavil kot lepo vlit, homogen ansambel.

Razen glasbene pedagoške dejavnosti, posreduje Glasbena Matica našemu občinstvu že vrsto let kvalitetne glasbene prireditve z lastnimi močmi in z gostovanji solistov in ansamblov iz Jugoslavije in od drugod. V teku let si je pridobila močan dotok poslušalcev, čeprav zaradi objektivnih težav (pomanjkanja dvorane in materialnih sredstev) večkrat ni mogla izpolniti vseh načrtov ter je bilo često treba pristopiti h kompromisnim rešitvam. V perspektivi večjega razmaha javnih glasbenih prireditev je največjega pomena otvoritev Kulturnega doma. Vse doslej smo bili nujno navezani na gostoljubnost dvorane Auditorium, ki pa je bila v zadnjih letih, ko je bila dodeljena italijanskemu stalnemu gledališču, precej mačehovska. Prepričani smo, da bo možnost nastopanja v Kulturnem domu ustvarilo prave pogoje za sistematično uveljavljanje načrtne koncertne politike. Treba bo še prisluhniti željam občinstva, poseči po novejši glasbeni literaturi itd. V zvezi s tem bo koristno opremljati koncerte s primernimi glasbenimi komentarji, če bomo hoteli poslušalcu zares približati neko glasbeno delo ter ga seznaniti z njegovimi vsebinskimi in oblikovnimi značilnostmi. Lepo in koristno bi se vključila v okvir koncertne dejavnosti uvedba mladinskih koncertov. Mnenja smo, da bodo šolske oblasti radevolje pristopile k organizaciji teh koncertov. Morda bi sčasoma uspelo uvesti celo koncertni abonma? K pestrosti koncertnega repertoarja bodo tudi v bodoče pripomogla gostovanja kvalitetnih orkestralnih in zborovskih ansamblov ter solistov. V Kulturnem domu bo lahko gostoval tudi operni ali baletni ansambel, kar bo za našo občinstvo še posebno privlačno. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da bo koncertna dejavnost v širšem sklopu našega kulturnega življenja zares uspešna ter izraz našega lastnega kulturnega snovanja, če se bodo na odru Kulturnega doma zvrstili tudi naši instrumentalni in zborovski ansambli ter solisti. Zato bo v bodoče nujno potrebno v večji meri podpreti vsaj tiste naše ansamble, ki so že doslej dokazali svojo življenjsko silo in z javnimi nastopi opravičili svoj obstoj kot «Orkester Glasbene Matice», zbor «Gallus», zbor «Prosek - Kontovel», orkester «Miramar», da naštejem le najvažnejše. Pri tem ne smemo pozabiti, da bodo morale te naše glasbene skupine, v večji meri kot doslej, ponesti glasbeno umetnost tudi v druge kraje slovenskega zamejstva ter navezati tesnejše stike z italijanskim glasbenim življenjem.

Kar se tiče pomoči Glasbene Matice, zlasti njenih sodelavcev drugim področjem slovenske kulturno-prosvetne dejavnosti, smo mnenja, da bi bilo težko napraviti več. Učitelji Glasbene Matice so s pedagoškim delom v glasbeni šoli, ki je skoraj še enkrat večja od one na redni šoli, preobremenjeni. Če se poleg tega udejstvujejo se kot zborovodje posameznih pevskih zborov, kot skladatelji, koncertanti, organizatorji koncertnih prireditev itd. so zares napravili več kot je bilo mogoče. In vendar kli-

D. G.

(Nadaljevanje na 2. strani)

DANES

Od raznih tiskovnih agencij so uredništva dnevnega časopisja prejela včeraj največ komentarjev o ameriškem zakonu za državljanske pravice, ki ga je predsinočnjim izglasoval senat ZDA s 73 proti 27 glasovi. Besedilo zakona so poslali takoj ponovno v poslansko zbornico, ki je zakon sicer že izglasovala v letošnjem aprilu, sedaj pa bo morala odobriti besedilo z vsemi tistimi dodatki, ki jih je vanj vnesel senat. Voditelji obeh strank v zbornici pa so že zagotovili, da bodo senatno besedilo v najkrajšem času odobrili. Zakon bo začel verjetno veljati 4. julija na praznik ameriške neodvistnosti, ko ga bo podpisal predsednik Johnson, ki pa je takoj dejal, da «ne more noben ukrep ameriškega kongresa sam po sebi preprečiti diskriminacije, sovraštva in krivic», kar pomeni, da bodo ameriški protirasisti morali takoj poskrbeti z dejanji in s skupnimi nastopi, da se bo zakon v resnici tudi izvajal.

Druga vest, ki je vznemirila svet, pa je letalska nesreča senatorja Edwarda Kennedyja, najmlajšega brata pokojnega predsednika. Letalo v katerem je letel, je strmoglavilo in dva njegova prijatelja sta izgubila življenje, on sam pa je komaj ušel smrti; vendar pa je njegovo zdravstveno stanje boljše.

Tretja novica je prišla s sedeža OZN, kjer je Varnostni svet soglasno odobril resolucijo, s katero se za tri mesece podaljšuje bivanje varnostnih sil OZN na Cipru. Hkrati pa je KP Cipra prvič uradno izjavila, da tudi ona zagovarja «enosis» — priključitev Cipra h Grčiji.

V Kopenhagnu so objavili napovedano skupno poročilo o sovjetsko-danskih razgovorih, ki sta jih vodila predsednika obeh vlad, Hruščov in Krag. Iz sporočila sledi, da so se predvsem dogovorili o trgovinski izmenjavi: Sovjetska zveza bo v večji meri uvažala iz Danske dodatne kmetijske pridelke, vključno svinjsko in goveje meso, piščance, mleko v prahu in semena, ter tudi krompir za seme. Danska pa bo uvažala iz SZ petrolejske proizvode, tovarniške naprave, jeklene cevi, avtomobile, orodne in druge stroje ter razne instrumente. Poleg tega so v poročilu poudarjena načela miroljubne koeksistence med državami z različnimi socialnimi ustroji. Danski zunanji minister pa je še posebej poudaril, da s sovjetske strani ni bilo nobenega pritiska, da bi Danska spremenila svojo zunanjo politiko, med razgovori so izključili iz diskusije vsa sporna vprašanja med dvema blokoma in so obravnavali le tiste točke, glede katerih sta obe delegaciji že zavzeli ali lahko zavzemata enaka stališča.

Danes bo ob 18. uri v tržaškem Avditoriju zaključna prireditev glasbene šole Glasbene Matice. Sodelovali bodo (na sliki): orkester Glasbene Matice. Dirigiral bo prof. Oskar Kjuder, zbor harmonik ter mladinska pevska zbora iz Trsta in Nabrežine. (Vstopnice kupite lahko eno uro pred pričetkom prireditve pri blagajni dvorane Avditorija).

PO STO LETIH SO V ZDA KONČNO IZPOLNILI LINCOLNOVO OBLJUBO

Zakon o drž. pravicah izglasovan s 73 glasovi proti 27
Edward Kennedy ranjen pri letalski nesreči

Johnson o zakonu: «Posamezni ukrepi kongresa ne morejo sami po sebi odpraviti diskriminacije, sovraštva in krivice» - Nezadovoljstvo ameriških rasistov - Mrtva 2 sopotnika E. Kennedyja

WASHINGTON, 20. — Sinoči je tudi senat ZDA končno izglasoval zakonski predlog o državljanskih pravicah — *«Civil Rights Bill»* — s 73 glasovi proti 27. Za zakon je glasovalo 46 demokratičnih in 27 republikanskih senatorjev, proti pa 21 demokratov in 6 republikancev, med katerimi je tudi Barry Goldwater, ki je že prejel zadostno število glasov, da bo izvoljen za republikanskega kandidata na predsedniških volitvah.

Zakon «Civil Rights Bill» je poslanska zbornica ZDA izglasovala že 4. februarja letos, kongresu pa ga je predložila administracija pokojnega predsednika Kennedyja 19. junija lani.

Po sinočnjem glasovanju, so zakon vrnili poslanski zbornici, ki ima sedaj nalogo, da odobri ali pa zavrne tiste dodatne predloge, ki jih je v zakon vnesel senat. Toda voditelji obeh strank v zbornici so že izjavili, da bodo odobrili besedilo, katerega je izglasoval senat, tako da bo zakon čim prej stopil v veljavo. Kot smo že poročali, se bo to zgodilo na praznik ameriške neodvisnosti 4. julija letos, ko ga bo Johnson na svečan način podpisal.

Vsi ameriški integracionisti so po izglasovanju zakona v senatu izrazili svoje zadovoljstvo. Predsednik Johnson pa je med drugim izjavil: «Noben posamezni ukrep kongresa ne more sam po sebi odstraniti diskriminacije, sovraštva in krivic».

Integracionisti so se takoj začeli dogovarjati glede skupne akcije za izvajanje zakona v tradicionalno «segregacionističnih» državah ZDA. Pričakuje se, da v nekaterih južnih državah ne bo težav, pač pa predvidevajo hud odpor v Alabami, Mississippiju in Georgiji, kjer bo za izvajanje morala odločno poseči vmes zvezna vlada.

Integracionistične organizacije se pripravljajo tudi na velike demonstracije v južnih državah, s katerimi nameravajo izsiliti čim prej vpis črncev v volilne sezname. Predvideva se, da bodo največje demonstracije v državi Mississippi. Demonstracije se pripravljajo tudi zaradi šol, in sicer jeseni, ko nameravajo poslati čim večje število pritožb na ministrstvo za pravosodje proti rasističnim šolskim svetom na Jugu.

Zakon se deli na enajst delov, ter uzakonjuje proces integracije v javnih uradih in v šolah, jamči črncem volilno pravico, določa ukinitev sleherne zvezne podpore — socialne in gospodarske — na načelih segregacije, prepoveduje sleherno obliko rasne diskriminacije na področju dela in sindikalnih organizacij, določa pogoje za intervencijo sodišč ter ustanavlja poseben pomirjevalni organ za postopno in mirno izvajanje zakonskih določb; končno ureja sodni postopek v primerih kršitve zakona. Predvideva se, da se bo zakon izvajal bolj s civilnim kot s kazenskim postopkom. Vendar pa je predviden kazenski pregon v primerih kršenja sodnih odlokov.

Bivši predsednik ZDA Harry Truman je izjavil, da je zakon «dobra stvar» in da je sedaj opravljeno tisto, «kar je moralo biti storjeno». Veleposlanik ZDA pri OZN Adlai Stevenson pa je dejal: «Senat je napravil zgodovinski korak naprej in počastil obljubo Lincolna, ki je poudarjal, da morajo biti vsi državljani vedno svobodni». Republikanski prvak Nelson Rockefeller, guverner države New Yorka, je izjavil: «Gre za vsno etapo... Barry Goldwater, senator iz Arizone, pa je dokazal, da je nemogoče, da bi postal kandidat za predsednika sedaj, ko je glasoval proti zakonu o državljanskih pravicah». Znani črnski voditelj Martin Luther King je dejal: «Novi zakon prinaša črncem na Jugu olajšanje praktičnega značaja, črncem na Severu pa nudi psihološko podporo, ki jo tako zelo potrebujejo». Whitney Yung, ravnatelj «Mestne zveze» je izjavil: «Zakon lahko primerjamo z Lincolnovim proglasom emancipacije pred sto leti».

Ogorčenje pa so seveda izrazili rasistični ameriški politiki. Zloglasni guverner Alabame George Wallace je izjavil: «To je žalosten dan za individualno svobodo». Guverner Floride, Faris Bryant: «Izglasovanje v senatu dela veliko krivico nacionalni enotnosti».

Na Floridi pa so bile tudi danes pod vodstvom M.L. Kinga integracionistične manifestacije v St. Augustinu. Danes so izpustili iz zapora 17 ameriških rabinov, ki so jih aretirali med manifestacijami v soboto, ker so položili po dvesto dolarjev kavcije.

Toda istočasno je ameriška mornarica začela prevažati pet transportov tankov in drugega težkega vojaškega materiala v ameriška vojaška skladišča v Tajlandiji. Obrambni departma je sporočil, da si bodo s tem materialom pomagali v primeru poslabšanja krize v Laosu.

Nazadnjaška struja republikanske stranke nadaljuje med volilno kampanjo z uporabljanjem terorističnih sredstev. Tudi danes so Goldwaterjevemu tekmecu Scrantonu telefonirali, da je v letalu, s katerim je hotel potovati v Kentucky, bomba, ki bo v zraku eksplodirala. Scranton, ki je bil s svojimi prijatelji že v letalu, je izstopil, da bi policija letalo

(Nadaljevanje na 2. strani)

Četo OZN ostanejo na Cipru še tri mesece

Tudi KP Cipra za «enosis»

NEW YORK, 20. — Varnostni svet OZN je danes soglasno podaljšal bivanje varnostnih sil OZN na Cipru še za tri mesece, t.j. do 26. septembra t.l. Zadevno resolucijo so predložili delegati Brazilije, Bolivije, Maroka, Norveške in Slonokoščene obale. Zanjo sta glasovala tudi delegata ZSSR in ČSSR, ki sta pred tem izrazila svoje pridržke.

V resoluciji se poteg tega izraža zahvala Varnostnega sveta tistim državam, ki so za sile OZN prispevale vojaštvo, material in nudile finančno podporo. V njej se poudarjajo načela o ustanovitvi mednarodne sile za Ciper, ponovno se poudarja poziv, naj se vse članice OZN vzdržijo vsakršne kolj akcije, ki bi utegnila poslabšati položaj na otoku.

V Atenah pa so sporočili, da je bil predsednik grške vlade Papandreu, ki bo prihodnji teden odpotoval v Washington na razgovore z Johnsonom, povabljen v London za 1. in 2. julija, da bi se posvetoval z britanskimi voditelji o ciprskem vprašanju. Grški zunanji minister Stavros Kostopulos je izjavil, da je Papandreu vabilo sprejel s tem, da bo datum obiska določil pozneje zaradi obvez, ki jih je že pred vabilom sprejel.

V Nikoziji pa je generalni tajnik KP Cipra Exehias Papajoanu uradno izjavil, da njegova stranka zagovarja priključitev Cipra h Grčiji. Dejal je: «Popolna neodvisnost Cipra pomeni za nas uresničitev ciprskih zahtev, t.j. «enosis» — zedinjenje z Grčijo. Komunistična stranka AKEL in večina ciprskega ljudstva bodo brez dvoma glasovali za *enosis* v trenutku samoodločbe.» To je prvič, da se je KP Cipra uradno zavzela za priključitev h Grčiji.

Šestnajsti velesejem

Vsak velesejem je nekako zrcalo gospodarskega življenja mesta odnosno gospodarskega področja, na katerem ga prirejajo in kateremu tudi služi. To velja tudi za letošnji tržaški mednarodni velesejem, ki se je moral prebiti skozi pomembne težave, saj so se prvikrat «urhknila» velika in največja italijanska podjetja.

Gre za privatne «kolose», za velekapital, ki je kar naenkrat pričel s štednjo. Pri tem očitno ne gre toliko za gospodarske razloge in utemeljitve, kot za politični pritisk na vlado in na politične kroge, na opozorilo, da s sedanjim kurzom v italijanskem javnem življenju velekapital ni zadovoljen.

Kljub tej množični «dizertaciji» velikih podjetij pa uprava ni imela težav in lahko izkoristila celotni razstavni prostor, saj je letos na velesejmu prisotnih 1.037 razstavljalcev in celo nekoliko več kot lani.

Značilno in pomembno je dejstvo, da je število tujih razstavljalcev letos narastlo in da se je bistveno povečal tudi njih delež pri strukturi velesejma. Zvišalo se je število uradnih razstav, ki jih je letos 9 in ki so postale pomembnejše. Tako bodo poleg tradicionalnega jugoslovanskega in avstrijskega paviljona, na velesejmu še urejene kolektivne razstave Zapadne Nemčije, Grčije, Poljske, Madžarske, ČSSR, Kameruna in Brazilije.

Velesejem je torej vzbudil zlasti v zadnjih državah več pričakovanj, kot jih je lani in je tudi te države z večjo močjo pritegnil. To istočasno, ko vsak dan čitamo o težavah tržaškega pristaniškega prometa, krizi Javnih skladišč, zastoju trgovske dejavnosti in podobnem. Ne govorita ta dva nasprotujoča si in na videz absurdna pojava, da morda objektivni pogoji za delo v pristanišču le niso tako slabi, da pa jih Tržačani ne znamo pravilno izkoristiti?

Končno bi moral letošnji velesejem izpolniti še novo in to pomembno gospodarsko nalogo, da bi bil prikaz gospodarskih teženj, dosežkov in hotenj novega širšega upravnega področja dežele Furlanije-Julijske krajine. To je velesejem samo v minimalni meri dosegel: prisotnih bo nekaj pomembnejših podjetij iz Pordenona, le redka iz Vidma in v Palači narodov bo urejena razstava dežel s posebnim statutom.

Res je bila dežela šele sedaj ustanovljena, njenih organov praktično sploh še ni in preovsem ni organa, ki bo moral skrbeti tudi za propagando nove dežele in ki se bo moral neposredno ukvarjati z velesejmskimi in drugimi podobnimi prireditvami, kot to z uspehom dela na primer Sicilija. Vendar pa je ena sama razstava in nekaj desetin sodelujočih podjetij v resnici premalo, da bi imel tržaški velesejem deželni značaj in bi morali na to vprašanje pravočasno pomisliti predvsem tržaški gospodarski in drugi organizmi, ki jih ne primanjkuje (center za gospodarski razvoj, odbor za enotno propagando, trgovinska zbornica in drugi), da bi omenjeno pomanjkljivost vsaj omilili in ne bi ustvarjali neprijetnega precedenta, ki ima lahko v prihodnjosti resne posledice.

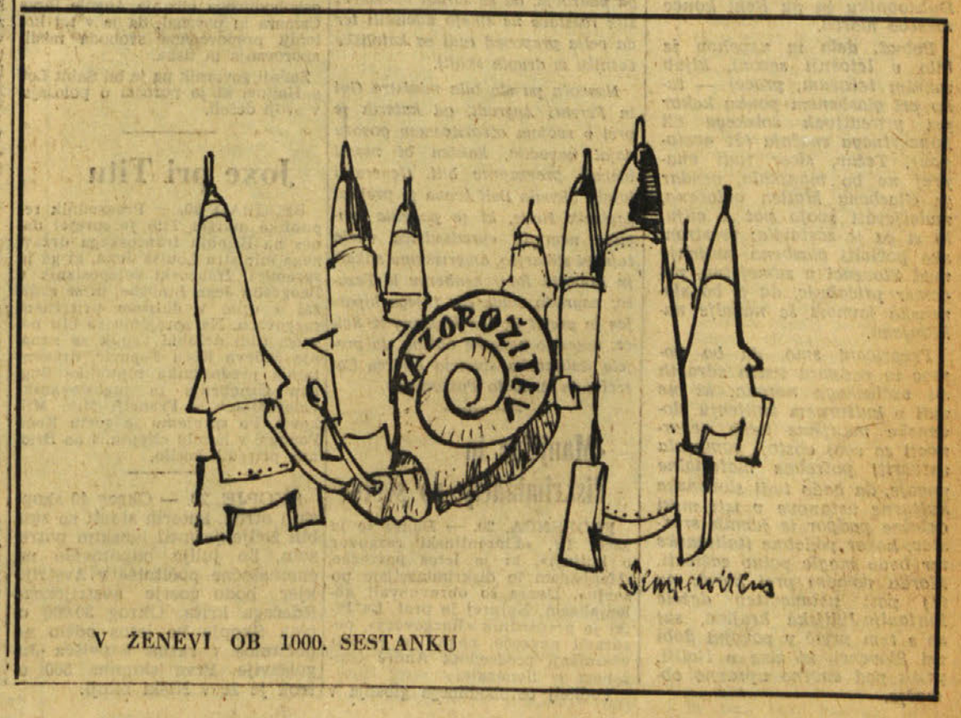

V ŽENEVI OB 1000. SESTANKU

NADALJEVANJE PROCESA PROTI «ATOMSKEMU DIKTATORJU»

Ippolito, Fanfani in Mazza

Mazzi je Ippolito prodal neko hišo za 30 milijonov - Pravice do predujma na odpravnino se je poleg njega poslužilo še 34 nameščencev CNEN

RIM, 20. — Pred prizivnim sodiščem se je danes nadaljevalo zasliševanje prof. Ippolita, bivšega tajnika CNEN. Predsednik sodišča mu je zastavil vrsto vprašanj, na katere je Ippolito odgovarjal hitro in brez vsakršne zadrege. Predsednik sodišča ga je vprašal, naj pojasni sindikalni sporazum, ki ga je podpisal v juniju 1963 s sindikati CNEN, na podlagi katerega si je CNEN baje naložil nadaljnje finančno breme 300 milijonov. Ippolito je pojasnil, da so morali povišati prejemke nameščencev CNEN, ker so se hkrati povišali prejemki nameščencev občinskih električnih podjetij, s katerimi so bili povezani tudi nameščenci CNEN. Ippolito je dodal, da upravni odbor CNEN ni le potrdil tega sporazuma, ampak je še povišal plače in privolil tudi v izplačilo zaostankov.

Na vprašanje javnega tožilca, ali je Banca Nazionale del Lavoro, pri kateri je CNEN imel naložen denar, dajala obresti, je Ippolito odgovoril pritrdilno, medtem ko je zanikal, da bi obresti dajal državni zaklad. Na vprašanje, ali ga je nadzorni odbor kdajkoli pozval, naj naloži sklade CNEN pri osrednjem državnem zakladu, skladno z odredbami predsedstva vlade, je Ippolito dejal, da so v proračunih CNEN knjižili obresti, ki bi jih banka dajala, in da so se istega sistema držali tudi pri Državnem odboru za jedrsko raziskovanje. S tem je CNEN v znatni meri povečal svoja finančna sredstva.

Javni tožilec ga je vprašal, zakaj so poleg šest milijard, ki so jih naložili v Banco Nazionale del Lavoro, 30. junija 1963 naložili več kot dve milijardi v Banco di Napoli. Ippolito je pojasnil, da so tudi druge banke zaprosile, da bi CNEN tudi pri njih naložil svoj denar, ko so vloge CNEN pri Banca Nazionale del Lavoro dosegle nekaj milijard. S tem v zvezi so razne banke, med njimi tudi Banco di Napoli, izvajale nanj pritisk in da je o tem obvestil tudi ministra Colomba, ki mu je dejal, da naj sam odloči o tem; dodal pa je, da bi mogli naložiti nekaj sredstev tudi pri tej banki, spričo važnosti raziskovanj CNEN na italijanskem jugu. Ker je CNEN finansiral Državni zavod za jedrsko fiziko, je smatral, da je to odlična pretveza za to, da se odpre pri Banco di Napoli tekoči račun za ta zavod. Poskrbel pa je, da je Banco di Napoli dal glede obresti enake pogoje, kot Banca Nazionale del Lavoro. Tako so vsako leto naložili v Banco di Napoli dve milijardi in 21 milijonov.

Na vprašanje javnega tožilca, zakaj ni odkril preiskovalni komisiji obstoja posebnega sklada v višini 28 milijonov, ki se je stekal s podporami Banca Nazionale del Lavoro, je Ippolito dejal, da tega ni storil zato, ker ni priznaval te komisije, ki jo je imenoval minister za industrijo Togni, pri tem pa kršil svoje obveze in njegove pravice, ko ga je suspendiral, ne da bi ga pismeno obdolžil česarkoli; proti suspendiranju je vložil priziv na državni svet; če bi ta priziv sprejeli, bi bila preiskava te komisije nična.

Ker je Banca Nazionale del Lavoro finančno podpirala CNEN za njegove znanstvene smotre, ga je javni tožilec vprašal, kako opravičuje izdatek pet milijonov lir te podpore, ki so ga dali inž. Morettiju, nameščencu CNEN, da bi si zgradil vilo v Anguillara Sabazia. Na to je Ippolito odgovoril, da je to posojilo dal inž. Morettiju, brez njegove vednosti, knjigovodja Citterio; toda ko je za to izvedel, je posojilo odobril in ga tudi sedaj odobrava.

Na vprašanje javnega tožilca, ali je imel pri Banca Nazionale del Lavoro tudi osebni tekoči račun, poleg dveh že znanih, je Ippolito to potrdil, toda dodal, da druga dva tekoča računa nista bila njegova, ampak od CNEN; pripomnil je, da so skoro vsi nameščenci CNEN imeli svoj tekoči račun pri tem zavodu, ker je njihove plače izplačevala Banca Nazionale del Lavoro.

Na vprašanje javnega tožilca, ali je vedel za noto zakladnega ministrstva, ki je nasprotovala njegovi likvidaciji, ker je bil že likvidiran kot univerzitetni profesor, je Ippolito dejal, da je vedel za noto, ki se je sklicevala na pravilnik, ki bi ga bili morali šele odobriti. Na vprašanje, ali so tudi druge osebe vedele za to noto, je Ippolito dejal, da so zanjo vedeli skoraj vsi, vsekakor pa da je zanjo vedel senator Focaccia.

Na vprašanje javnega tožilca, na podlagi kakšnih sporazumov so osebje CNEN zavarovali pri Istituto Nazionale delle Assicurazioni, je Ippolito dejal, da CNEN ni hotel vezati svojega osebja in da so hoteli imeti proste roke, da bi ga mogli vsak trenutek odpustiti. Ta sporazum je baje podpisal inž. Belliazzi. Na vprašanje javnega tožilca, kako to, da je to zadevo imel v rokah dr. Bassani, ki ni bil niti pristojen za to področje, ker je agent INA za Trst, je Ippolito dejal, da je dr. Bassani podpisal sporazum z Blagajno za jug in da so zato stopili z njim v stik, ker je bil strokovnjak na tem področju.

Na vprašanje javnega tožilca, ali mu je znano, da je dr. Bassani kasiral kot provizijo v nekaj letih več kot pol milijarde lir za pogodbe, ki jih je za račun INA sklenil s CNEN, je Ippolito dejal, da je to izvedel iz obtožnice v «Regina Coeli».

Na vprašanje javnega tožilca, ali je res, da se je Bassani zanimal tudi za prodajo nekega zemljišča v Cortini d'Ampezzo, ki je bila njegova last, je Ippolito potrdil, da je Bassani posredoval za prodajo nekega njegovega zemljišča prefektu Mazzi iz Trsta.

Javni tožilec: «Na koga ste se obrnili, ko ste v oktobru 1962 odločili, da izterjate 30 milijonov odpravnine?»

Ippolito: «Uprava, oziroma knjigovodja Citterio, je bil tisti, ki mi je dejal: ‚Gospod profesor, zakaj ne vzamete tudi vi predujma na odpravnino, dokler denar še ni izgubil vrednosti?' Odgovoril sem mu, da ideja ni slaba.»

Na naslednja vprašanja je Ippolito pojasnil, da je vseh dva tisoč nameščencev vedelo, da lahko zahtevajo predujem na odpravnino, kljub temu pa ga je zahtevalo le 34 nameščencev. Ker je sodnik Testi hotel vedeti, kako to, da je Ippolito izjavil, da ima v banki le deset milijonov, medtem ko je znano, da je prejel 40 milijonov odpravnine, 30 milijonov pa od prodaje neke hiše prefektu Mazzi, je Ippolito dejal, da je odpravnino potrošil za nakup zemljišča, ko pa je dal izjavo, še ni prejel od Mazze 30 milijonov.

Na ustrezno vprašanje javnega tožilca, je pripomnil, da je takratni predsednik vlade Fanfani prepovedal z okrožnico javnim ustanovam, da namestijo izvedence, je Ippolito dejal, da je dobro vedel za to okrožnico, da pa so bili, sporazumno s predsednikom CNEN (Colombo), mnenja, da te določbe ni bilo moč uveljaviti pri CNEN.

DRŽAVLJANSKE PRAVICE

(Nadaljevanje s 1. strani)

lahko preiskala. Toda preiskava je dala negativen rezultat. Zato je Scranton odpotoval.

Barry Goldwater pa si je včeraj pridobil še 14 delegatov v Montani, ki je zadnja država, ki je morala določiti svoje predstavnike za republikansko nacionalno konvencijo, ki bo v San Franciscu. Na tej konvenciji bo 1308 delegatov predstavljalo 50 držav ZDA. Po neuradnih podatkih bo za Goldwaterja glasovalo 694 delegatov, medtem ko jih je 118 obljubilo glasove samo formalno. Scranton razpolaga doslej samo s 138 delegati in upa, da jih bo še najmanj toliko odvzel Goldwaterju.

Včeraj zvečer je zasebno potniško letalo, v katerem je potoval najmlajši brat pokojnega predsednika Kennedyja, senator Edward Kennedy, strmoglavilo v neki sadovnjak blizu Springhfielda. Z njim so potovali še: pilot Edwin Zimmy, ki je bil takoj mrtev, Edward Moss, Kennedyjev tajnik, ki je umrl v bolnišnici zaradi pretresa možgan, senator Birch Bayh, ki je bil samo lažje ranjen in njegova žena, ki pa se je samo zelo prestrašila. V prvem trenutku je kazalo, da je v smrtni nevarnosti tudi Edward Kennedy, ter je vest pretresla vso Ameriko in ves svet, ker bi bila to že druga tragedija v Kennedyjevi družini. Toda po najnovejših vesteh je Edward Kennedy sicer zelo resno ranjen, toda njegovo zdravstveno stanje se je precej izboljšalo.

Edward Kennedy je star 32 in je najmlajši od devetih sinov Josepha Kennedyja in njegove žene. V politično življenje je vstopil leta 1958, v senat pa je bil izvoljen pred dvemi leti, ko je zasedel senatorsko mesto svojega brata, ki je bil izvoljen za predsednika. Edward Kennedy bi moral biti določen za uradnega kandidata demokratične stranke v istem volilnem okrožju Massachussets.

Glasbena Matica

(Nadaljevanje s 1. strani)

če delo še vsepovsod. Nujno bi bilo posvetiti več pozornosti vprašanju vzgoje pevovodij, sicer bo področje zborovskega petja nadalje stagniralo. Da pa je potreba po tem živo občutena, kaže med drugim, zanimanje slovenskega učiteljstva, kateremu je Glasbena Matica v letošnjem šolskem letu posredovala tečaj za vodenje mladinskih pevskih zborov.

Ker se delovanje Glasbene Matice nujno prepleta z dejavnostjo drugih kulturnih in prosvetnih ustanov, bi bilo potrebno, da se naše kulturne ustanove med seboj tesneje povežejo. Pa tudi rednejša in zares odkrita izmenjava mnenj in skupna kritična presoja našega glasbenega življenja med glasbeniki samimi, bi pripomogla k uspešnejšemu in načrtnejšemu delu na področju glasbe.

Gostovanja Glasbene Matice, predvsem njenega orkestra, so rodila pozitivne uspehe, saj so seznanila jugoslovansko javnost z delom naše centralne glasbene ustanove, navezala koristne stike z glasbenimi in kulturnimi krogi v Jugoslaviji ter povezala s tem tudi gostovanja jugoslovanskih glasbenih šol v Trstu. Pri tem naj omenimo zlasti lansko gostovanje beograjske glasbene Akademije, letos pa gostovanje dubrovniške glasbene šole, ki je s tem vrnila obisk Glasbeni Matici, ki je s svojim orkestrom in solisti gostovala v Dubrovniku in na Reki konec meseca marca.

Pobud, dela in uspehov je bilo v letošnji sezoni, kljub raznim težavam, precej — tako pri glasbenem pouku kakor pri prireditvah šolskega ali koncertnega značaja (21 nastopov). Težav, sicer tudi vnaprej ne bo manjkalo, vendar je Glasbena Matica odločena, nadaljevati svojo pot k cilju, ki si ga je zastavila: vsestransko poživiti glasbeno življenje med Slovenci v zamejstvu, pri čemer pričakuje, da ji bo slovenska javnost še nadalje naklonjena.

Prepričani smo, da bo pomoč in podpora tistih zdravih sil večinskega naroda, ki ne vidi v kulturnem življenju slovenske manjšine neke nevarnosti za svoj obstoj, pomagala ustvariti potrebne materialne pogoje, da bodo tudi slovenske kulturne ustanove v isti meri deležne podpor iz javnih sredstev, kakor podobne italijanske ter bodo mogle polno zaživeti. Morda pomeni prvi korak na tej poti ustanovitev dežele Furlanija-Julijska krajina, saj so s tem prvič v povojni dobi vsi Slovenci, ki žive v Italiji, prišli pod enotno upravno območje.

Ippolito

MED RAZPRAVO O PRORAČUNU ZA DRUGO POLLETJE 1964

Poslanec iz Doline Aosta Gex za pravice narodnih manjšin

Jutri se začne tridnevna stavka delavcev v podjetjih za cementne izdelke; od 23. do 25. t.m. bodo stavkali uslužbenci INPS in INAIL, 25. t.m. pa bo 24-urna stavka tekstilcev

RIM, 20. — Poslanska zbornica je nadaljevala splošno razpravo o proračunu za drugo polletje 1964: besedo so imeli liberalci in misovci, ki so ponavljali svoje obrabljene argumente proti vladi levega centra in njenim reformam, zlasti proti urbanističnemu zakonu in deželni ureditvi; misovski poslanec Cruciani je hkrati izrazil svoje nasprotovanje «pogodbenemu varčevanju» in zatrdil, da je treba ostvariti sodelovanje med delodajalci in delavci in priznati delavcem pravico sodelovanja pri upravljanju podjetij.

Zanimiv govor je imel poslanec iz Doline Aosta Gex, ki je poudaril potrebo, da se «albanskim in grškim manjšinam v Južni Italiji, slovenski manjšini v Furlaniji, katalanski manjšini na Sardiniji, provencalski manjšini v dolinah zahodnih Alp ter francoski in nemški manjšini v Dolini Aosta prizna pravica do prostovoljnih tečajev v njihovem jeziku». Govornik je še poudaril potrebo po «prosvetni politiki, ki naj ohrani krajevne govorice, narečja in vse oblike deželne in krajevne civilizacije».

V odgovor na članek v nekem angleškem listu, ki je zatrjeval, da gre pri politiki vlade levega centra za reforme «na italijanski način» (t.j. da se odložijo), objavlja jutrišnja številka glasila PSI «Avanti!» Lombardijev uvodnik, v katerem pravi med drugim, da «moramo izključiti, da bi tako cinično tolmačenje moglo kakorkoli ustrezati namenom vlade»; dodaja pa, da morejo le konkretna dejanja pobiti tako tolmačenje. Ker bodo še ta mesec predložili urbanistični zakon, bo temu sledila «politična bitka, ki bo največji preizkusni kamen reformatorske volje in strnjenosti večine». Nato se Lombardi sprašuje, zakaj še niso napravili preventiva stroškov za deželno ureditev, ki bi bil to najboljši odgovor na ofenzivo vseh tistih krogov, ki hočejo doseči odložitev te reforme pod pretvezo «austerity», kakor bi šlo pri tem za luksuz, ne pa za samo strukturo republiške države. Lombardi pravi, da se omejuje le na ti dve reformi, ker glavni pridržki Colomba zadevajo prav urbanistiko in deželno ureditev, in da je prav glede teh dveh reform potrebno takojšnje preverjenje politične volje, ki ga morejo dati le konkretna dejanja. Brez teh reform nima smisla niti politika načrtovanja. Lombardi zaključuje, da je moč le s konkretnim uveljavljenjem reform vladnega programa biti kos tudi gospodarski konjunkturi. Na koncu zatrjuje, da omenjenih reform ne bodo uresničili «na italijanski način».

Vse tri sindikalne organizacije so napovedale za 25. junij novo enodnevno stavko tekstilnih delavcev, ker se nočejo delodajalci pogajati o sklenitvi nove delovne pogodbe na podlagi delavskih zahtev.

Prav tako so vse sindikalne organizacije napovedale tudi stavko uslužbencev INPS in INAIL, ki bo trajala tri dni od 23. do 25. junija. Uslužbenci stavkajo, ker niso uveljavili zanje sporazuma o pregibni lestvici, sklenjenega že leta 1962.

Od 22. do 24. junija bo tudi stavka delavcev, ki so zaposleni v podjetjih za cementne izdelke. Tudi ti delavci se borijo da bi dosegli novo delovno pogodbo.

Letalska nesreča 30 mrtvih

TAJPEH (Formoza), 20. — Potniško letalo «C-46» z 48 potniki in člani posadke, ki je danes dopoldne vzletelo z letališča Tajčung na zahodni obali Formoze, je pet minut nato zajel požar. Letalo je strmoglavilo 160 km daleč od Tajpeha.

Nocoj ob 23. uri so sporočili, da so med razbitinami našli 30 trupel. Vse kaže, da so tudi ostali potniki mrtvi. Med njimi je bilo mnogo kitajskih delegatov, ki so se udeležili azijskega filmskega festivala ter 21 Američanov, ki so se vračali v Tajpeh z izleta na Peskadorske otoke.

PO URADNEM OBISKU NA DANSKEM

Hruščov odpotuje danes na obisk v Stockholm

Besedilo poročila o sovjetsko-danskih razgovorih - Izjave Hruščova danskim industrijcem, trgovcem in delavcem

KOPENHAGEN, 20. — Danes je bilo objavljeno skupno poročilo o sovjetsko-danskih razgovorih, ki sta jih vodila predsednika Hruščov in Krag. V poročilu se poudarja najprej določena stopnja pomirjenja mednarodnih odnosov in nujnost konsolidacije in razvoja OZN ter se izraža upanje, da bodo v Ženevi doseženi konkretni razorožitveni ukrepi. Poročilo poudarja dalje nujnost razvoja mednarodne trgovine brez kakršne koli diskriminacije, ter željo po zboljšanju življenjske ravni držav v razvoju — v Afriki, Aziji in Latinski Ameriki. Nato izraža poročilo željo po razvoju trgovinskih odnosov: Danska bo uvažala iz SZ razne dodatne kmetijske pridelke, mleko v prahu, semena — zlasti semenski krompir; Sovjetska zveza pa bo na Dansko izvažala več petrolejskih proizvodov, tovarniških naprav, jeklene cevi, avtomobilov orodnih in drugih strojev ter razne instrumente. Obe državi si bosta izmenjali strokovnjake in znanstvene misije. Danska je ponudila Sovjetski zvezi zgraditev tovarne umetnih gnojil, kar pa bodo v Moskvi šele proučili. Končno se poudarjajo načela miroljubne koeksistence med državami z različnimi socialnimi ustroji.

Danski zunanji minister je po podpisu sporočila izjavil, da s sovjetske strani ni bilo pritiska ali zahteve, da bi Danska spremenila svojo zunanjo politiko. «Nismo zapirali oči — je rekel minister — pred dejstvom, da se nahajamo v različnih taborih in smo to diskusijo pustili ob strani; ukvarjali smo se samo s tistimi točkami, glede katerih imamo že ali pa lahko dosežemo skupna stališča.» Poudaril je, da je bil obisk Hruščova koristen za Dansko in — kot upa — tudi za Sovjetsko zvezo ter «za države, s katerimi imamo prijateljske odnose».

Hruščov je za zaključek svojega obiska obiskal kopenhagensko borzo, kjer se je sestal s predstavniki danske industrije in trgovine. V svojem govoru je ob tej priliki Hruščov poudaril zlasti nujnost prenehanja diskriminacije v mednarodni trgovini ter pri tem omenil ženevsko konferenco o trgovini ter obžaloval, da ni imela pričakovanega uspeha. Nato je Hruščov obiskal še ladjedelnico, kjer je včeraj govoril delavcem ter med drugim dejal: «Dovolite mi, da izjavim, da sem komunist in da omenim dejstvo, da je v vaši deželi komunistična partija izven zakona. Po drugi strani pa kot uradni gost vaše vlade uživam pravico nedotakljivosti. Mi bomo še nadalje nakupovali v vaši deželi, čeprav nas hočejo vaši kapitalisti žive odreti s svojimi drakonskimi pogoji, ki pa nam vseeno omogočajo, da živimo.» Tako je govoril Hruščov prej ko je začel brati uradno besedilo govora. Nina, žena Hruščova je nato opravila svečanost splavitve ladje-ledenice «Andersen», ki so jo zgradili v ladjedelnici za Sovjetsko zvezo.

Hruščov bo odpotoval jutri ob 10. uri iz Kopenhagna na ladji «Baškirija» na uradni obisk v Stockholm.

XXXII. bienale v Benetkah

BENETKE, 20. — *Danes je bila svečana otvoritev XXXII. bienala v Benetkah brez že tradicionalne prisotnosti predsednika vlade Segnija. Njegovo odsotnost pripisujejo prepovedi, ki jo je objavil beneški patriarh kard. Urbani vernikom svojega področja, da se zaradi nekaterih slik razstave ne smejo udeležiti ter da velja prepoved tudi za katoliške vernike iz drugih škofij.*

Navzoča pa sta bila ministra Gui in Ferrari Aggradi, od katerih je prvi v svojem otvoritvenem govoru dajal navodila, kakšen bi moral bienale pravzaprav biti. Generalni tajnik bienala Dell'Acqua je prebral zapisnik žirije, ki je podelila najvišjo nagrado «predsedstva vlade tujemu slikarju», ameriškemu slikarju Robertu Rauschenbergu iz Texasa; nagrado vlade «za tujega kiparja» je prejel Zoltan Kemeny iz Svice; nagrado beneške občine sta prejela italijanska slikarja Andrea Cascella in Arnaldo Pomodoro.

«Manjšine in diskriminacije po svetu»

FLORENCA, 20. — Danes se je začel IV. «Florentinski razgovor o kulturi», ki je letos posvečen «Manjšinam in diskriminacijam po svetu». Danes so obravnavali kolonializem. Najprej je prof. La Pira, ki je predsednik «Razgovora», pozdravil navzoče, nakar je govoril včerajšnji predsednik André Guilabert iz Senegala.

Voditelj osvobodilnega gibanja v Mozambiku Edoardo Mondlane je govoril nato o političnem, gospodarskem in socialnem položaju v portugalskih kolonijah, o trpljenju tamkajšnjih črncev, o zgodovini kolonializma ter poudaril, da je nujno spremeniti odnos med osvajalci in podložniki v Mozambiku.

Za njim je govoril predstavnik osvobodilnega gibanja Angole Pires Camara in povedal, da je v tej koloniji prepovedana svoboda misli, zborovanja in tiska.

Zadnji govornik pa je bil Saint Lot s Haitov, ki je poročal o položaju v svoji deželi.

Joxe pri Titu

BEOGRAD, 20. — Predsednik republike maršal Tito je sprejel danes na Brionih francoskega državnega ministra Louisa Joxa, ki ga je spremljal francoski veleposlanik v Beogradu Jean Binoche, in se zadržal z njim v daljšem prisrčnem razgovoru. Na sprejemu so bili navzoči tudi državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović, državni tajnik predsednika republike Bogdan Crnobrnja in jugoslovanski veleposlanik v Franciji Mita Miljković. Po sprejemu je gostu Koča Popović v hotelu «Neptun» na Brionih priredil kosilo.

SKOPJE, 20. — Okrog 40 skopskih otrok, katerih starši so zgubili življenje med lanskim potresom, bo julija odpotovalo na enomesečne počitnice v Avstrijo kjer bodo gostje avstrijskega Rdečega križa. Okrog 30.000 otrok Skopja bo letos odšlo na počitnice v razna letovišča Jugoslavije. Prva skupina 300 otrok je že v Niški banji.

Zaključek kongresa KP Poljske

VARŠAVA, 20. — Danes se je zaključil četrti kongres poljske združene delavske (komunistične) stranke z izvolitvijo Vladislava Gomulke za prvega tajnika in novega centralnega komiteja ter izvršnega odbora, ki je sestavljen iz enajstih članov, ki so: Jožef Cyrankiewicz, E. Gierek, V. Gomulka, S. Jedrihovski, Z. Klizsko, I. Loga-Sovinski, E. Ochab, A. Rapacki, M. Spichalski, E. Szyr, F. Waniolka in A. Zavadzki.

SAINT-JEAN-DE-LUZ (Francija), 20. — Bivši brazilski predsednik J. Kubiček je prispel danes iz Madrida v spremstvu žene in načelnika svojega kabineta. Izjavil je, da je na «prisilnih počitnicah».

ELIZABETHVILLE, 20. — Iz Albertvilla so danes sporočili, da so mesto, ki so ga včeraj zavzeli uporniki, ponovno zavzele vladne čete.

šport šport

MITROPA CUP

Beograd 2 Bologna 2

BEOGRAD, 20. — Bologna se je uvrstila v nadaljnje kolo turnirja za Mitropa Cup. Danes so Bolonjčani igrali z Beogradom 2:2 (0:0). Igra je bila zelo groba in gostje so celo hoteli fizično obračunati s stranskim sodnikom, ki je potrdil veljavnost prvega Miloševega gola. Dvajset minut kasneje je De Mecenas izenačil za Bologno. V 33' drugega dela igre je Čebinac z najlepšim golom dneva povedel Beograd v vodstvo, toda Corradi je samo 5 minut pred koncem izenačil in tako pripomogel, da je Bologna izločila Beograd.

Mednarodna odbojka v Trstu

Prepričljivi zmagi Gasilcev in Mladosti

Sinoči se je v telovadnici šole Morpurgo začel turnir za pokal padlih gasilcev. V prvi tekmi večera so tržaški gasilci odpravili zagrebško moštvo XIII. maj, v drugi pa so se Zagrebčani Mladosti z lahkoto otresli dunajskih tekmecev SC ÖMV Blau - Gelb. Igralci Mladosti so pokazali, pa čeprav se niso zaradi šibkosti nasprotnika niti preveč potrudili, tehnično najboljšo in duhovito igro polno presenetljivih akcij. Turnir se bo nadaljeval danes.

Izida včerajšnjih tekem:

GASILCI - XIII. maj 3:1 (15:10, 15:12, 6:15, 15:5)

MLADOST - ÖMV 3:0 (15:8, 15:6, 15:7)

KOŠARKA ZA TROFEJO MIVAR

Standa in Olimpija danes v finalu

V miljski občinski telovadnici se je sinoči začel ženski mednarodni košarkarski turnir za trofejo Mivar. V otvoritvenem srečanju je milanska Standa premagala peterko Mivar 65:36 (32:21), v naslednji pa je ekipa ljubljanske Olimpije spravila z 48:38 (23:13) na kolena uporna dekleta tržaškega CMM.

Turnir se bo nadaljeval danes zjutraj ob 8.30 z dvobojem Mivar CMM za tretje mesto, ob 10. pa bo med Stando in Olimpijo finale za trofejo.

VČERAJ V SAARBRUCKNU

Nov italijanski rekord v štafeti

SAARBRUCKEN, 20. — Po prvem dnevu atletskega dvoboja Zahodna Nemčija - Italija so domačini v vodstvu 63:41. V štafeti 4x100 m so Berruti, Preatoni, Sardi in Ottolina dosegli s časom 39"8 nov italijanski rekord. Prejšnji je bil 40".

MEDNARODNI NOGOMET

FLORENCA, 20. — V finalu turnirja za pokal florentinskega mesta je enajstorica Sao Paola premagala leningrajski Zenit 1:0 (0:0). V tekmi za tretje mesto pa je Benfica odpravila Fiorentino 4:1 (2:0).

* * *

BARCELONA, 20. — V tekmi za III. mesto turnirja za evropski pokal narodov je Madžarska premagala Dansko po podaljških 2:1 (1:0, 1:1).

sedem dni v svetu

Sklepi konference o trgovini in razvoju

V torek se je v Ženevi po treh mesecih dela končala svetovna konferenca o trgovini in razvoju, ki je v zadnjem trenutku dosegla soglasje o predloženih sklepih, ki bi bili lahko uspešnejši in daljnosežnejši, če bi bile razvite dežele pripravljene na koncesije. Kljub temu pa je rezultat konference vsebinsko bogat in pomemben.

Konferenca je omogočila, da se je v polni meri uveljavilo gledišče, po katerem je pospeševanje gospodarskega napredka dežel v razvoju pogoj in nepogrešljiv element uspešnega razvoja svetovnega gospodarstva v celoti, da je uresničenje tega namena v neposrednem interesu vse mednarodne skupnosti in vsake dežele posebej. Prevladalo je prepričanje, da je mednarodna skupnost dolžna skrbeti za gospodarski razvoj nasploh, posebej pa dežel v razvoju. Iz tega izvira tudi nujna potreba, da svetovna skupnost sistematično in organizirano podpira napore dežel v razvoju, da zboljšajo življenjske pogoje svojih narodov, da poveča mednarodno trgovino na način, ki bo prispeval h krepitvi teh dežel in da vpliva na prilagojevanje mednarodnega financiranja potrebam razvoja, pri tem pa daje posebno pomoč in zaščito manj razvitim področjem. Že sama okoliščina, da so bila načela nove in dinamične mednarodne gospodarske politike sprejeta v zaključni dokument konference, je zelo pomemben rezultat.

ildržavam

Svetovna konferenca je sprejela tudi nekatere konkretne ukrepe, ki bodo olajšali dostop na trge razvitih dežel proizvodom iz dežel v razvoju. Na tej osnovi bi v bližnjih petih letih proces liberalizacije, sprožen znotraj GATT, zajel vse dežele v razvoju. Konferenca je tudi potrdila nujno potrebo po stabilizaciji trga surovin z mednarodnimi blagovnimi sporazumi s tem, da naj bi ti sporazumi v prihodnje zagotovili naraščanje izvoznih zaslužkov dežel v razvoju. Poudarjen je bil tudi pomen olajšav za prodajo industrijskih proizvodov iz dežel v razvoju na trgih industrijsko razvitih narodov. Ni pa bilo doseženo soglasje o sklenitvi ustreznih preferencialnih dogovorov, kakor tudi ne o skladih, iz katerih bi nadomestili zgubo, nastalo zaradi nestabilnosti cen primarnih proizvodov.

Glede bodočih oblik mednarodnega sodelovanja na področju trgovine in razvoja so premagali velike ovire. Sklenili so, da bo konferenca o trgovini in razvoju vsako tretje leto, svet za trgovino in razvoj kot neodvisen organ Generalne skupščine Združenih narodov, ki bo urejal vsa vprašanja svetovne trgovine in razvoja, pa se bo sestal dvakrat letno. Dežele v razvoju so dosegle, da deluje v okviru konference in sveta proceduralni mehanizem, sloneč na enakosti vseh zastopanih dežel.

Najbolj splošno rečeno je večina velikih spornih problemov ostala odprta. Konferenci pa se je posrečilo zagotoviti upostavitev mehanizma, ki bo jamčil za njihovo stalno obravnavanje, in sprejela je načela, ki pomenijo kažipot, na kateri osnovi in v kateri smeri jih je treba urejati. Drugače povedano, ustvarjena sta okvir in baza za nepretrgano akcijo mednarodne skupnosti na torišču trgovine in razvoja, posebej za usklajeno delovanje dežel v razvoju. Konferenca je zelo prepričljivo potrdila njihovo odločenost, da bodo tudi v prihodnje enotno nastopale v korist načel, za katera se zavzemajo, o čemer priča tudi to, da so vztrajala na zahtevah, formuliranih v posebni deklaraciji. Spričo vsega tega lahko sklepamo, da je izpričana in utrjena enotnost dežel v razvoju eden najpomembnejših dosežkov konference.

Razorožitev

Oba sopredsednika razorožitvene konference — ameriški delegat Foster in sovjetski delegat Zorin — sta v četrtek dosegla sporazum, ki ga je sporočil predsednik četrtkove seje kanadski general Burns ter poudaril, da sta sopredsednika upoštevala ponovne predloge nevezanih držav. Sporazumela sta se namreč, da bodo v prihodnjih štirih tednih «disciplinirano razpravljali izključno o štirih vprašanjih: 1. proračuni in prenehanje izdelave fizijskega materiala v vojaške namene; 2. prepoved nadaljnjega širjenja jedrskega orožja; 3. neki ameriški ukrep, ki še ni določen, in 4. sovjetski ukrep, ki prav tako še ni določen.

Najprej je govoril na seji Foster, ki je izjavil, da bodo ZDA dale na razpolago 60 ton fizijskih snovi v miroljubne namene, če jih bo ZSSR dala v iste namene vsaj 40 ton. Zorin pa je ponovil že znana sovjetska stališča ter dodal, da je pripravljen nekoliko spremeniti dosedanje sovjetsko stališče glede ameriških bombnikov «B-7», če bodo v ZSSR uničili bombnike «TU-16».

V Kopenhagnu je Hruščov v petek zaključil razgovore s predsednikom danske vlade Kragom in danes bo objavljeno o tem skupno poročilo. Krag je povedal, da sta razpravljala o vseh mednarodnih političnih vprašanjih. Hruščov pa je v svojem govoru poudaril zlasti znano stališče danske in norveške vlade, da ne bosta dovolili prisotnosti tujih čet na svojih ozemljih, sklep Danske da ne bo dovolila jedrskegfa orožja ter sklep danske in norveške vlade, da ne bosta sodelovali pri večstranski atlantski jedrski sili. Ponovil je tudi vsa že znana stališča SZ o razorožitvi, predlog o nenapadalnem paktu med NATO in varšavskim paktom in ukinitvi vojaških blokov.

Ciper

Tudi prejšnji teden ni bilo na Cipru pravega miru, ker je dvakrat prišlo do streljanja med ciprskimi Grki in Turki, toda vedno so red vzpostavile čete OZN. O njihovem delovanju je poročal Varnostnemu svetu U Tant in predlagal, naj bi ostale na otoku še tri mesece. Njegovo poročilo pa je bilo ocenjeno pozitivno samo glede vloge vojakov OZN za vzdrževanje reda, medtem ko posredovalec OZN ni dosegel zadovoljivih rezultatov glede ustvarjanja pogojev za stalno rešitev ciprskega vprašanja. V razpravo o tem je prejšnji teden odločneje posegla Sovjetska zveza, ki je obvestila vlade Cipra, Grčije, Turčije, Francije, Anglije in ZDA, da bo zagovarjala neodvisnost Cipra kakor tudi stališče, da je samo Varnostni svet pristojen razpravljati o tem vprašanju ter da bi bila vsaka druga intervencija v nasprotju z duhom znane resolucije Varnostnega sveta. Predstavnik grške vlade je takoj poudaril, da se s tem stališčem strinja. Zelo važni bodo razgovori, ki jih bo vodil ameriški predsednik Johnson prihodnji teden najprej z Inonujem, predsednikom turške vlade in Papandreujem, predsednikom grške vlade v Washingtonu, kjer pa se verjetno ne bosta srečala, čeprav bi to v ZDA zelo želeli. Potrebno je tudi poudariti, da je Inonu v turškem parlamentu povedal, da so imeli Turki res namen na Cipru vojaško intervenirati.

Italija

Ko je odgovoril na interpelacije poslancev v zvezi s tako imenovano «zadevo Colombo», je predsednik vlade Moro napovedal nove fiskalne ukrepe, da bi čimprej stabiliziral italijansko gospodarstvo. Znane so namreč težkoče, s katerimi se bori italijansko gospodarstvo, niso pa še znani ukrepi, ki jih vlada namerava sprejeti, da bi jim bili kos. Ker gre predvsem za pomanjkanje sredstev za investicije, se govori, da je italijanska vlada zaprosila evropsko gospodarsko skupnost (Nemčijo in Francijo) za posojilo v višini dveh milijard dolarjev. Komisija EGS bi sicer ne nasprotovala temu posojilu, vendar pa prevleduje mnenje, da bi tako posojilo moglo biti učinkovito le v primeru, če bi italijanska vlada sprejela vrsto ustreznih fiskalnih ukrepov.

V ta namen je podpredsednik komisije EGS Robert Marjolin prispel v Italijo, kjer je imel vrsto sestankov in razgovorov s predsednikom vlade Morom, podpredsednikom vlade Nennijem, zunanjim ministrom Saragatom, s tremi finančnimi ministri Giolittijem, Colombom in Tremellonijem ter z guvernerjem državne banke Carlijem. Na teh sestankih so proučili stanje italijanskega gospodarstva v okviru evropske gospodarske konjunkture. Marjolin je pojasnil italijanskim državnikom svoje mnenje glede teh vprašanj in glede ukrepov, ki jih smatra za nujne, da bi premostili sedanjo neugodno gospodarsko konjunkturo. Po njegovem mnenju je to potrebno storiti čimprej, da bi se izognili negativnim posledicam, ki jih italijanske gospodarske težkoče utegnejo imeti na evropsko gospodarsko skupnost.

Predsednik vlade Moro je imel vrsto sestankov s pristojnimi ministri, s podpredsednikom vlade Nennijem in guvernerjem državne banke Carlijem, na katerih so skušali določiti ustrezne fiskalne ukrepe, vendar pa še niso dosegli popolnega soglasja glede tega vprašanja. Vsekakor pa bo odločitev padla v nekaj dneh, ker je seja ministrskega sveta, ki bo sprejela nove fiskalne ukrepe proti konjunkturi predvidena za ta teden. Govori se, da bodo povišali ceno tobačnim izdelkom (vžigalice so že podražili); povišali IGE na žgane pijače, gramofonske plošče, igralske karte, motorne čolne, luksuzne hiše in na druge luksuzne predmete; revidirali bodo stopnjo dohodninskega davka na vse prejemke, ki presegajo 5 milijonov lir; povišali bodo davek na proizvodnjo nekaterih izdelkov (pri čemer se omenja tudi bencin, ki ga bodo baje povišali na 136 lir na liter).

V poslanski zbornici se nadaljuje splošna razprava o proračunu za drugo polletje 1964, ki ga je senat že odobril.

Ippolito

Morda ni za današnjo Italijo z družbenega, političnega, upravnega in psihološkega vidika nič bolj zanimivega kot je vse tisto, kar se sliši v teh dneh iz ust znamenitega prof. Ippolita, tako imenovanega italijanskega «atomskega diktatorja». Značilno je, da so že na vprašanje, zakaj je obtožen, odgovorili najprej da zaradi tega, ker je zapravil sedem milijard lir; po treh dneh trajanja procesa pa so rekli, da gre samo za dve ali tri milijarde. Toda bistvo vsega dogajanja v sodni dvorani in izven nje v zvezi s tem procesom pa je tisto, kar je povedal prof. Ippolito prejšnji petek. Ko je namreč tedanji bivši predsednik republike Gronchi svečano otvarjal jedrski center v Ispri, mu je prof. Ippolito na čestitke takole odgovoril: «Vse kar je tu, je protizakonito! Se več: kar se tiče zakona vse to niti ne obstoja». K temu je pač sleherni komentar odveč.

Istega dne ga je vprašal sodnik: «Povejte nam, kaj je delal vam neposredno nadrejeni podpredsednik CNEN sen. Focaccia?». — Ippolito: «Vsako jutro je prihajal v urad. Ostal je kake pol urice, čital je časopise, malo je pogledal pošto in odšel.» — Javni tožilec: Na podlagi ustanovnega odloka Nacionalni svet za raziskave — CNRN — ne bi smel imeti nobenega stalnega tajnika, temveč bi se moral posluževati tajništva sveta. To pomeni, da ste si prevzel funkcijo tajnika sam.» — Ippolito: «Med predsednikom jedrskega odbora prof. Giordanijem in predsednikom sveta za raziskave prof. Colonettijem ni bilo soglasja glede funkcij in pravne ureditve jedrske ustanove. Dejansko me je prof. Giordani imenoval za tajnika, pri čemer omenjenega odloka ni upošteval». — Javni tožilec: «Prekršil je torej zakon!» — Ippolito: «Prekršil? V vsakem primeru nisem bil jaz tisti, ki je kršil zakon. Toda CNRN se je moral ukvarjati od vsega začetka s težavnimi vprašanji. Tak kakršnega so ustanovili, ni mogel delovati. Prof. Giordani je o vsem tem poročal vladi in ne vem kateri minister mu je odgovoril: Delajte sami kar mislite, da je prav. Ko je pozneje prof. Giordani zaradi takih zadev odstopil, sem jaz vodil odbor in čakal na nove ukaze.»

Javni tožilec: «Leta 1955 in 1957 sta bili ustanovljeni dve zasebni družbi . . .» Ippolito: «Morali smo kupovati teren in upravljati z napravami z dobro plačanim in dobro kvalificiranim osebjem. Zaradi tega sta bili ustanovljeni dve družbi — ena za nepremičnine druga za upravo. 99 odst. akcij je bilo zapisanih na prof. Giordanija, predsednika, en odstotek pa name, ker sem bil zaupna oseba.» — Javni tožilec: «Ali je bilo vse to zakonito?» — Ippolito: «Odv. Belli, ki je po nalogu ministra za industrijo zadevo raziskoval, je zapisal, da je nezakonito, toda da je za našo ustanovo koristno.»

Dan pred tem pa se je razvil med javnim tožilcem in Ippolitom naslednji razgovor v zvezi s «toplimi celicami»: Javni tožilec: «Razložite nam na enostaven način, kaj so «tople celice». — Ippolito: «Razumeti morate, da nisem obtožen za «kaj so tople celice», temveč zaradi tega, ker sem jih ukazal projektirati.» — Branilec: «Javni tožilec bi se moral prej o tem poučiti in zbrati dokumentacijo.»

In tako dalje. Neki dopisnik, ki vso razpravo spremlja, je zapisal, da je Ippolito obtoženec, ki občinstvu ugaja, ker mu ugaja njegov jasni in neposredni način govorjenja, iz katerega se vidi prepad med ljudmi, ki hočejo delati dinamično ter državo, ki je vezana na zelo počasno in zastarelo birokracijo.

Neki drugi novinar, ki spremlja proces, pa je zapisal, da hočejo sodniki postaviti na zatožni klop sistem, ki sloni na spletkah, lokavosti, političnih potezah ter opozoriti državno oblast, naj reformira zakonodajo; na vsak način pa naj ne dopušča več sistematičnega kršenja zakonov s strani ustanov katerim je zaupana uprava javnega denarja.

O. HENRY

Nedeljska

POMLAD

črtica

Bilo je marca.

Ako pišete zgodbo, nikdar ne pričenjajte na ta način. Ni slabšega uvoda, kot je ta. V takšnem začetku ni niti trohice domišljije. Nezanimiv je, suhoparen. Toda v tem primeru je takšen začetek dovoljen. Naslednji odstavek, s katerim se začenja zgodba, je preneroden in nemogoč. Bralcu ga ne moreš servirati brez priprave.

Sara je jokala nad jedilnikom.

Morda ste pomislili, da joče, ker v jedilniku ni ostrig, ali zato, ker je obljubila, da ne bo jedla sladoleda. Toda vaša ugibanja so zmotna in zato mi dovolite, da nadaljujem zgodbo.

Človek, ki je dejal, da je svet ostriga, katero bo odprl s svojim mečem, je postal znamenitejši, kot je sploh zaslužil. Ostrige ni težko odpreti z mečem. Toda — mar ste že videli človeka, ki poskuša odpreti ostrigo s pisalnim strojem? Sari je uspelo, da se je vsaj malo prebila v svet s svojim pisalnim strojem. Njen poklic je bilo — tipkanje! Tipkala je počasi in zato je morala delati samostojno in ne v veliki pisarni.

Njen največji uspeh je bila sklenitev pogodbe s Schullenbergovo restavracijo. Restavracija je bila blizu starega poslopja iz rdeče opeke, v katerem je imela sobo. Nekega večera, ko je povečerjala pri Schullenbergu, je odnesla s seboj jedilnik. Napisan je bil s hudo nečitljivim rokopisom, mešanico angleščine in nemščine. V tej zmešnjavi se je človek komaj znašel.

Naslednjega dne je Sara pokazala Schullenbergu lepo natipkan jedilnik, na katerem je bilo vse na svojem mestu, od datuma pa do opozorila: «Ne odgovarjamo za plašče in dežnike».

Schullenberg je bil navdušen. Se preden je Sara odšla, sta sklenila pogodbo. Napisati bi morala enaindvajset jedilnikov za vsak obrok. Schullenberg bi ji moral po pogodbi pošiljati tri obroke dnevno in seznam jedi, napisan s svinčnikom.

Pogodbo sta sklenila v obojestransko zadovoljstvo. Ljudje, ki so se doslej hranili pri Schullenbergu, so vedeli, kako se imenujejo jedi, ki so jih naročevali.

Sara je imela preskrbljeno hrano v zimskih dneh, ko je hladno in temačno. To se ji je zdelo najvažnejše.

Prišli so pomladni meseci, toda pomladi ni bilo nikjer. Pomlad pride, kadar se ji pač zahoče. Zmrznjen januarski sneg je še vedno ležal po ulicah. Godbeniki so igrali po cestah: «V dobrih starih letih!» Zdelo se je, da tiči svet še vedno v decembru. Centralno kurjavo po hišah so izključili. In kadar se zgodi kaj tašnega, je očitno, da je zima še vedno v deželi!

Nekega dne je Sara drhtela v sobi. Hudo jo je zeblo. Drugega dela ni bilo — pisala je le jedilnike za Schullenberga. Sedla je v gugalni stol in pogledala skozi okno. Bil je pomladni mesec. Sari se je zdelo, da sliši glasove: «Pomlad je tu, Sara, pomlad je. Lepo postavo imaš, Sara, čemu gledaš tako otožno skozi okno?»

Sarina soba je imela okno na dvorišče. Z njega je bilo videti zid tovarne v sosednji ulici. Toda Sara je razmišljala o zelenih stezicah, drevesih, grmovju in cvetovih.

Sara je bila lani na vasi in zaljubila se je v farmarja.

Sara je bila dva tedna na neki farmi v Sonnybrooku. Tam se je zaljubila v Walterja. Kmetje se ženijo mladi, toda mladostni Walter je bil napreden poljedelec. V hlevu je imel telefon. Natanko je znal izračunati, koliko pšenice bo požel na svojem posestvu.

Walter jo je osvojil na svoji seneni farmi. Skupaj sta sedela in pletla rožne vence iz regrata za njene lase. Govoril ji je, da se cvetje lepo podaja lasem. Cvetje je obdržala v laseh in se vrnila domov s slamnikom v rokah.

Poročiti bi se morala, čim pride pomlad. Tako je dejal Walter. Sara se je vrnila v mesto, da bi dalje tipkala...

Nekdo je potrkal in ji odnesel lepe sanje. Natakar ji je prinesel napisan seznam.

Sara je sedla k stroju in pripravila papir. Bila je dobra delavka. Običajno je v poldrugi uri opravila delo.

Tistega dne je bilo na jedilniku več jedi kot običajno.

Pomladni dah je prežel jedilnik. Kazalo je, da so pražena jajca izpuhtela.

Sarini prsti so poplesovali po pisalnem stroju kakor drobne mušice, ki poleti švigajo nad potokom.

Tipkala je imena jedi.

V trenutku, ko je prišla do sadja, je zajokala. Solze velike žalosti so ji privrele iz srca in spolzele po licih. Glava ji je omahnila na stroj.

Že dva tedna ni dobila pisma od Walterja.

Na papirju je pisalo regrat — regrat z jajci, toda jajca niso važna, le regrat, kajti z njegovimi zlatimi cvetovi je Walter okronal Saro, svojo kraljico ljubezni in bodočo ženo. Regrat, glasnik pomladi, vir njene današnje žalosti — regrat, ki jo je spominjal na najsrečnejše dni, ko sta pletla vence.

Pomlad je prelep čas! V veliko hladno mesto kamenja in jekla je prispela poslanica. Prinesel jo je glasnik s polj v svojem grobem, zelenem plašču. — regrat ali levji zob, kakor mu pravijo Francozi. Kadar cvete pomaga pri dvorjenju, le zatakniti ga je treba v kostanjeve dekliške lase. Se preden se ospe, ga vežejo v venčke.

Sara ni dolgo jokala. Jedilnik je treba natipkati, toda vsa zamišljena je delala dalje, ne da bi pazila, kajti misli in srce so bili na vasi pri njenem fantu. Brž ko je prenehala razmišljati je zagledala zidove Manhattana in takoj je nadaljevala s tipkanjem.

Ob šestih ji je natakar prinesel večerjo in odnesel natipkane jedilnike. Sara je žalostna večerjala. Ob pol osmih se je zakonski par v sosednji sobi pričel prepirati; moški v zgornji sobi je pričel igrati; svetilka je pomežiknila; nekdo je začel iztovarjati premog; mačke so se preganjale po ograji izza hiše. Sodeč po teh znamenjih je Sara spoznala, da je prišla ura branja. Vzela je knjigo, dela noge na skrinjo in začela brati.

Oglasil se je zvonec na glavnih vratih. Gospodinja je odprla. Sara je odložila knjigo in prisluhnila.

Na hodniku se je zaslišal krepak glas. Sara je spustila knjigo na tla in stekla k vratom.

Menda slutite, kdo je bil! Pritekla je do vrha stopnišča in zagledala svojega farmarja, ki je preskakoval kar tri stopnice hkrati. Prižel jo je k sebi.

«Cemu mi nisi pisal, oh, čemu?» je vzkliknila.

«New York je dokaj veliko mesto», je dejal Walter Franklin. «Prispel sem že pred tednom dni. Iskal sem te v prejšnjem stanovanju. Izvedel sem, da si se v četrtek preselila. Odtlej sem te iskal, celo s policijo!»

«Pisala sem ti,» je izdavila Sara.

«Pisma nisem dobil».

«In kako si me našel?»

Farmar se je nasmejal.

«Nocoj sem zavil v sosednjo restavracijo», je dejal. «Vseeno, kakšna je. Zaželel sem si krožnik zelenjave. Preletel sem natipkani jedilnik. Pogledal sem ga, prevrnil stol in poklical lastnika. Povedal mi je, kje stanuješ».

«Kako?»

Spoznal sem črko «V». Tvoj stroj jo napiše vselej za vrstico previsoko», je dejal Franklin.

Mladenič je potegnil iz žepa jedilnik in pokazal to vrstico.

Spoznala je prvi primerek jedilnika, ki ga je napisala popoldne. V zgornjem desnem kotu je bilo videti madež — sled njene solze. Toda nad tem madežem, kjer bi moralo stati ime rastline, so spomini zapeljali njene prste, da so napisali:

«Najdražji Walter, regrat s trdo kuhanim jajcem».

V tržaški umetniški galeriji Rossoni je v tem tednu razstavljal mladi slovenski slikar Jožko Cej

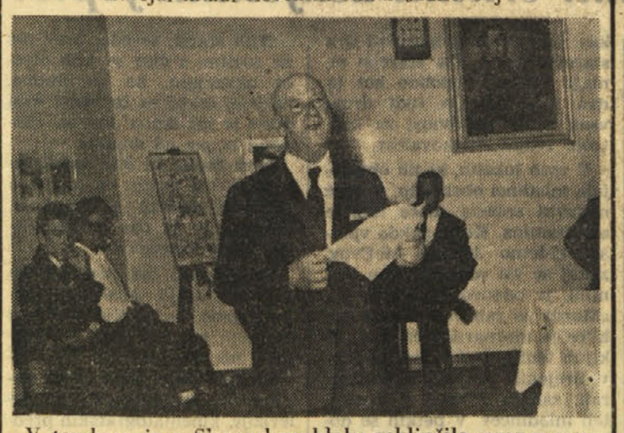

V torek se je v Slovenskem klubu zaključila sezona «večerov ob torkih». Vsem sodelavcem in zvestim obiskovalcem se je zahvalil dr. Robert Hlavaty

Polanšek - koroški pesnik samorastnik

V Celovcu izšla zbirka «Grape in sonce»

Ko prisluhnemo glasovom slovenske zamejske poezije, ne moremo preko ugotovitve, da je položaj človeka pesnika izven političnih meja svoje domovine socialno in estetsko vezan na kontingenco druge zgodovinske realnosti. Ko prebiramo pesmi 36-letnega Korošca Valentina Polanška, ki so izšle v zbirki pod naslovom «Grape in sonce», moramo to posebno zgodovinsko realnost pesnika-zamejca še bolj poudariti, kajti iz pesmi, ki opevajo s tako ljubeznijo domačo zemljo, travnike, grape in sonce, rože in letne čase, zarje, zatone, izhaja najnevarnejše čustvo osamelosti, kot da se je čas neizprosno ustavil v domu «brezupnih pričakovanj». To je prva Polanškova pesniška zbirka, čeprav je že dvajsetleten začel pisati in je objavil okrog 200 pesmi v raznih slovenskih listih po svetu. Janko Messner je v lepo opremljeni knjigi te zbirke napisal, da je Polanšek «slovenski pesnik - samorastnik, kakor je samorastno trdno vse kulturno prizadevanje koroških Slovencev; zato požene tako poredkoma kak cvet. Kakor kaktus, vsako desetletje.»

V zbirki, ki je razdeljena na štiri dele, prevladujeta dva motiva: opevanje narave, v kateri se vpletajo ljubezenska čustva mladega človeka in pa avtobiografski motivi, ki spremljajo težko življenjsko pot nezakonskega otroka do pesnika - samorastnika. «Moja mati je ostala sama / z menoj, svojim pankertom. / Skozi koprive zasmehovanja sem hodil, / mlada mati je skrivaj jokala...» To svojo usodo združuje pesnik z usodo svoje zemlje in zato prevladuje v mnogih njegovih pesmih grenkoba starodavne žalosti, ki je predvsem izraz samote in socialnih krivic.

Polanšek je tipično liričen pesnik, ki ubira pot tradicionalne ljudske poezije; vendar so njegovi verzi tudi večkrat ostri, kakor to terja narodnoobrambna pesem. Tudi v pesmih, kjer pesnik obravnava sodobne motive, kakor na primer v pesmi «Ob Klopinjskem jezeru», ostane zvest svojemu pesniškemu svetu in svojemu izrazu, ki so mu tuje sugestije moderne poezije, grajene na ostri racionalistični meditaciji, kjer samo gola beseda, brez urejenega ritma, brez rime in brez logično speljane ideje votlo in gluho skandira tesnobo modernega človeka.

FILIBERT BENEDETIČ

NATEČAJ ZA IZVIRNE SLOVENSKE TV IGRE

RTV Ljubljana razpisuje natečaj za izvirne TV igre (drame, komedije, satire itd.) s poljubno tematiko. Namen natečaja: pospešiti ustvarjalnost na področju domače TV igre in pritegniti k sodelovanju najširši krog ustvarjalcev.

Določene so naslednje nagrade:

1. nagrada: 400,000 din
2. nagrada: 300,000 din
3. nagrada: 200,000 din

Vsa nagrajena dela bodo odkupljena.

Odkupljena bodo tudi kvalitetna nenagrajena dela.

Rokopise, opremljene s šifro, pošljite v treh tipkanih izvodih. Priložite zaprto kuverto s polnim avtorjevim imenom in naslovom.

Poslana dela bo ocenjevala posebna komisija, ki jo sestavljajo:

Rado Cilenšek, svetovalec TV
prof. Jaro Dolar, ravnatelj NUK
prof. Bruno Hartman, upravnik SNG Celje
Stane Sever, prvak Drame SNG
Saša Vuga, dramaturg TV

Natečaj bo trajal do vključno 5. novembra 1964.

Rokopisov ne bomo vračali.

Izid natečaja bo objavljen 20. novembra 1964

Rokopise pošljite na naslov:

RTV Ljubljana
NATEČAJ ZA TV IGRE
Tavčarjeva 17/II.

Edvard Kardelj:

Potovanje skozi čas

«Potovanje skozi čas» je v preprosti obliki napisan oris gospodarske zgodovine sveta, namenjen predvsem mladim ljudem. Napisal ga je Edvard Kardelj že leta 1933, predvsem zato, da bi v takratnih časih kraljeve diktature pomagal utirati revolucionarni, marksistični misli pot med mlade ljudi. Zdaj je to delce, z ilustracijami Ljube Ravnikarja ponovno izdala Pomurska založba v Murski Soboti. V tem svojem delu na dobrih sto straneh obravnava avtor zgodovino gospodarskega razvoja in človeka v njem na preprost, a vendar prikupen način. To pa od prvih začetkov, najtemnejših dni, zbiralnega gospodarstva, mimo dobe lovskega gospodarstva, vaških zadruge, naturalnega gospodarstva, fevdalnega gospodarskega sistema in začetkov manufakture do industrije, kapitalizma in današnjega časa. Vsa ta snov je podana preprosto, ker je bila pač knjiga namenjena predvsem mladini. V svojem uvodu avtor pojasnjuje, kako je delo nastalo. Bilo je pač to v času absolutizma in težkih pogojih cenzure, kar se vse odraža tudi v delu samem. Marsikatera misel namreč ni mogla biti razvita do večje jasnosti in marsikatera beseda ni bila dorečena ali pa rečena na «ezopovski način». Zato je avtor tudi omahoval, ko mu je bila od strani Pomurske založbe predloženo, da bi ponovno izdala to delo, ki je bilo pred tridesetimi leti koristen in redek prispevek v propagandi marksistične misli. Naposled se je Kardelj vendarle odločil, da pristane na novo izdajo «Potovanja skozi čas», kajti delo je vendarle svojstven primer takratnega širjenja revolucionarne misli. Stari tekst avtor ni dopolnjeval, niti ga ni hotel napraviti bolj sodobnega, da ne bi s tem izgubilo barve časa. Zato je pustil tako, kakršno je delo bilo, le z manjšimi redakcijskimi popravki.

Kardeljevo delo danes seveda nima tiste vrednosti kot jo je imelo pred leti ob prvi izdaji in v času, ko so bile revolucionarne sile še na prvem pohodu. Danes ima današnja mladina dovolj tovrstne literature na razpolago, vsekakor pa mnogo več in različnih del kot pred tridesetimi leti. Vendar pa bo to delo vedelo tudi današnjemu mlademu človeku povedati še marsikaj. To pa že glede na samo snov kot glede na preprost in umljiv način podajanja te snovi. Po vsem tem lahko presodimo, da je bil ponatis tega Kardeljevega dela koristen.

André Gide:

Ponarejevalci denarja

André Gide (1869-1951) sodi med vrhove moderne francoske književnosti, z izredno bogatim in širokim seznamom svojil del pa tudi v svetovno elito tistih pisateljev, ki so pripravljali pot današnji moderni književnosti. Gide je napisal veliko najrazličnejših del in poznamo ga kot avtorja romanov, novel, potopisov, (spomnimo se na njegovo knjigo «Povratek iz SSSR»), meditacij, esejev. Kakor je bil mnogostranski v literaturi, tako se je aktivno udejstvoval tudi javnega življenja in se ukvarjal z najrazličnejšimi problemi svojega časa. S svojim raznovrstnim literarnim delom, za katerega je prejel tudi Nobelovo nagrado, je globoko posegel v moderno književnost, posebno še, ker je v svojih delih odstopal od klasične pripovedne oblike ter svojo pripoved prepletal z elementi eseja in kritike. Gide je bil sicer nemiren in kljubovalen individualist, človek, ki se je pogumno potegoval za pravice človeka do svobode, nasprotnik vsake konvencionalnosti in konformizma. Gide je bil torej samosvoja osebnost, ki je v literaturi vsebinsko in formalno skrenil nova pota in utiral pot modernemu, psihološko poglobljenemu, intelektualnemu in oblikovno ne več klasično vezanemu modernemu pripovedništvu. Zaradi tega ga svetovna kritika uvršča med velike duhove francoske književnosti, med pisatelja, ki je s svojim delom imel izredno velik vpliv.

Kljub temu slovenski bralci Gida slabo poznajo. Zato pomeni izid njegovega romana «Ponarejevalci denarja», ki je zdaj izšel v prevodu Bogomila Faturja, lep prispevek k prevodom francoske moderne književnosti, posebno še Gidove umetnosti. Roman je pripravila Državna založba in ga izdala v svoji zbirki Moderni roman, v lepi knjigi, katere opremo je zasnoval Uroš Vagaja. Čeprav so minila že štiri desetletja, odkar je roman nastal, je delo še vedno ohranilo neverjetno svežino in bo zato s svojo psihološko in sociološko kritiko francoske družbe tudi našim bralcem vedelo povedati mnogo. Roman «Ponarejevalci denarja» pomeni nedvomno nekako sintezo pisateljevih življenjskih izkušenj, predvsem pa kritično oceno družbe svojega časa. V oblikovnem pogledu pa je pripoved prepletena z elementi eseja. Sicer je to zgodba o skupini mladih ljudi, ki se jim posreči z izdelovanjem in širjenjem ponarejenega denarja vzbujati nezaupanje v družbi. Osrednja osebnost romana je pisatelj Edvard, ki piše knjigo o vrstah ponarejevalstva v modernem svetu, pa se sam zaplete v vrste mladih ponarejevalcev denarja. V knjigi se prepletajo pripovedni elementi in elementi družbene in moralne kritike z izredno živo literarno zavestjo, ki razločno zaznava boj med tem kar je in med tem, kar naj bi bilo.

Sl. Ru.

POZABLJENI PISATELJ, DRAMATIK IN POTOPISEC PO RUSIJI

Univ. prof. dr. Fran Celestin s Klenika močna kulturna osebnost prejšnjega stoletja

Skušal je biti nekak most med slovanskimi narodi - Obvladal je skoraj vse slovanske in še druge jezike - Sodeloval je z Jurčičem, Marnom, Stritarjem in drugimi

V drugi polovici preteklega stoletja so se v carski Rusiji odločili, da bodo izboljšali svoje zastarelo srednje šolstvo po zapadnem vzgledu. Tega načrta niso mogli izvesti sami s svojimi učnimi močmi. V Rusiji je primanjkovalo tedaj sposobnih pedagogov. Zato je rusko carsko prosvetno ministrstvo začelo vabiti v svojo obširno deželo mlade, sposobne profesorje iz tujine, zlasti take, ki so znali ruski jezik.

V tistem času je študiralo precej slovenskih študentov na filozofskih fakultetah, ki so bili navdušeni Slovani in so se zato radi odločili za učiteljevanje v Rusiji, med bratskim ruskim narodom.

V tistem času se je prijavilo za Rusijo več kakor ducat mladih slovenskih pedagogov, med njimi tudi nekaj zasavskih rojakov.

V Rusijo so odšli službovat prof. Brezovar iz Šmartna pri Litiji. Nad vse lepo se je obnesel tudi njegov bližnji sosed Davorin - Martin Hostnik (1853-1933), ki je napisal tudi prve rusko-slovenske učbenike.

Med prvimi, ki so odšli v Rusijo pa je bil tudi Fran Celestin, rojak iz male vasice Klenik pri Vačah.

Celestin je danes domala pozabljen. V preteklem stoletju pa je bil zelo upoštevan kulturni delavec. Bil je med prvimi, ki nam je prikazal takratno Rusijo v številnih pismih iz Rusije, ki jih je pošiljal slovenskim časnikom v domovino. Zelo poučna je bila njegova knjiga o odpravi suženjstva v Rusiji.

Dr. Fran Celestin je bil pomemben tudi kot filozof in je s svojimi naprednimi idejami močno vplival na razvoj slovenskega pisatelja Janka Kersnika (1852-1897), rojaka z Brda pri Lukovici.

Dr. Celestin se je tudi sam udejstvoval kot pesnik, pisatelj in dramatik. Njegova književna dela so danes popolnoma pozabljena. Verjetno je dr. Celestin našim ljudem odmaknjen zato, ker je svoja poslednja leta preživel v Zagrebu, kjer je bil vse do svoje smrti univerzitetni profesor. V času svojega službovanja je skušal približati Hrvatom našega pesnika Prešerna, zato je izdal na lastne stroške, v samozaložbi knjigo: «France Preširen». Besedilo za knjigo je najprej objavil v hrvaški reviji «Vienac», zatem pa je izdal svoj opis Prešerna še v posebni knjigi, ki jo krasi pesnikova slika; izdelal jo je slikar Ignac Eigner.

Dr. Celestin je bil izredno razgledan mož, ki je mnogo storil za spoznavanje z Rusi in Hrvati. Skušal je biti nekak most med slovanskimi narodi, danes pa je, žal, pozabljen. Zato je prav, če zvemo o njem kaj več, zlasti zdaj, ko smo na meji dveh njegovih življenjskih jubilejev.

Lansko leto je poteklo 120 let od njegovega rojstva, prihodnje leto (leta 1965) pa bo minilo že 70 let po njegovi smrti. Dr. Celestin je umrl namreč še razmeroma mlad, star je bil komaj 52 let.

Današnji rod na Vačah in v okolici ne pomni več tega moža. Ko pa sem prišel po prvi svetovni vojni na Vače, sem govoril še s tem in onim, ki je poznal učenega krajana Celestina in njegove domače.

Doktorjev oče Jurij, je bil strojar, kuhal pa je tudi žganje. Pri njih se je reklo po domače pri Strojbarjevih. Njihova hiša je danes zapuščena, pravijo pa ji «Virštat» zato, ker je imel oče Jurij v njej usnjarsko delavnico.

Sin France je obiskoval najprej šolo doma, zatem pa je odšel v Ljubljano. Tam se sprva ni znašel in je dobil ob prvem polletju nezadostne ocene. Potem je poprijel v učenju in je na koncu zdelal prvi gimnazijski razred z odliko. Odličnjak je bil potem v vseh razredih. Mladi Vačan je preživljal težke dneve v Ljubljani.

Bil je večkrat lačen kakor sit. Kakor je bila tedaj navada, se je najedel še največkrat na porti pri frančiškanih, ki so dajali dijakom skodelico hrane brezplačno. Kdor je bil lačen, je prišel k vratarju, pozvonil in je dobil nekaj tople hrane in kos kruha.

V tistih časih je zapisal revni vaški dijak v svoj dnevnik: «O, da bi vsaj kruha imel zadostil»...

Življenje se mu je izboljšalo šele v šesti gimnaziji. Tedaj je začel dobivati štipendijo rojaka z Vač, pisatelja in tržaškega šolnika Matevža Ravnikarja. Ta je zapustil svoje prihranke za dijaške ustanove. Prednost je imelo dvoje dijakov z Vač in ostale Kranjske ter šest dijakov s tržaškega in ostalega primorskega ozemlja. Tako vodilo in navodilo je zapisal pisatelj Matevž Ravnikar v ustanovno listino svoje štipendije.

Fran Celestin je imel v času, ko je obiskoval ljubljansko gimnazijo, odlične sošolce in prijatelje. Njegov tovariš je bil poznejši znani slovenski pisatelj Jakob Alešovec (1842-1901), ki je najbolj znan kot pisatelj ljudske igre: Dimež, strah kranjske dežele.

Celestinova sošolca sta bila tudi pisatelja Josip Jurčič z Muljave na Dolenjskem (1844-1881) in Fran Marn s Stange nad Litijo (1846-1905).

Celestin, Jurčič in Marn so izdali kot osmošolci tiskan almanah «Slovenska vila». To delo je izšlo leta 1865. V njej so trije avtorji in založniki izdali svoje prispevke: pesmi in novele.

Celestin je imel izredno veselje do učenja jezikov. Bil je pravi mnogojezičnik — poliglot. V šoli se je učil klasičnih jezikov latinščine in grščine. Poleg materinega jezika se je naučil še hrvaščine ter češkega, poljskega in ruskega jezika. Znal pa je tudi nemško, francosko in italijansko. Razen teh jezikov se je lotil tudi študija prastarega jezika sanskrta.

Celestin je obvladal torej precej jezikov, kar mu je omogočalo, da je zlahka bral tuje knjige in je zasledoval življenje tujih narodov. Celestin je bil gotovo eden najbolj izobraženih Slovencev tedanjega časa. Na dunajski univerzi je poslušal slovenska predavanja najbolj imenitnega slavista tedanjega časa univ. prof. Miklošiča. Na pobudo prijatelja Jurčiča je Celestin poslušal tudi predavanja slovenskega pisatelja Josipa Stritarja, ki je takrat živel na Dunaju in je poučeval svoje mlajše rojake v slovenskem jeziku v posebnem krožku. Vsa ta mladina je bila gotovo nadvse idealna, saj so poslušali Stritarjeva predavanja kar v nezakurjeni sobi. Grelo jih je le navdušenje, da bi čim bolj spoznali slovenski jezik in tako koristili svojemu narodu.

Uspeh Stritarjevega slovenskega literarnega krožka je bil za Celestina ta, da je napisal noveleto Mala Furlanka, ki je izšla leta 1867 v «Slovenskem glasniku». Leto pozneje je izdal svojo najboljšo povest «Gostinja» — Dejanje je postavil na kmete. Celestin je bil pač še zmeraj navezan na svojo kmečko rodno vas. V tej zgodbi govori o družbenem zapostavljanju.

Dr. Celestin je preživel štiri leta v Rusiji. Ko se je vrnil v domovino je precej pisal o Rusiji in Rusih. Prikazal je tudi zgodovino ruske literature. Leta 1881, ko mu je bilo 36 let, se je rojak iz kmečke hiše v Zasavju poročil v Zagrebu s plemkinjo Olivijo pl. Krajačičevo, zadnjo potomko ugledne hrvatske družine. Kljub temu, da je postal graščak v okolici Zagreba, je prihajal še čestokrat domov in se je družil z mladostnimi prijatelji in je rad pokramljal s starimi Vačani in okoličani. O Celestinu, graščaku s Pušče je napisala doslej najdaljše delo dr. Marja Boršnikova, univ. profesorica v Ljubljani.

JOŽE ŽUPANČIČ

PRI MARIBORSKI ZALOŽBI OBZORJA

Publikacija o narodnem heroju Tržačanki Silviri Tomasini

Ime narodnega heroja Silvire Tomasini je sorazmeroma malo znano našim ljudem, čeprav gre za predvojno napredno delavko in borko proti okupatorju, ki je s svojim revolucionarnim delom v Mariboru in na Kosmetu pokazala svetal vzgled napredne javne delavke - izobraženke.

Silvira Tomasini je bila doma iz Trsta, kjer se je rodila leta 1913. Njena mati je bila doma iz Lošinja, oče pa je bil doma iz Tirolske. Bil je po poklicu stražnik in se je po fašistični zasedbi moral umakniti iz Trsta in preseliti v Jugoslavijo, kjer je našel v Mariboru novo bivališče. Toda ker ni znal več niti nemščine niti se ni mogel priučiti slovenščini, se je v Mariboru čutil izkoreninjenega in so ga kmalu upokojili. Drugače pa je bilo z njegovo hčerko Silviro, ki se je pač kot vsi mladi ljudje, v Mariboru znašla.

Obiskovala je gimnazijo in jo leta 1933 tudi dovršila. Že v gimnaziji se je seznanila z naprednimi idejami in se z učenjem pripravljala za svoj bodoči poklic in politično poslanstvo. Po maturi se je vpisala na univerzo v Ljubljani, kjer je študirala germanistiko. Na univerzi je našla stik z naprednimi študenti in tudi s člani Partije in naglo dozorevala v komunistko. Kmalu je začela s predanim, tihim in vztrajnim partijskim delom. Zaradi svojega nastopa si je znala kmalu povsod pridobiti zaupanje. Silvira je delovala v partijski tehniki in imela zaupne zveze med mariborskimi in ljubljanskimi komunisti, preskrbela je med drugim tudi partijsko zvezo Pinu Tomažiču iz Trsta, ki je nekaj časa študiral v Ljubljani in Zagrebu. Še v času študija se je seznanila s proletarskim pisateljem in revolucionarjem Tonetom Čufarjem, s katerim sta se vzljubila in si bila zvesta do smrti.

Po diplomi leta 1938 se je Silvira Tomasini, ki seveda zaradi svojega prepričanja ni mogla dobiti profesorske službe, naselila v Mariboru, kjer je nadaljevala s svojim političnim delom. Končno pa je leta 1940 le dobila namestitveni dekret. Imenovana je bila za suplentko na gimnaziji v Kosovski Mitrovici. Tudi tu je poleg svojega poklicnega dela našla stik s Partijo in prevzela razne politične naloge in se kmalu vživela v politično življenje malega mesta. Potem je prišla vojna in okupacija ter začetek oborožene vstaje. Silvira se je aktivno vključila v osvobodilni boj in bila leta 1942 zaradi tega svojega dela tudi aretirana. V Mitrovici je bila mučena vendar ni ničesar izdala. Zato so jo odpeljali v Beograd, kjer so jo 13. avgusta 1942 ustrelili, dan prej pa so gestapovci v Šentvidu pri Ljubljani ustrelili Toneta Čufarja, ki je skušal pobegniti s kamiona, s katerim so ga peljali v Begunje. Silvirina nezlomljiva trdnost in junaštvo sta bila osvobodilnim borcem Kosova in Metohije svetal zgled in opora v nadaljnjem osvobodilnem boju.

O Silviri Tomasini so vsa leta borbe govorili z ljubeznijo in občudovanjem. V hvaležnost so Mitrovčani nadeli gimnaziji, na kateri je poučevala, njeno ime. Plošči ob vhodnih vratih, ena v srbskem, druga v šiptarskem jeziku pričata o tem. Prav Mitrovčani in ljudstvo Kosova in Metohije pa so dosegli, da je bila Silvira Tomasini proglašena leta 1953 za narodnega heroja.

O Silviri Tomasini, njenem življenju in delu govori tudi knjižica, ki jo je napisala Milica Ostrovška, izdala pa založba Obzorja v Mariboru v svoji zbirki posvečeni narodnim herojem. Napisana je jasno, preprosto in razumljivo, opremljena je s slikami in lepo predstavlja tržaško rojakinjo, narodnega heroja jugoslovanske revolucije.

Sl. Ru.

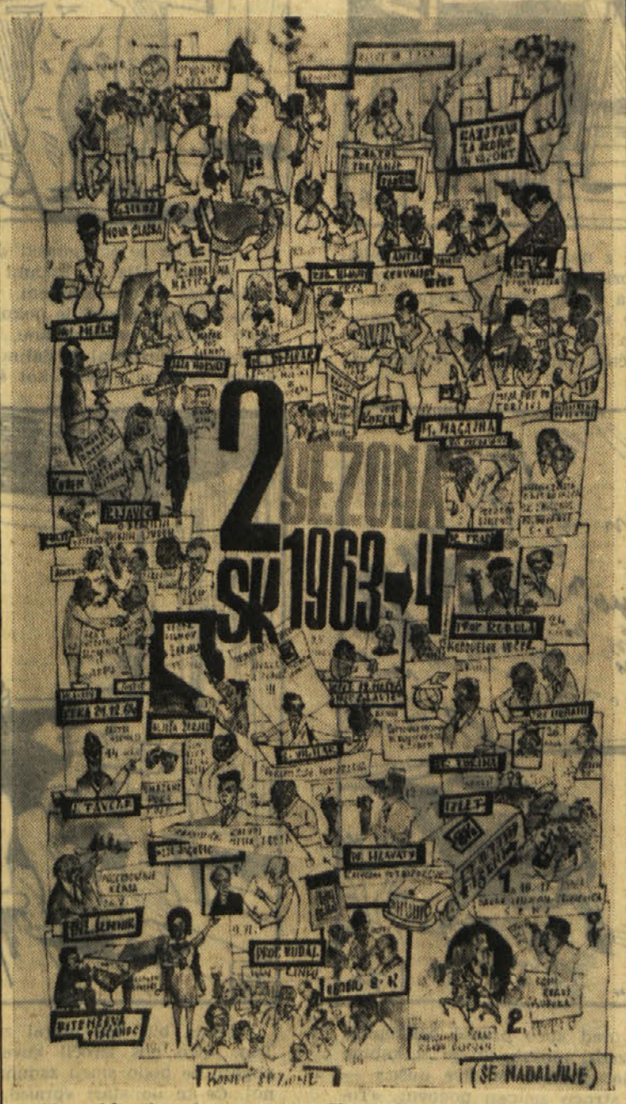

Ob zaključku druge sezone Slovenskega kluba je dr. Robert Hlavaty kot lani tudi letos ovekovečil s svojim hudomušnim čopičem vse predavatelje in nekatere najzvestejše obiskovalce kluba v kolektivni karikaturi

ANGLEŽI SO RESNO ZASKRBLJENI ZARADI MLADINSKIH IZGREDOV

Proti podivjanim mladinskim tolpam so britanske oblasti brez moči

Člani tolpe «Mods» so gizdalini in se vozijo s skuterji, «Rockers» pa se ponašajo z močnimi motornimi kolesi in grobimi črnimi usnjenimi jopiči

Zdi se neverjetno, da v deželi, ki se ponaša s tako visoko civilizacijo in kulturo, nima ne policija ne sodišče nobenega učinkovitega sredstva, ki bi preprečila take vandalske izgrede, kot so bili v angleških mestecih Folkestone, Margate, Brighton in Clacton. In vendar so napravili pri tem za nad 200 milijonov škode. Bil pa je tudi en mrtev, 20 ranjenih in 90 aretiranih. A pri tem še zatrjujejo oboji, da je bila to le njih zabava. Napovedujejo pa, da «bo v kratkem šlo zares», in sicer so izbrali baje v ta namen mesto Southend in Eastbourne.

Po nedavnih izgredih v mestih Margate in Clacton je sicer minister za notranje zadeve spravil zadevo pred parlament in zahteval, da odobri bolj učinkovite ukrepe. Pri tem so se nekateri poslanci zavzeli za to, da bi za take razgrajače uvedli telesno kazen. Vendar pa parlament tega ni odobril. Le denarno kazen je nekoliko zvišal.

Kdo so pravzaprav tile «Mods» in «Rockers» in kakšne smotre zasledujejo?

Vedeti je zlasti treba, da so člani obeh tolp mladoletniki, med 15. in 20. letom, obojega spola. Zbirajo se v londonskem predmestju Soho v svojih klubih in barih. «The Scene» (Scena), «The Discotheque» (Diskoteka), «The two I's» (Dvojni jaz), «Heaven and hell» (Pekel in raj). V teh lokalih se zbirajo in ostajajo tam tudi celo noč, zlasti prebijejo tam večino weekenda, od petka zvečer do ponedeljka zjutraj. Plešejo in poslušajo juke box ali tudi pravi orkester, pijejo kavo ali koko, včasih tudi viski ali gin in zaužijejo po 10 ali več tablet «purple hearts», dražilne tablete amfetamina, ki so rdeče barve in srčaste oblike.

Dogaja se, da se tolpe izzivajo. Ko takole medsebojno draženje postane le prehudo, pride do spopada. Zanimivo pa je pri tem to, da ne obračunavajo v Sohu, marveč gredo v ta namen kam drugam. V Sohu živita obe tolpi v mirnem sožitju in strpnosti. Zavedata se, da bi sicer izgubili svoj stalni sedež, svoje redno pribežališče.

Kako so nastali «Mods» in «Rockers», ni natančno znano. Ve se, da so «Rockers» bili prvi v Sohu, že pred kakimi desetimi leti, in da so takrat bili «teddy-boys». Dandanes pa bi bil vsak rocker zelo užaljen, če bi mu kdo rekel, da je «teddy-boy». Terry Jones, ki ga nazivajo «Baron», je vodja «Maščevalcev», ki spadajo k tolpi «Rockers», je pojasnil to takole: «Prav. Oblačimo se kot «teddy-boys», «blue-jeans» in usnjeni jopič. A zato še nismo teddy-boys. Ti so mrtvi. Ni jih več. Mi smo čisto kaj drugega.» Tale Terry ima 18 let in ga je moč najti sleherni večer pred barom «Dvojni jaz» ali pa sloni v lokalu ob točilni mizi. Njegova «podtolpa» «Maščevalci» je znana v tem mestnem predelu po mrtvaški glavi, ki jo člani nosijo prišito na usnjenem jopiču. Terry dela v nekem pristaniškem skladišču.

Člani tolpe «Rockers» se prevažajo samo z motornimi kolesi, ki dosežejo veliko hitrost, ki na vso moč hrumijo ,in prezirajo vse, ki se zadovoljujejo s tako otroškimi vozili, kot skuterji. Poleg tega pa je njih značilnost še zanemarjena zunanjost in nasilje. Seveda Terry odločno zanika, da bi bili «Rockers» mladoletni zločinci. «Clacton, Margate? Tisto je bila zgolj naša zabava, ‚for fun'!»

Člani tolpe «Mods» se od «Rockers» razlikujejo. Vsaj po zunanjosti. So nališpani, odišavljeni in nekateri celo napudrani. Nosijo živopisane srajce in ženske jopiče s kričeče barvasto podlogo. Nekaj časa so nosili tudi visoke čevlje z visokimi petami, kar pa sedaj polagoma opuščajo. Očitno je, da bi radi s svojo zunanjostjo vzbujali pozornost. Njih ime «Mod» je dejansko skrajšana beseda «the moderns». V Londonu je prav za potrebe tolpe «Mods» nastala posebna konfekcijska trgovina, ki ima podružnice že tudi v drugih angleških mestih. Vsi «Mods» se navdušujejo nad skuterji. Pač zaradi tega, ker so vespe in lambrete lepše, bolj elegantne. In manj bencina porabijo.

Trenutno so «Mods» v premoči. Več jih je in bolje so organizirani. 17-letni Michael Hardy je eden vidnih predstavnikov te tolpe. Njegov oče je mehanik v neki mehanični delavnici za popravljanje avtobusov, mati pa dela v neki predilnici. Do petnajstega leta je hodil v šolo, potem pa se je šel učit za zidarja. A kmalu je opustil to delo in je sedaj zaposlen pri podjetju, ki razdeljuje tekoči plin. «Pri tem delu pa se strašno dolgočasim. In tudi plača je zelo skromna. Komaj izhajam, čeprav moram zelo varčevati.» O tolpi «Rockers» pa meni Michael takole: «V nekaj letih bodo izginili. In je tudi prav tako. Saj so nas oni začeli napadati. Pravijo nam «cissies» (homoseksualci), ker uporabljamo dišave in puder, ker nosimo srajce s kratkimi rokavi in živih barv.»

V bistvu ni med obojimi nobene razlike. Razen načina oblačenja in prevoznih sredstev. Ne eni ne drugi ne marajo dela. Morda so začeli delati z veseljem, a so bili že v nekaj mesecih razočarani. Niti ni zanje delo, ki ga morajo opravljati, zanimivo niti jim ne nudi kakih perspektiv za bodočnost. Delajo pač samo zato, da dobijo plačo. Tudi družinske razmere so pri večini teh mladih ljudi neurejene. Tisti med njimi, ki so študentje, niso med najboljšimi. Tudi se zavedajo, da ne bodo mogli na univerzo, ki je na Angleškem rezervirana le za redke izbrance. In tudi družba ne gleda nanje najbolj ljubeznivo in naklonjeno. Tako se ti mladinci počutijo povsod neprijetno. Doma, na delu in v šoli. So kot izobčenci in se temu primerno tudi vedejo.

Klub v baru «Scena» šteje osem tisoč članov. V lokal smejo vstopiti samo oni. Na vhodu se mora vsak legitimirati: pokazati mora odprto dlan. In vratar pogleda nanjo z infra-žarki. Na dlani je namreč vsakemu članu zapisana s posebno kemično tekočino črka P. To je izkaznica. Kdor se hoče vpisati v klub «Diskoteka», ga morata priporočiti dva starejša člana. Tja starejši nimajo vstopa. Podobno kot ta dva kluba imajo tudi drugi vsak svojo posebnost za kontrolo svojih obiskovalcev.

V vseh lokalih, ki jih obiskujejo mladinci obeh tolp, je moč nabaviti srčaste rdeče tablete amfetamina. Ko je nekdo vprašal 17-letno Joanno McEvoy, zakaj se vsi vdajajo temu mamilu, je odgovorila, da ne ve. «Morda za zabavo.» Oče te deklice je mornariški častnik, in kljub temu, da živi pravzaprav v urejenih družinskih razmerah, zahaja Joanna v družbo teh mladincev. V petkih se doma zlaže, da gre s prijateljico na weekend, v resnici pa gre v Soho. Tam si brž nabavi polno pest tablet in jih po navadi kar vse hkrati pogoltne. In potem nič več ne ve, kaj se dogaja okoli nje in z njo. Doživlja nenavadne in nepopisne vtise.

Po izgredih v Brightonu prejšnji mesec so oblasti na hitro izvedle preiskavo glede tega, v kakšni meri je uživanje mamil med to mladino že razširjeno. Ugotovili so, da polna tretjina med njimi stalno uživa amfetamin, kar je naravnost porazno.

Njih starši, seveda, prav nič ne slutijo, s čim se njih otroci ukvarjajo, ko so zdoma. «Gorje, če bi za to vedel moj oče!» je vzkliknila Joanna. «Zapodil bi me od doma!»

Brez haska bi bilo spraševati koga teh fantov in deklet o njihovih načrtih za življenje. «O tem je še čas misliti. Sedaj je še prezgodaj».

Svoj prosti čas preživijo po svoje: plešejo, poslušajo lahko glasbo, se podijo okrog z motorji, se pretepajo, se vdajajo uživanju mamil in vsemu, kar temu sledi. Njih zanimanje ne sega dalj od televizije, kinematografskih predstav, plehkih zabav... Ne zanima jih politika, ne vedo kaj je knjiga, gledališče. Zanje so vsi, ki niso v njihovem krogu, tujci, skoro sovražniki. «They» jim pravijo, to je «oni» in velja to največ za odrasle, ki so nasprotno od «we» (mi) kakor pravijo o sebi.

Oblasti morejo sicer kaznovati te mlade izgrednike s strogimi kaznimi, toda bistva s tem ne bodo rešile. Vzroki so globlji in predvsem bi bilo treba odpraviti te, če bi hoteli privesti te mlade ljudi na pravo pot. V kolikor se sploh da še kaj popraviti.

S. A.

RIŠE Vlado Pirnat

Storžkove pustolovščine

PIŠE Josip Jesih

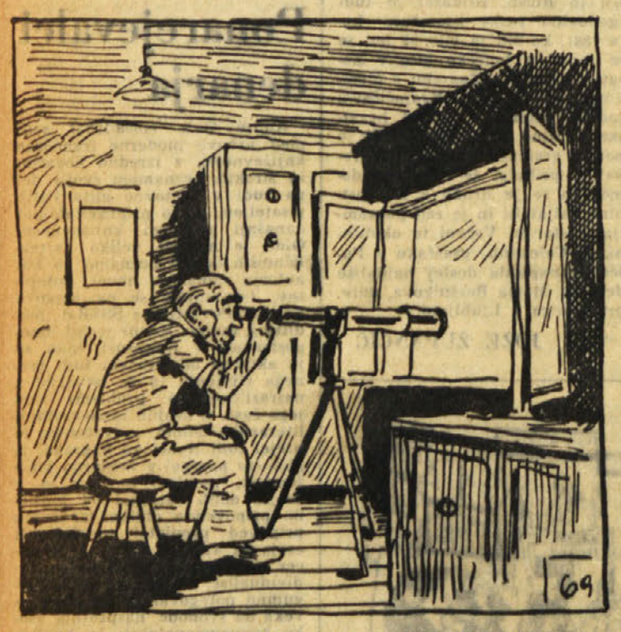

Prav v času ko je Storžek z mešanimi občutki premišljeval o muhasti usodi, je skozi okno samotne koče nekje v bližini pristaniškega mesteca napeto zrl temnogledi možak. Bila je neka stvar, ki je izredno pritegovala njegovo pozornost, kajti kot prilepljen je sedel na malem stolčku ter z daljnogledom že dokaj časa natančno motril zanimanje mu vzbujajoči predmet.

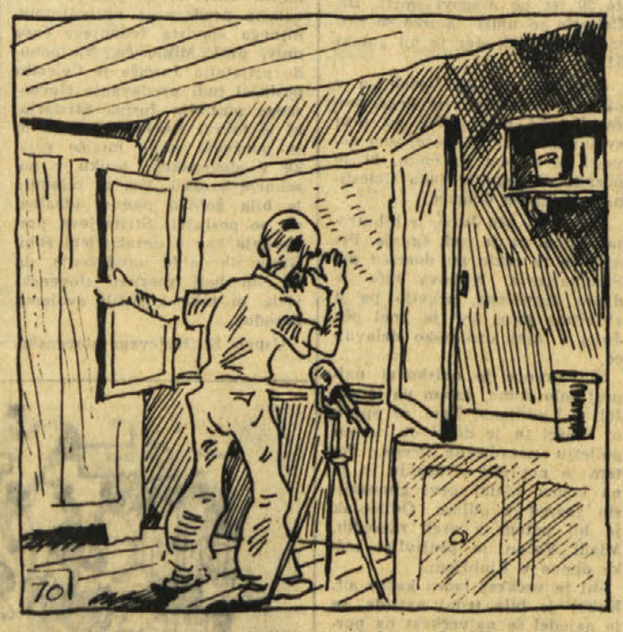

Sčasoma se je čudaški opazovalec zadovoljno nasmehnil, se potrepljal z rokami po kolenih potem pa zopet nadaljeval z opazovanjem. — Nenadoma ga je zmotilo neko brnenje. Skočil je pokonci ter se napeto zazrl v smer proti oddaljenemu vulkanu, kjer je v zraku lebdela drobna pikica. Naravnal je daljnogled v novo smer, nato pa se široko zarežal: «Točen kot švicarska ura!»

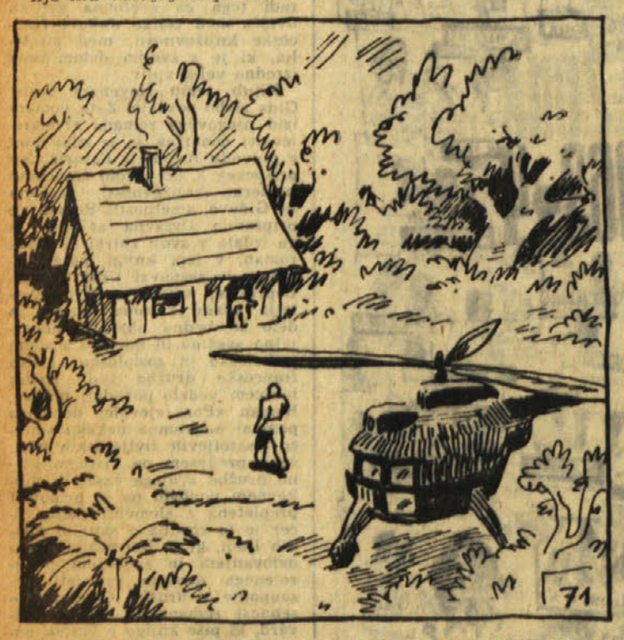

Malo kasneje je na jasi pred kočo pristal helikopter. «Kar naprej,» se je iz koče zadrl možak, ko je iz kabine pokukala Tomova glava, «daleč naokoli ni žive duše.» — V koči se je razvil živahen, strogo zaupen pogovor. «Torej, mislim da bova uspela, kajti stari je popolnoma brez glave in bo storil, kar bova zahtevala,» je samozavestno menil Brazgotinec — tako se je namreč možakar imenoval — ter si lakomno pomel roki.

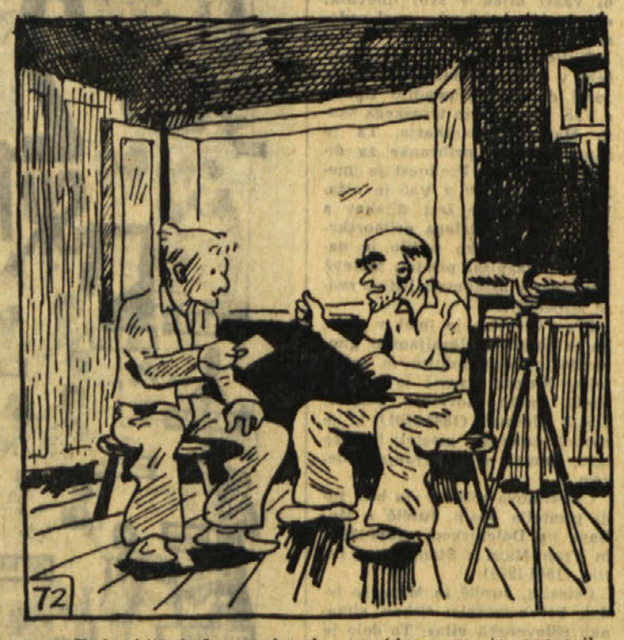

«Toda biti boš moral zelo previden,» ga je opozoril Tom. «Ko boš izročil kuverto s fotografijo ter mojimi pogoji, ne bodo smeli zaduhati, da si v kakšni zvezi z menoj. Če te bo stari vprašal, kdo ti je izročil kuverto, se boš zlagal in rekel, da je bil to neki gospod, razumeš.» «Razumem,» je odvrnil Brazgotinec, «mislim pa da je preveč nesrečen, da bi še utegnil hladno sklepati. Kar prepričaj se.»

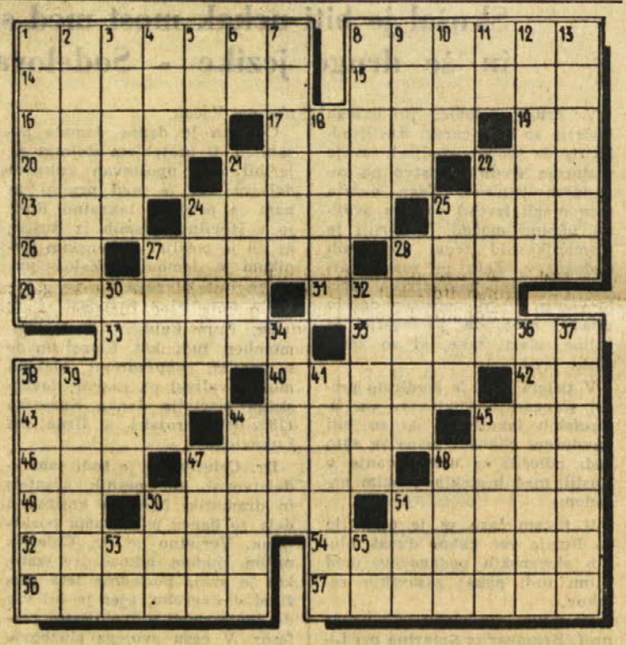

VODORAVNO: 1. prostor, kjer se ustavljajo prometna vozila, 8. zbirka zakonov, 14. kopališče pri Kopru, 15. ima Dickensovega junaka Twista, 16. začetek tekme, 17. mesto v Furlaniji, 20. skupina ptic, 21. indijski nagovor za Evropejca, 22. krajevni prislov, 23. reka na Peloponezu, 24. vrsta rastlinskega plodu, 25. škodljiva žuželka, 26. sto ena z rimskimi številkami, 27. del knjige, 28. sposobnost odločanja, 29. japonsko pristanišče na otoku Honšu, 31. sodobni angleški pesnik, Nobelov nagrajenec (Thomas Stearns), 33. prometna žila, 35. država v Prednji Aziji, 38. križajoča se pogorja, masiv, 40. francosko žensko ime, 42. nikalnica, 43. ime pisatelja Tavčarja, 44. gorovje v srednji Aziji, «streha sveta», 45. dolgorepa okrasna ptica, 46. električna merska enota, 47. rečica, 48. grobnica, 49. predlog, 50. gorát otok na jugozahodu Skotske, 51. rimski konzul, nasprotnik Kartagine, 52. vojaški novinec, 54. odpornost proti nalezljivim boleznim, 56. krajši melodični odlomek, 57. Ojdipova mati v starogrški dramatiki.

NAVPIČNO: 1. pasja uta, 2. eno od petih velikih kanadskih jezer, 3. «električne» morske ribe», 4. teža posode, 5. ameriško moško ime, 6. ljudska pritrdilnica, 7. glavno mesto Turčije, 8. igralec šaljivih vlog, 9. otok pred Zadrom, 10. okrajšava za dinar, 11. okrajšava za «eventualno», 12. del kegljišča, 13. soseska, občina, 18. reka v Švici in Franciji, 21. ujec, 22. italijanski fizik (Alessandro), 24. risana zgodba z besedilom, 25. sodobni angleški abstraktni kipar (Hemry), 27. atenski zakonodajalec, 28. muha na puški, 30. potomec belih in črnih staršev, 32. izpovedni pesnik, 34. italijansko žensko ime, 36. eno od gesel velike francoske revolucije, 37. Vzhod, Jutrovo, 38. siva starka, 39. geometrijsko telo, 41. spojina dušika z vodikom, 44. kazen za premalo frankirano poštno pošiljko, 45. besedna nabreklost, 47. poljski realistični pisatelj (Boleslav), 48. telesna poškodba, 50. danski otok, 51. alpski izraz za koničasto skalo, 53. oziralni zaimek, 55. kemični znak za molibden.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. pristan, 8. glista, 14. riviera, 15. panter, 16. Avala, 17. LM, 19. Odile, 20. mana, 21. poet, 23. Enos, 24. Ela, 25. Kamčatka, 27. Ni, 28. bog, 29. los, 30. Am, 32. narastek, 35. Ema, 36. spis, 38. tros, 39. obol, 40. Livio, 42. pr., 43. mrena, 44. Avesta, 45. trienij, 48. Kastav, 49. Anglija — NAVPIČNO: 3. G(auguin) P(aul).

Mrve in drobiž

★ TRIKINI

To je novo ime za novo kopalno obleko. Bikini so ženskam, ki se lahko ponašajo z lepim telesom, po svetu tako pri srcu, da jih nič kaj rade ne bi zamenjale za kopalno obleko, ki pokriva velik del telesa. Zaradi higiene, kajpak, in zaradi zdravja. Da more sonce nemoteno do kože, da se s tem preprečijo številne bolezni... In tako je v skrbi za ljubo zdravje postajal tisti košček blaga, ki je pokrival kožo, vedno manjši, vedno ožji, vedno krajši. A hkrati z manjšanjem bikinov, se je večalo pohujšanje. Zlasti zaradi tega, ker so jele lepotice na plaži kazati popek. «To pa ne gre», so dejali najbolj zagrizeni ameriški puritanci. Zato so oblasti v nekih ameriških kopališčih najstrože prepovedali bikine, ki ne pokrijejo popka. Toda, nekdo si je izmislil pravšno rešitev. V kopališču Miami Beach na Floridi so se nekega dne pojavile kopalke v trikinih. Poleg skrajno pičlih bikinov so imele še neznaten košček enakega blaga, ki so si ga pritrdile na popek. In s tem je bilo zadoščeno puritanskim predpisom in tudi pohujšanja ni bilo.

★ AVTOMAT ZA ČRVE

Dandanes imamo vsepovsod avtomate, ki človeku pomagajo iz zadrege tudi v najbolj poznih nočnih urah. Za znamke in cigarete, žvečilni gumi in čokolado, za pivo in koko kolo, za sladoled in pečenko, za naslov lepih deklic in za srečke. Le lovci si niso mogli pomagati iz zagate, ko jim je zmanjkalo črvov, da bi jih nataknili na trnek. No, sedaj je tudi ta pomanjkljivost odpravljena. Neki trgovec iz Toulousa je avtomat za obložene kruhke preuredil za črve. In sedaj morejo tamkajšnji ribiči dobiti tam vsake vrste vabe, da le vržejo v avtomat potrebni novec.

★ BISTER PES

Prejšnji teden so v oddelku za prvo pomoč v bolnišnici v Tarantu imeli priložnost občudovati nenavadno iznajdljivost nekega psička. Tisti večer se je nenadoma pojavil v čakalnici grd in zanemarjen pes ter potrpežljivo sedel v kotu in čakal, da je zdravnik odpravil dva pacienta, ki sta bila lažje ranjena pri neki avtomobilski nezgodi. Ko je zadnji odšel iz ambulante, je pes neopazno smuknil vanjo. Približal se je zdravniku, ki si je umival roke in ga jel vleči za hlače. Takoj nato je skočil na bolniško posteljo in pomolel svojo nogo zdravniku, ki je v tem stopil bliže, da bi videl, kaj tale pes pravzaprav namerava. Takrat pa je opazil, da ima žival izpahnjeno nogo. Z vajeno roko je zdravnik naravnal pokvarjeni ud nenavadnemu pacientu, ki ga je za plačilo in iz hvaležnosti jel lizati po roki. Potem je skočil na tla in odšepal na ulico.

★ ZAKONSKI MOŽJE IN NADURNO DELO

Angleški psihologi so hoteli raziskati vse, kar je v zvezi z nadurnim delom: trajanje, učinek in posebno še nagibi, zaradi katerih se posamezni delavci potegujejo za te vrste dela. In prav glede tega so odkrili kaj nenavadne vzroke. 95 odst. delavcev, ki radi prevzamejo nadurno delo so zakonski možje. In ko so jih vprašali, zakaj jim je tako delo tako všeč, so povečini utemeljili svoje stališče: «Delo po urah mi je dobrodošla pretveza, da morem biti dalj časa zdoma.»

★ STAVKA POLICAJSKIH ŽEN

Žene newyorških policajev so pred kratkim začele stavkati. Njih stavka pa je v tem, da nočejo več čistiti in likati službenih oblek svojih mož. To pa zaradi tega, ker imajo ti policaji premajhne plače. «Dokler ravnateljstvo policije ne bo povišalo plač naših mož, bodo hodili v službo umazani, zmečkani in zanemarjeni. Tako bo mogel vsakdo videti, kako država skrbi za svoje policaje!» so izjavile zastopnikom časopisov.

★ NOV «FUNKCIONAR»

Britansko ministrstvo za notranje zadeve je sprejelo v službo novega «funkcionarja», ki se imenuje Peta in je prispel z otoka Man. Njegova tedenska plača bo 300 lir v naši valuti. Ta «funkcionar» je namreč maček, ki bo opravljal službo pred mesecem poginulega in pokopanega mačka Petra. Njegova dolžnost bo skrbeti za to, da v državnem arhivu ne bo nobene miši, ki bi mogla tam povzročiti nenadomestljivo škodo.

★ ŠEPAL JE Z NEPRAVO NOGO

Za simulanta ni vsak. Tudi pri tem mora človek imeti razum. To lahko potrdi nemški vojak Fritz Schulle, ki so ga nedavno obsodili na 30 dni zapora, ker je pozabil katera noga ga boli. Fritz je namreč pred kratkim izjavil, da ne more hoditi k vojaškim vajam, ker ga boli desna noga. Zdravnik, ki je «bolnika» pregledal, je potrdil njegovo izjavo in ubogi mladenič je bil za nekaj časa oproščen vežbanja. Toda, glej smolo! Že naslednji dan so ga ujeli. V raztresenosti je šepal z levo nogo, ko je šel po dvorišču vojašnice. In takrat ga je opazil njegov desetar. Reveža so brž gnali pred poveljnika, ki ga je vtaknil za mesec dni v vojaški zapor.

HOROSKOP

Veljaven od 21. do 27. junija

OVEN (od 31.3. do 20.4.) Po nezadovoljivem čustvenem odnosu boste vzpostavili redne in romantične stike z ljubljeno osebo. Odnošaje s prijatelji in znanci morate skrbneje gojiti. Z njimi boste lahko priredili potovanja in izlete. Na delu vas čaka lep uspeh.

BIK (od 21.4. do 20. 5.) Razdobje, ki ga preživljate, je zelo važno za vaše ljubezenske odnose. V čustvenem življenju bo vedno kaj novega. V družabnem življenju boste imeli polno zadoščenj. Pazite se pred hinavskimi prijatelji. Začeli boste neko zelo solidno delo.

DVOJČKA (od 21.5. do 20.6.) Imeli boste neko zelo lepo priliko v ljubezni in ne smete je izpustiti iz rok, sicer vam bo žal. Prijatelji vas bodo povabili na neki izlet in zabavo. Ne sprejmite obveznosti na daljšo dobo. Bolje je, da stvari odložite, kot da jih hlastno opravite.

RAK (od 21.6. do 22. 7.) Če se ne boste preveč predajali trenutnim nagibom in muham, boste ta teden poglobili svoje ljubezenske odnose. V družini ne pojde vse gladko, ker se ne boste mogli sporazumeti zaradi nekih denarnih zadev. Na delu boste uživali podporo predstojnikov.

LEV (od 23.7. do 22. 8.) Teden se prične z napetostjo v čustvenih odnosih. Opazili boste neke stvari, zaradi katerih boste postali nezaupljivi in ljubosumni. Uživali boste obilo podpore na delu ali v poslovnih zadevah, tako da boste lahko uredili neka gospodarska vprašanja.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ta teden boste preveč kritični do obnašanja ljubljene osebe. Neki novi znanec vam pojde zelo na roko in vam bo skušal pomagati z denarjem in nasveti. Na delu ste podvrženi mešanim vplivom; zelo boste zmedeni ter boste naleteli na ovire in težave.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23.10.) Ta teden boste zadovoljivo rešili nekatera vprašanja, ki so vam grenila življenje. V odnosu do oseb, ki vas imajo rade ,boste namreč bolj sproščeni. Neki prijatelj se hoče duhovno navezati na vas. Na delu boste polni domislic, ki jih boste skušali uresničiti.

SKORPIJON (od 24. 10. do 21.11.) Imeli boste neke čustvene odnose, ki se bodo razlikovali od dosedanjih. Na splošno se boste hoteli otresti stare družbe in se vživeti v nov položaj. V družbi bodite bolj previdni v izrekanju sodb. Čas je ugoden za sklepanje prijateljstev.

STRELEC (od 22.11. do 21.12.) Preboleli boste razočaranje in grenkobo, ki vam jih je povzročila oseba, s katero živite. Samske osebe bodo doživele zanimiva in važna srečanja. S sorodniki se boste sprli. Na delu in v gospodarskih zadevah se ne smete razburjati in jeziti.

KOZOROG (od 22.12. do 21.1.) V čustvestvenem življenju bo položaj nekoliko napet in negotov, ker ne boste znali vedno ustvariti soglasja. Na potovanju ali v družbi boste lahko spoznali nove ljudi. Znali si boste pomagati in uresničili boste tudi neki načrt, ki ga že dolgo gojite.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Prejeli boste neke vesti, ki bodo zelo blagodejno vplivale na vaše srce. Bodite prijazni s prijatelji in pomagajte jim gmotno in z nasveti. Tudi na delu boste doživeli mnogo uspehov, ker boste zelo prožnih misli in polni novih domislic.

RIBI (od 20.2. do 20. 3.) Ta teden boste morali napeti vse sile, da se ne boste predajali malodušju in melanholiji. V družini bodo nastale neke diskusije in glejte, da se boste brzdali. K sebi povabite malo prijateljev, ki pa naj bodo med najbolj iskrenimi. Uspehi na delu.

iz naših krajev

TEDEN

Pretekli teden je bil precej razgiban na političnem in na sindikalnem področju. Nadaljevala so se pogajanja za deželni program in sestavo deželnega odbora, ki so nekoliko napredovala, ki pa se niso zaključila. Premagali so sicer največjo oviro, to je vprašanje ustanov za razvoj kmetijstva, saj so bila ravno pri tem nasprotja med demokristjani in socialisti največja. Demokristjani imajo namreč v rokah monopol nad kmetijskimi konzorciji in drugimi ustanovami in se mu nočejo odreči. Vendar pa je bil dosežen kompromis. Težave pa so ostale še glede sestave odbora, ker zahtevajo enega odbornika tudi republikanci, čeprav imajo samo enega svetovalca iz ostankov. Vsekakor pa kaže, da se bodo končno le sporazumeli in v pričakovanju tega je že predsednik deželne skupščine de Rinaldini razposlal svetovalcem vabila za drugo sejo deželnega sveta, ki bo v sredo ob 10.30. Na tej seji bi morali začeti z volitvami odbora in njegovega predsednika, ki bo po vseh pričakovanjih demokristjan Berzanti iz Vidma.

Po daljšem presledku se je pretekli teden sestal tudi občinski svet, ki bi moral razpravljati predvsem o resolucijah o zemljiščih pri Sv. Ani, ki pa je razpravljanje o tem vprašanju odložil na naslednjo sejo. V torek je bila tudi seja pokrajinskega sveta, na kateri so razpravljali skoraj izključno o popravkih staleža osebja pokrajinske umobolnice in pridruženih zdravstvenih ustanov.

Teden je bil precej razgiban tudi zaradi številnih stavk. Predvsem so v torek stavkali tiskarski delavci, zaposleni pri dnevnikih, zaradi česar naš list ni mogel v sredo iziti. Tri dni so stavkali klesarji in kamnarji v kamnolomih, ker se nočejo delodajalci pogajati o obnovitvi delovne pogodbe na podlagi delavskih zahtev. Stavka je popolnoma uspela, saj je delo v kamnolomih docela počivalo. Dva dni so stavkali tudi tekstilni delavci, ki so zaposleni v Tržaški konopljarni in v treh tovarnah v industrijskem pristanišču v Žavljah. Zaradi stavk uslužbencev Javnih skladišč in pristaniščnih delavcev, ki so izrazili z njimi popolno solidarnost, je precej trpel promet v pristanišču. Uslužbenci Javnih skladišč zahtevajo izboljšanje prejemkov in normativnih določb, toda ravnateljstvo podjetja noče o tem nič slišati, češ da gre njegov primanjkljaj v milijarde. Uslužbenci Javnih skladišč in pristaniščniki so šli tudi dvakrat po mestu v povorki, da bi opozorili prebivalstvo na svoja nerešena vprašanja. Niti ti uslužbenci niti pristaniški delavci ne opravljajo nadurnega dela. V stavkovnem gibanju so tudi delavci v ladjedelnicah, ki jim nočejo urediti proizvodne nagrade, čeprav bi to morali storiti na podlagi kolektivne delovne pogodbe.

Zelo važen dogodek preteklega tedna je bila svečana uradna ustanovitev mednarodnega centra za teoretsko fiziko, ki bo velikega pomena za znanstveni razvoj ter za tržaško življenje sploh. Center so ustanovili s posebno svečanostjo v glavni dvorani tržaške univerze v četrtek, pri čemer je bil navzoč tudi minister za znanstvene raziskave Arnaudi. Prišli so tudi generalni ravnatelj mednarodne atomske agencije na Dunaju prof. Eklund, ravnatelj novega centra Pakistanec prof. Salan in drugi. Okrog poldne pa je bila v Miramaru slovesnost s položitvijo temeljnega kamna za zgradbo centra.

Na tržaškem velesejmu je bila v sredo tiskovna konferenca, na kateri je ravnatelj inž. Chiaruttini orisal značilnosti letošnjega velesejma, ki ga bo danes odprl minister za kmetijstvo Ferrari-Aggradi. Ravnatelj je povedal, da bo na sejmu 1057 razstavljavcev, od katerih 547 tujih in 510 domačih.

Med najpomembnejše dogodke tega tedna na Goriškem nedvomno sodi svečana otvoritev zadnjega dela kraškega vodovodnega omrežja v Jamljah. S tem je konzorcij Cafo zaključil izgradnjo obsežnega javnega dela, ki dobavlja pitno vodo tako doberdobski, kakor tudi sovodenjski občini. Svečanosti v Jamljah so se udeležili, poleg župana Andreja Jarca, vsi najvišji predstavniki oblasti: predsednik dežele, prefekt, kvestor, predsednik trgovinske zbornice, deželni svetovalci, predstavniki Cafo in pa številno prebivalstvo. V svojem pozdravnem govoru je župan Jarc poudaril važnost novega vodovoda za vsestranski napredek teh krajev. Višek je svečanost dosegla z brizgom vodnega curka iz vodometa, kateremu je odprl pipo prefekt dr. Princivalle.

V Novi Gorici so se sestali zastopniki italijanskih in jugoslovanskih krajevnih uprav in tehniki, ki so se pogovarjali o skupnem izkoriščanju soških voda. Gre namreč za ureditev dotoka soške vode, ki jo uporabljajo za pogon jugoslovanskih hidrocentral, v Italijo, kjer bodo z njo namakali obsežna melioracijska področja v goriški pokrajini.

Občinski svet v Gorici je odobril tudi računovodski del proračuna za leto 1964. Zanj niso glasovali samo demokristjani, kot se je to zgodilo za županovo poročilo k proračunu, ampak tudi svetovalci Slovenske demokratske zveze. Svojo odločitev so svetovalci SDZ opravičili s tem, da računovodski del ne vsebuje postavk, ki škodujejo slovenski skupnosti.

V Sovodnjah in v Doberdobu sta bili zaključni prireditvi osnovnošolskih otrok. Na prireditvi v Sovodnjah so sodelovali tudi otroci iz Rupe. Šolsko dvorišče je bilo popolnoma zasedeno s številnim občinstvom, ki je program spremljalo z velikim zanimanjem. Doberdobska šolska prireditev pa je bila v prostorih osnovne šole. Na njej so poleg otrok slovenske nastopili tudi učenci italijanske osnovne šole. Na obeh predstavah so bili prisotni didaktični ravnatelji. Razstavi ročnih del osnovnošolskih otrok pa sta bili v Sovodnjah in v Jamljah. Čisti izkupiček obeh prireditev so namenili šolskemu patronatu.

Danes ob 10.30 bodo v dvorani trgovinske zbornice v Gorici podelili zlate medalje udeležencem natečaja, ki ga je prevzela ta ustanova, za «zvestobo delu in gospodarskemu napredku». Poleg drugih bodo odlikovanja podelili industrialcema Prinčiču iz Krmina in Vouku iz Gorice, uradniku Ivanu Polhu in kmetovalcu Polenčiču s Plešivega pri Krminu.

Goriška javnost spremlja z velikim zanimanjem razpravo na porotnem sodišču v Gorici proti Vittoriju Zonnu, ki je obtožen umora kaplarja Castaldija. Ta teden je bilo sedem razprav in za jutri, v ponedeljek, se po zaključku govorov obrambe pričakuje sodni pravdorek. V petek in soboto je govoril državni tožilec. Jutri bo za obrambo govoril bivši pravosodni minister v Mussolinijevi vladi prof. De Marsico.

Obvestilo kmetovalcem!

Vsako prvo in tretjo soboto v mesecu je od 9. do 10. ure na sedežu kmetijskega nadzorništva v Trstu na razpolago kmetom in kokošerejcem specializirani veterinar zooprofilaktičnega zavoda iz Vidma za diagnoze in nasvete glede bolezni perutnine.

LEPO PRIZNANJE IN VZPODBUDNE BESEDE ZASLUŽNIM KMETOM

NAGRAJENI VINOGRADNIKI IZ DOLINSKE OBČINE KI SO SODELOVALI NA LETOŠNJI RAZSTAVI VIN

Pokrajinski odbornik Corberi: „Kmetje, združite se!"

Za belo vino je dobil prvo nagrado Valentin Kocjančič, za črno Ivan Kocjan

Na županstvu v Dolini je bilo v četrtek zvečer razdeljevanje nagrad vinogradnikom iz dolinske občine, ki so s svojimi vini sodelovali na letošnji vinski razstavi v Dolini.

Svečanost je bila v sejni dvorani in so se je razen nagrajencev udeležili tudi dolinski župan, nekateri občinski odborniki in svetovalci, pokrajinski odbornik za kmetijstvo Corberi, ravnatelj kmetijskega nadzorništva, tajnika Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov, poveljnik karabinjerske postaje itd.

Nagrajence in goste je najprej pozdravil župan Dusan Lovriha, ki je pohvalil prizadevnost zaslužnih vinogradnikov, nato pa je poudaril, da je kmetijstvo v hudi krizi in da mladina zapušča zemljo. Izrazil je upanje, da bo deželna uprava s sodelovanjem pristojnih organov in organizacij doprinesla svoj delež, da se bo kmetijstvo rešilo iz krize in napredovalo.

Ravnatelj kmetijskega nadzorništva je pripomnil, da je velika ovira za napredek našega kmetijstva razdrobljenost posesti; pripomnil pa je, da ni pesimist glede usode kmetijstva na našem področju.

Pokrajinski odbornik Corberi je predvsem izrazil svoje zadovoljstvo, da je spet med dolinskimi kmeti. Dejal je, da je kmetijstvo kot bolnik, ki mu je treba pomagati, da okreva, toda kmetje si bodo sami najbolj pomagali in bodo lahko napredovali, če bodo združili svoje sile. Najti morajo zadružne oblike tako da obdelovanje zemlje (nabava strojev, semen itd.) kot za prodajo svojih pridelkov brez izkoriščevalnih posrednikov. «Kmetje, združite se!» Pri tem, je pripomnil, je bistvenega pomena, da pobuda pride od spodaj, ne pa od zgoraj. Država mora pomagati in podpreti vsako tako pobudo, ki bo v korist kmetom in splošnemu gospodarstvu. «Če hočete, je zaključil, da vaši otroci ne bodo zapustili zemlje, jih morate vzgajati v tem duhu. Tajnik Zveze malih posestnikov Mario Grbec je v svojem nagovoru poudaril, da je beg z zemlje zločin, ker se tako zapušča tisto, od česar živimo. Kmečki mladini je treba vrniti zaupanje, vero v boljšo prihodnost. Omenil je nato pereče vprašanje razlaščevanj in pri tem poudaril, da so zaradi tega naši kmetje zaskrbljeni, ker ne vedo, kaj jih lahko še čaka.

Sledilo je razdeljevanje nagrad; nato pa mala zakuska v prijetnem, domačem vzdušju.

NAGRADE SO DOBILI:

Za bela vina

Valentin Kocjančič (Dolina št. 115), *Anton Bandi* (Prebeneg 28), *Josip Sancin* (Dolina 112), *Andrej Hrvat* (Boršt 36), *Urh Hrvat* (Boršt 41), *Angel Kraljič* (Prebeneg 73), *Josip Lovriha* (Dolina 233), *Vincenc Pangerc* (Dolina 92), *Vilko Kocjančič* (Dolina 141).

Za črna vina

Ivan Kocjan (Dolina 118), *Bruno Prašel* (Dolina 351), *Bruno Zahar* (Boršt 58) *in Karmelo Maver* (Boljunec 20).

Nagrajeni vinogradniki z županom in predstavniki oblasti ter strokovnih organizacij

NESTRPNO VAS PRIČAKUJEMO

Pisma iz Skopja

Naš človek je na splošno čustven in mehkosrčen. Vsaka nesreča, ki nekoga zadene, zlasti pa, če je množična, mu povzroči globoko sočustvovanje, čeprav mogoče tega ne očituje. Ustreznih potrdil je mnogo, a to je dejansko izpričal tudi o priliki najhujše elementarne nesreče v makedonskem glavnem mestu Skopju.

Te pomoči so bili skopljanski Makedonci resnično vredni ne le kot moralno in materialno najteže prizadeti, marveč tudi radi njihovih moralnih vrlin in človečanskega nagiba.

Med tolikimi tukajšnjimi darovalci prizadetim Skopjanom je bila tudi družina Leban iz Slivnega pri Nabrežini. Med drugim je Leban dal v zavoj par čevljev in vanje vtaknil nogavice, rute i.dr. ter svojo sliko in naslov. Ta zavoj je dobil upokojenec Risto Daskalovski. Po par tednih je Leban dobil od obdarovanca pismo z ganljivo vsebino, polno iskrene zahvale in z opisom gorja o potresu in po njem. «Ko smo zagledali Vašo sliko in naslov» pravi Risto «smo se odločili, da Vam takoj javimo. A radi nujnih opravil okrog poškodovane hiše nam ni bilo mogoče Vam že poprej izraziti našo globoko zahvalo za Vaše plemenito delo. Ne moremo pisati, kaj vse se je tukaj godilo — bila je strahota. Sedaj je že bolje, mnogo bolje. Hiša, kjer mi stanujemo, je bila močno poškodovana, a ne tako kot center mesta, ker je na periferiji. Sedaj že bivamo v njej. Vaša slika dragi prijatelj živi stalno z nami in ko se pogovarjamo o Vas se vprašujemo, kako naj se Vam zahvalimo. To smo rešili tako, da Vas povabimo k nam v porušeno Skopje. Nas je četvorica: jaz in žena Dana, sin Borče, študent prava, in 10-letni Siniša. Zanima nas, koliko vas je v vaši družini».

In dalje piše: «Te dni smo čuli o nesreči, ki je zadela vašo zemljo v provinci Belluno» (misli na nesrečo v Vajontu) in zahtevala dva tisoč človeških žrtev. Izražamo naše globoko občutje». Končno ponovno vabi Lebanove: «Upamo, da nas boste razveselili, če vas v najkrajšem času vidimo med nami».

Leban je na pismo odgovoril in Daskalovskim opisal svoje življenje in težko usodo. Sama sta z ženo, ker sta dva sina padla v narodnoosvobodilni vojni, on je bil kot antifašist preganjan in več let v zaporu, žena je pred meseci pri prometni nesreči komaj ušla smrti in nosi hude posledice. V januarju je prišlo drugo, v aprilu tretje pismo s tremi slikami Daskalovskih. Lebanovo pismo jih je potrlo in jim to dvojico še bolj približalo, saj nazivajo Lebana «čika (stric) Stefan» in njegovo ženo «baka (tetka) Rozalija». Sami izrazi sočustvovanja, globoka zaskrbljenost, želja po skorajšnjem okrevanju in snidenju med njimi, «da bo laže nam in vam». Mama Dana je jokala, ko je čula o njih hudih preizkušnjah. Vemo da je vaša bol velika in večna, a verjemite, da jo delimo z vama. Vaše slike čuvamo kot najdražje v naših srcih». In spet: «Upamo, da se bomo v tem letu sigurno videli. Nestrpno vas pričakujemo».

Podpiraj svojo strokovno organizacijo, ki brani tvoje interese in koristi našega kmetijstva.

Če nisi opravil svoje dolžnosti, čimprej poravnaj članarino za letošnje leto!

SUŠA, SUŠA...

Letos je suša pritisnila že zgodaj in je junij za nekaj stopinj (povprečno doslej okrog 5 stopinj) toplejši od lanskega, kar je menda všeč turistom — predvsem turistkam, ki bi rade odnesle domov čimbolj opečeno in porjavelo kožo.

Sušo pospešuje nesrečni veter, ki je hujši od najmočnejših sončnih žarkov, čeprav nas v vročini tako prijeno hladi. Eno uro vetra za en dan vročega sonca, so rekli po starem. In se niso varali, ker veter zemljo naglo izsuši. Dokler bo iz velike daljave brij po naših golinah, bomo proti njemu brez moči. Edino visoko drevje (gozd) v širokem obsegu ga ukroti.

Prav tako je slaba velika zračna vlaga, ki v brezveternih dneh povzroča soparico, ki kuha in posebno kvarno vpliva na močno listnate rastline (trta, fižol, povrtnine). Ta je drugi pomočnik suše, ki je pri nas vsako leto v gosteh.

Proti pravi suši, ki jo povzroči le močna sončna pripeka, ker hitro izpije zemeljsko vlago, je najboljši zaščitnik zračna, rahla zemlja. Najučinkovitejši ukrep je torej rahljanje vrhnje plasti zemlje. Tako more vlaga pronicati iz spodnje v gornjo plast do lasnih korenin. Rahla zemlja tudi mnogo bolje izkoristiti vsako roso.

Na Krasu je dosti rahle (lahke, peščene), a tudi srednje težke in celo težke zemlje, to je takšne, ki vsebuje večji odstotek gline. Takšna zemlja se v suši stisne, je zbita in razpoka; je torej vse prej kot zračna in se rastline v njej takorekoč zadušijo. Njeno vrhnjo strjeno plast je treba pravočasno zdrobiti in jo zrahljati, da zavzame večjo prostornino in se s pomočjo spodnje vlage ovlaži.

Sicer pa mnogi kmetovalci že vedo, da je treba za rahlost zemlje skrbeti že med zimo, ko zemljišča globoko preorjemo in pognojimo z dobrim hlevskim gnojem. Mraz in toplota, ki nastane pri razpadanju gnoja, sta najboljša rahljalca in zato najboljši lek proti suši.

SKRITI TALENTI

Prvi tkalci vsakega napredka so predvsem od narave določeni talenti. Teh je sicer razmeroma izredno malo, a so povsod in nedvomno tudi celo nadpovprečni, v večjem številu kot se je to doslej pojavljalo. Mnogo izrednih talentov je bilo, ki so ostali v svoji čudežno stkani bubi, ne da bi služili človeštvu tako kot jim je določila narava. In so neopaženo usahnili. Tako je še danes, čeprav ne več v prejšnjem merilu. To je zguba, ki se ne da zmeriti in stehtati.

Takšne zaklade bi bilo treba iztakniti, razkriti, saj pomenijo za vsak narod in tudi človeštvo najvišjo vrednoto. Če je bilo to doslej nemogoče in so le redki talenti iz ljudskih plasti uspeli — in še to po naključju — je treba pripisati vsakokratnemu družbenemu ustroju. O napredku so odločali privilegirani stanovi suženjskoposestniškega, fevdalnega in kapitalističnega reda. Iz zadnjega se je razbohotila kapitalistična aristokracija z raznimi meščanskimi vejami, si postavila svoje učne zavode in jih smatrala — in jih še smatra — za svoj monopol.

A ljudske množice so si postopno priborile že tolikšne pravice in s tem že močno spodmaknile ta monopol tudi s šolskih katedrov. Danes že zaseda šolske klopi višjih šolskih zavodov tudi njihova mladina že v tolikih odstotkih, da je možna selekcija za to in ono smer. Res je ta možnost še v okovih starih in novih privilegijev, ki prepredajo izobrazbeni sistem in, žal, tudi učni kader. Nismo še dosegli one višine svobode in poslanstva, da bi se ta kader mogel posvečati svoji družbeno tako pomembni nalogi. Bolj redke so šole, oziroma redki vzgojitelji, ki bi pozorno sledili nagibom svojih gojencev in iztaknili ter pravilno ocenili morebitne izredne talente.

Naravno, da se izredni talenti očitujejo že rano, celo pred šolsko dobo. Že prva šolska leta nudijo vzgojitelju priliko za opazovanje otrokovega nastrojenja in prav tukaj — v osnovni šoli — je moč iztakniti talent, in to tem laže, ker niso razredi z učenci preobremenjeni.

Kaže, da je pri nas razmeroma precej talentov predvsem za tehniko. Ni pa izključeno, da bi tod ne bilo še drugih dragocenih darov, čeprav mogoče teže opaznih. Konkreten primer imamo z nabrežinskega področja, kjer ima svojo tradicijo kamnoseštvo — činitelj, ki je nedvomno močno dramil tehnični zarodek. Že pred okrog pol stoletja so nabrežinski učitelji (Tomšič, Tance, Macarol, Korsič) opazili lepo število nadarjene in izredno nadarjene mladine za formalne discipline (risanje, glasba, jezik). Ko je bila ustanovljena obrtna šola, je njen voditelj August Tance zabeležil nekaj izrednih talentov za oblikovanje (gojenci so bili s področja sedanje devinsko-nabrežinske občine). A dalje ni šlo, ker v takratnih pogojih niti ni moglo iti. Menda je malo prej nekaterim talentom le naključje prispevalo ,da so se povzpeli na ustvarjalno višino (iz Nabrežine: pesnik Igo Gruden in kipar Pertot, iz Križa akademski slikar Albert Sirk in arhitekt Viktor Sulčič).

Pa se je ta zadeva zasukala malo na bolje. Po zaslugi nabrežinske osnovne šole (in, sodimo, tudi ustreznih vzgojnih napotkov didaktične ravnateljice) smo naleteli že na drugi talent. Lanskoletni nagrajenki Marizi Skrk, učenki učiteljice Vlaste Legiša, odlikovani na lanskem mednarodnem tekmovanju v Forte dei Marmi z zlato kolajno, je na letošnjem 8. mednarodnem tekmovanju v istem kraju sledila 8-letna Lučka Petelin, ki je odnesla «bronasto kolajno». Odlikovanja v mednarodnem merilu pa že nekaj pomenijo. Vendar to še ni vse, ker ni končni namen. Ni še vse, če talent odkrijemo in izgradimo ter nato uvrstimo med sicer bolj redko gradivo šolske kronike. Bilo bi za pristojne organe slabo spričevalo, če bi taki dragoceni primeri ostali le dogodek, ki splahni. Saj gre vendar za najbolj resničen kapital, ki ga je treba skrbno čuvati in mu nuditi vse možne pogoje za čim popolnejši razvoj.

F.

PREČNIK

V predzadnji nedeljski številki ste poročali o motorni kugi, ki se je razpasla tudi po naših vaseh. Tržačanom je naše podeželje vedno bolj všeč, ker jim nudi nekaj, kar jim nasičena mestna civilizacija ne more dati. A pomilovanje zaslužijo vasi z najboljšimi potmi in vedno bolj se sliši jadikovanje o nekdanjem miru in pokoju, ki ga sedaj ni ne podnevi ne ponoči. Je res čudno, a je resnično, da nam lepe, za motorno divjanje primerne ceste niso nič všeč. Pri nas je malo živine, a še s to smo v zadregi, saj se z njo ne upamo ne do napajališča ne na pašo. Že pred leti nas je motil promet skozi vas. Kaj pa šele danes! A za naše vaške potrebe ni vozila; avtobusno podjetje pravi, da se nas je premalo rodilo in ni z nami kot potniki zaslužka. Zakaj pa ne bi nekaj od lepega celotnega zaslužka s področja naše in sosednih spodnjekraških občin ne žrtvovalo za kratko progo od Šempolaja do nas?! Saj je vendar prevzelo prometno službo za kritje splošne potrebe.

Ko v Brdih češnje zorijo...

V teh že poletnih dneh je izlet v goriško okolico, zlasti v Brda, zelo prijeten. Ko prispeš do Oslavja, se ti nudi krasen razgled na dve Gorici, dalje na drobne sklope hribov, ki se na videz končujejo z Nanosom, pa še Sabotin s Štmavrom in z bistro Sočo v podnožju. To je precej rekvizitov, s katerimi bi količkaj romantično prevzet pesnik sešil pesmico.

Nas pa ni zanimala zgolj naravna bohotnost in lepota, ampak poizvedeti smo hoteli, kako je kaj v gospodarskem oziru, kako kaže letina, kaj pravijo briški kmetje. Slednjih ni bilo težko dobiti; saj si jih videl v vinogradih, po senožetih, ženske pa pri obiranju češenj. Ustavili smo se ob cesti, kjer je ženski del družine upogibal češnjeve veje in lovil sem ter tja črne sadeže, medtem ko je oče s sinom škropil trte v bližnjem vinogradu. Pridružili smo se jim, saj so nas radi sprejeli. «Češenj pa je malo, kaj?» smo jih za uvod pobarali, «so pa debelejše in bolj sočnate». Povedale so nam, da je letošnja letina precej revna na tem sadežu, da pa ga itak ne morejo vsega pobrati, ker manjka delovne moči in da jim je še vreme nenaklonjeno, ker prevelika vročina sili, da preveč hitro zori. Tudi cena, da ni v razmerju s količino. Ko smo postali in polnili svoje želodce namesto koš, se ženske niso razburjale. V zameno pa smo se domenili, da jim bomo pomagali ves popoldan. Res, da je sonce neusmiljeno pripekalo, mi pa smo vztrajali. Motil nas je le prah, ki se je dvigal za vsakim vozilom v velikih oblakih in se razširjal v okoliš. Lanska protiprašna prevleka se je že izrabila in potrebna bi bila nova. Razpoloženje se je dvignilo do viška, ko se nam je pridružil še gospodar s steklenico vina. Saljivec, nas je v smehu imenoval «meščanske podgane», ki se skrivamo pred soncem. Hitro pa se je opravičil in nam ponudil kozarec. «Kaka bo letošnja letina vina, boljša in kvalitetnejša od lanske?» Ne da se še reči, ker je trta komaj odcvetela; predvideva pa se, seveda brez komplikacij, boljša od lanske. Trta je dosedaj razmeroma zdrava in tudi vreme ji ne nagaja». «Na zdravje torej, da bi vam šlo po godu, še en kozarec!» Steklenica se je polagoma spraznila; češenj pa je bilo še precej na drevesu. Toda tudi dan se je nagibal h koncu.

I. F.

Podjetnost in reklama...

Nekatere okoličanske gostilne so prišle na srečno misel, da z eno izmed tolikih posebnosti privabljajo tržaške goste, ki se v zadnjem času, ko je vsa zgornja okolica povezana z avtobusnimi progami, ne samo ob nedeljah in praznikih, ampak tudi v delavnikih, zatekajo v okoličanske gostilne in večkrat tudi na osmice, da popijejo kozarec dobrega domačega vina.

Meščani iščejo v prvi vrsti ribe. Če si šel pred nekolikimi leti na Kontovel, si dobil le tu pa tam kako ribo, ki so jo prinesli domači ribiči, danes pa, če ti le žep dovoli, si lahko privoščiš na Kontovelu vso vrsto rib od najcenejše morske kobilice do najdražjega ještka in to ne samo v nedeljah, ampak vsak dan. Po cvrtih ribah diši, ko si šele pri prvih kontovelskih hišah in duh po ribah se izgubi šele, ko si stopil na proseška tla. Nekaj takega je tudi v Križu.

Kuhar Livio

Drugi krožnik, ki prihaja v zadnjem času do posebne veljave, so čevapčiči. Saj ni večje prireditve, da ne bi pri reklami posebno poudarjali, da se bodo poleg točenja dobre kapljice pekli tudi čevapčiči.

Na tako lepo misel je prišla tudi gostilna pri barkovljanski «Rumeni hiši». Vsako nedeljo in vsak praznik je prostorni vrt poln takih gostov, ki se razumejo na tiste krožnike, katerim hočeš nočeš sledi polič belca. Če želiš poleg prvega stresti še drugi polič, zadostuje, da si naročiš krožnik morskih uši, ki prav kličejo vino. Ne bi bilo lepo, če bi komu očitali, da je žleva, če si privoščí še tretji polič. Tako žejo povzroči kontovelska specialiteta fancelj s slanim sardonom, za katerega dela naš kontovelski kuhar Livij Zjelje takole reklamo: *«Znastja muožje, de jemama tudi fancla z diiši. Samo provajtja jeno b'stja vidli, da je buažje resnice, de sa fini. Tisti, ki bo uzau ange, bo uzau še ta drüzge».*

Kakor vidite, so postali naši gostilničarji iznajdljivi in podjetni ter skušajo zaokrožiti svoje skromne dohodke z ribami, čevapčiči, ušmi in s «fancli z diiši».

Seveda so taki krožniki dobrodošli tistim, ki hočejo biti po vsej sili žejni.

R. P.

OD 27. DO 29. JUNIJA

Vinska razstava v Nabrežini

V soboto bo v Nabrežini otvoritev vinske razstave, ki bo odprta do ponedeljka zvečer. Posebna komisija je že izbrala vina, ki jih bo razstavljalo 20 domačih vinogradnikov.

Zdaj so v teku priprave, da bo razstava čim lepše uspela. Sodelovala bo tudi godba na pihala. V osnovni šoli bo ponovno odprta šolska razstava, ki je že bila v okviru proslav obletnice šolskega patronata. Obenem bodo tudi razstavljena dela otrok osnovne šole v Nabrežini.

Iz nabrežinske občine

V naši občini je vinarstvo še vedno živa kmetijska stroka in je prav ne le, da tako tudi ostane, marveč da se to še pospeši. To je namen vinskih razstav, ki smo jih v naši občini imeli že dve: predlanskim v Sesljanu, lani v Nabrežini. Letos bo tretja (27., 28. in 29.) Vzorce svojih vin bodo razstavili prijavljeni vinogradniki s pridelkom najmanj 5 hl. Ta najnižja količina je v glavnem pravilna, vendar sodimo, da bi stvari ne škodilo, če bi bila kakšna izjema izpod to količino, in to z namenom, da bi se s tem spodbudilo proizvajalce iz delavskih vrst, ki pridelujejo vino le za svojo potrebo. Prirodno vino je zdrava in hiši potrebna pijača, ki naj, če le mogoče, nadomesti razna skladiščna vina, ki ne vemo kaj in kakšna so. Tudi je namen razstave razširiti sloves domačih vin in spodbuditi vinorejce od večjih do malih. Mnogi tudi menijo, da bi se ob tej priliki prikazalo, kako dosežemo kakovostna vina, na primer: trsni izbor (sorte) za naše kraje, ekonomično urejeni nasadi, pravilno gnojenje i. e.

Grozdje se je na splošno dobro oprašilo. Vinogradniki pravijo, da je zaroda skoro preveč. Saj je res tudi s trto (in z vsako rastlino) tako kot z družino: če je ta velika, zahteva večjo skledo — več hrane, sicer, se mladi družinski člani ne razvijajo tako kot želimo. Zna se zgoditi, da bo grozdje preveč drobno in ne bo soka. Temu se da pomagati. Trti z obilico zaroda je treba čim več hrane. Dajmo ji čim več zraka, da bo pospešil razkrajanje hranin, očistimo jo plevela čim dlje od debla, odstranimo nepotrebne mladike in jo po potrebi (in ta potreba je menda splošna) pognojimo z dodatnimi gnojili, zlasti s fosfornim in kalijevim, če pa trte slabo rasto, še z dušičnatim gnojilom, torej v tem primeru z mešanim gnojilom, ki vsebuje vse tri glavne snovi.

Letos je bilo po naših vaseh razmeroma malo prvega sadja — češenj, a vendarle toliko, da jih je mnogo ostalo na deblih. Nič posebnega, če pa si jih mladina ne želi kot nekoč in jih niti ne povoha.

NABREŽINA

Stavke naših kamnosekov (prvič 2-krat po en dan, drugič dvodnevna in sedaj tridnevna) so uspele stoodstotno, če odštejemo nekaj stavkokazov, ki reveži ne vedo kaj delajo. Delavstvo je vedno bolj zrelo in ga dobro šola že samo življenje; s tem, kar vidi, sliši in čita tudi razsoja in sklepa. Zato se vedno bolj zaveda, kaj pomeni za ta in vse ostale delavske poklice stanovska organizacija in kakšno odločilno vlogo igrajo sindikati za izvojevanje delavskih pravic.

O tem in še o marsičem, kar je v zvezi s to stavko, je govoril zastopnik najbolj naprednega in borbenega sindikata CGIL, ko so se naši kamnoseki v sredo sestali v dvorani «Igo Gruden» in jo napolnili. Zastopnik jim je obrazložil vzrok stavke, o pogajanjih z vlado, o vedenju podjetnikov itd., o čemur mora biti delavstvo čim natančneje poučeno. Končno je pozval delavstvo, naj o tem razmišlja in med seboj čim več razpravlja, da bo pravilno razumelo napredno sindikalno borbo kot edino učinkovito sredstvo za njih zaščito in zboljšanje delovnih pogojev.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 27, najnižja 19,4, ob 19. uri 26,6, vlage 71 odst., zračni tlak 1013,4 rahlo raste, veter 5 km zahodnijugozahodni, nebo 8/10 pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 22,4 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 21. junija
Alojz
Sonce vzide ob 4.15 in zatone ob 19.58. Dolžina dneva 15.43. Luna vzide ob 16.39 in zatone ob 2.12.
Jutri, PONEDELJEK, 22. junija
Ahac

V NAVZOČNOSTI MINISTRA ZA KMETIJSTVO FERRARIJA-AGGRADIJA

Danes se bodo odprla vrata 16. mednarodnega velesejma

Pozdravni proglas občinskega odbora - Danes dan Nemčije, jutri dan Jugoslavije, v torek dan Avstrije - Tiskovna konferenca Blankenhorna in Mbaja

Danes ob 10.30 bo minister za kmetijstvo Ferrari-Aggradi svečano otvoril 16. tržaški mednarodni velesejem, na katerem sodeluje 1.057 podjetij iz 33 držav, od katerih 9 z uradnimi kolektivnimi razstavami.

Tržaški občinski odbor je v tej zvezi izdal proglas, v katerem v imenu prebivalstva izreka dobrodošlico vsem gostom, ki bodo med velesejmom obiskali Trst. V proglasu se ugotavlja, da bo letos imel velesejem prirodni značaj razstave gospodarskih aktivnosti vseh treh pokrajin, ki sestavljajo deželo Furlanijo-Julijsko krajino. Proglas zaključuje z izrazi prepričanja, da predstavlja velesejem nov dokaz zaupanja v funkcijo Trsta, ki jo je mogoče uresničiti v ozračju delovnega in mirnega sožitja med narodi.

Današnji dan na velesejmu bo posvečen Nemčiji in se bo popoldne ob 16. uri nemški veleposlanik v Rimu Herbert Blankenhorn sestal s predstavniki tržaških gospodarskih krogov, ob tej priložnosti pa bodo predvajali tudi dokumentarne filme.

V ponedeljek bo na velesejmu dan Jugoslavije in bo velesejem obiskala kvalificirana jugoslovanska gospodarska delegacija. Ob 10.30 bo imel tiskovno konferenco jugoslovanski gospodarski svetnik veleposlaništva v Rimu Šime Karaman. Zvečer pa bo tradicionalni sprejem na jugoslovanskem generalnem konzulatu v Trstu.

V torek bo dan Avstrije in bo imel tiskovno konferenco dr. Franz Korinek generalni tajnik avstrijske gospodarske zbornice z Dunaja.

Nemški veleposlanik Herbert Blankenhorn se je sinoči dalj časa zadržal v razgovoru s predstavniki lokalnega tiska. Dejal je, da je italijansko gospodarstvo sicer res v težavah, da pa bo te težave lahko premostilo. Iste ugotovitve veljajo tudi za tržaško gospodarstvo in za pomen Trsta, ki ga bo morala Nemčija ponovno proučiti. Tako obstajajo ugodne možnosti za izgradnjo podjetij v industrijskem pristanišču s sodelovanjem nemškega kapitala kot tudi možnosti za okrepitev prometa. V ta namen pa je treba vskladiti gradnjo avtocest in pričakujejo pobude z italijanske strani. Glede konkurence nemških pristanišč in železniških preferencialnih tarif je pojasnil, da bodo nemške železnice v kratkem znižale vse tarifne postavke, tako da se bo znižala razlika med običajnimi in preferencialnimi tarifami proti Hamburgu.

Z novinarji se je sinoči sestal tudi predsednik zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo Kameruna Ephrem Mba, ki sta ga spremljala predsednik sekcije za gozdarstvo omenjene zbornice Boulet in častni konzul Kameruna v Trstu dr. Alberto Hesse. Predsednik Mba je orisal gospodarski razvoj Kameruna v zadnjem letu in navedel vrsto podatkov o naraščanju izvoza, povečanje industrijskih dejavnosti ter o trdnosti trgovinske bilance. Dejal je tudi, da se izmenjava z Italijo ni razvijala v takem obsegu, kot so to želeli in da zato tudi pričakujejo konkretne rezultate od udeležbe na tržaškem velesejmu, kjer so prisotni že peto leto.

DANES OB 10. URI

Komemoracija žrtev v Rižarni

Danes dopoldne ob 10. uri priredi UDI v Rižarni komemoracijo prvih žrtev, ki so jih nacifašisti 22. junija 1944 po mučenju sežgali v krematorijskih pečeh. Govorili bosta Pierina Postogna v italijanščini in Anica Udović v slovenščini. Sledilo bo polaganje venca in cvetja.

Jutri, 22. t. m. ob 19.30 bo na Trgu Sv. Jakoba javno zborovanje tržaške federacije KPI. O temi «Protidelavska politika vlade levega centra» bosta govorila senator Vittorio Vidali in pokrajinski svetovalec Paolo Sema.

DANES V AVDITORIJU

PROF. IGNACIJ OTA

je avtor štirih pesmi za otroški zbor in godalni orkester, katerih prva izvedba bo danes ob 18. uri v Avditoriju v okviru zaključne prireditve glasbene šole Glasbene Matice.

Poleg orkestra Glasbene Matice in mladinskih pevskih zborov iz Trsta in Nabrežine, bo nastopil tudi zbor harmonik.

ŠOLSKE RAZSTAVE IN PRIREDITVE

Danes, 21. t.m. bo razstava dekliških in deških ročnih del z naslednjim urnikom na osnovnih šolah šentjakobskega didaktičnega ravnateljstva:

Osnovna šola Sv. Jakob: od 9 do do 12 in od 15 do 19.
Osnovna šola Sv. Frančišek: od 9 do 12 in od 15 do 19.
Osnovna šola Sv. Ana: od 9 do 12 in od 15 do 19.
Osnovna šola Škedenj: od 9 do 12 in od 16 do 20.
Osnovna šola v Ul. Donadoni bo imela razstavo v soboto 27. t.m. od 9 do 12. Vljubno vabimo starše in prijatelje mladine!

Na slovenskem učiteljišču pri Sv. Ivanu je razstava risb in slik dijakov. Razstavo si lahko ogledate vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 17. ure.

Srednja in strokovna šola v Dolini priredita danes, 21. t.m. ob 16. in 20. uri zaključno šolsko prireditev v Dolini. Vabljeni starši in prijatelji mladine.

Osnovna šola v Mačkovljah vabi danes, 21. t.m. na razstavo, ki bo odprta od 9. ure dalje ves dan, in na šolsko prireditev ob 17. uri.

Osnovna šola na Proseku. Danes, 21. t.m. od 10. do 20. ure bo v šolskih prostorih razstava risb in ročnih del.

Solske razstave na šolah svetoivanskega didaktičnega okrožja bodo v naslednjih dneh: **Osnovna šola in otroški vrtec pri Sv. Ivanu:** 21. in 22 junija od 9. do 12. in od 15. do 18. ure. **Osnovna šola v Barkovljah:** 21. in 22. junija od 8,30 do 12. in od 16. do 19. ure. **Osnovna šola v Rojanu:** 27. in 28. junija od 9. do 13 ure. **Osnovna šola na Katinari:** 28. in 29. junija od 9. do 12. in od 15 do 18. ure.

Osnovna šola v Zgoniku priredi danes, 21. t.m. razstavo ročnih del. Vabljeni vsi prijatelji šolske mladine, da si ogledajo razstavo.

Osnovna šola v Sempolaju priredi danes, 21. t.m. razstavo ročnih del. Razstava bo odprta od 9. do 19. ure.

Razna obvestila

OBČNI ZBOR GLASBENE MATICE

Upravni odbor sklicuje redni letni občni zbor Glasbene Matice za 2. julij t.l. ob 20. uri v društvenih prostorih v Ulici Ruggero Manna, 29.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo Slavko Skamperle javlja, da je teden ljudske umetnosti, ki bi moral biti od 23. do 30. t.m., zaradi tehničnih ovir preložen na poznejši čas.

LINEA, Ulica Carducci, 4

Dežni plašč za gospoda in gospo. Obleko za gospoda in gospo. Model za vsako priliko: LINEA že zdavnaj, veliko let oblači s klasično moško in ženso obleko ter športno. Prvi modeli za tistega, ki se oblači klasično!

LINEA, Ulica Carducci, 4, TRST. Osebje govori slovenski, hrvaški, angleški in nemški.

GLASBENA MATICA V TRSTU

priredi danes, 21. junija ob 18. uri v Avditoriju

ZAKLJUČNO PRIREDITEV GLASBENE ŠOLE

Sodelujejo:
orkester Glasbene Matice,
zbor harmonik
ter mladinska pevska zbora iz Trsta in Nabrežine

Vljudno vabljeni!

Vstopnice so na razpolago v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61-792 ter eno uro pred pričetkom pri blagajni dvorane.

Kino

Nazionale 15.30 «I giorni del vino e delle rose», Jack Lemmon, Lee Remick. Prepovedano mladini.
Arcobaleno 16.00 «Cielo giallo», Gregory Peck, Anne Baxter.
Excelsior 16.00 «La vergine di cera», Technicolor, Boris Carloff. Prepovedano mladini.
Fenice 16.00 «La legge dei fuorilegge». Technicolor. Dale Robertson, Yvonne De Carlo.
Grattacielo 16.00 «Il braccio sbagliato della legge», Peter Sellers.
Alabarda 14.30 «I violenti». Technicolor. Charlton Heston, Ann Baxter.
Filodrammatico 14.30 «Le verdi bandiere di Allah». Technicolor. Jase Suarez, Linda Cristall.
Aurora 15.00 «L'uomo senza paura».
Cristallo 15.30 «Pierino la peste».
Capitol 15.00 «Il ribelle d'Irlanda», Rock Hudson. Technicolor.
Garibaldi 14.30 «Il traditore di Fort Alamo». Technicolor. Glenn Ford. Zadnji dan.
Impero 15.00 «Compagnia di codardi». Prepovedano mladini. Zadnji dan.
Moderno 16.00 «Le ore dell'amore», Ugo Tognazzi, Emmanuele Riva. Prepovedano mladini.
Astra 15.30 «Obiettivo ragazze».
Vittorio Veneto 15.00 «Dal sabato al lunedì». Technicolor. Marianne Hold.
Astoria 15.00 «L'ammutinamento». Technicolor.
Abbazia 15.00 «Sedotta e abbandonata», Saro Urzi, Stefania Sandrelli.
Ideale 14.30 «La valle dei lunghi coltelli». Technicolor. Rex Baxter.
Marconi 15.00 «Copacabana Palace». Technicolor. Walter Chiari, Silva Koscina.

KINO NA PROSTEM

Marconi 20.15 «Copacabana Palace». Walter Chiari, Silva Koscina.
Paradiso 20.15 «EXODUS». Technicolor. Paul Newman, Eva Marie Saint.
Skedenj 20.15 (v dvorani ob 18.00) «Qualcosa che scotta». Technicolor. Troy Donahue.

Izleti

Prosvetno društvo Lonjer-Katinara priredi 5. julija 1964 enodnevni izlet v Ljubljano, Celje in Velenje. Vpisovanje pri Vilkotu Batiču in Maksu Pečarju.

Kino na Opčinah

predvaja danes, 21. t. m. ob 16. uri in ob 20.15 na prostem film:

(DALJNA DEŽELA)

V ponedeljek, 22. t. m. ob 18. uri ponovitev filma:
TERRA LONTANA (Daljna dežela)

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, dne 21. t. m. z začetkom ob 16. uri barvni Paramount film:

IL FORNARETTO DI VENEZIA

Povzeto po slavni legendi!
Igrajo: MICHELE MORGAN — ENRICO MARIA SALERNO — SYLVA KOSCINA

KINO PROSEK-KONTOVELJ

predvaja danes, 21. t. m. ob 16. uri komičen film:

LA MARCIA SU ROMA

(Pohod na Rim)

Igrajo:
UGO TOGNAZZI, VITTORIO GASSMAN in ROGER HANIN

J. JAZBAR

TRST — Lesno pristanišče Telefon 44-552

GRADBENI IN MIZARSKI LES, VEZANE PLOŠČE FURNIR itd.

NA VČERAJŠNJIH POGAJANJIH V VIDMU

Stranke dosegle sporazum o sestavi deželnega odbora

Republikanci se niso udeležili sestanka - Jutri popoldne podpis sporazuma v Vidmu - Pridržki socialistov

Včeraj so se v Vidmu sestali predstavniki demokristjanov, socialistov in socialdemokratov, ki so sklenili sporazum o razdelitvi mest v bodočem deželnem odboru. Sestanka se niso udeležili republikanci, ker je nastal med njimi in ostalimi tremi strankami spor zaradi mesta enega odbornika, ki so ga republikanci zahtevali za svojega svetovalca. Po tem sporazumu bodo imeli demokristjani predsednika odbora, štiri odbornike in dva namestnika odbornikov, socialisti dva odbornika, od katerih bo eden podpredsednik in socialdemokrati 2 odbornika.

Deželni predsednik bo demokristjan Berzanti, medtem ko bodo drugi demokristjanski svetovalci zasedli naslednja odborniška mesta: Trippani finance, Comelli kmetijstvo, Masutto industrijo, trgovino in obrtništvo, Vicario šolstvo; namestnika odbornikov Giust in Cocianni pa bosta odgovarjala za urbanistiko oziroma za načrtovanje in splošne zadeve. Socialist Giacometti bo odbornik za javna dela in hkrati podpredsednik, Pittoni pa odbornik za delo in socialno skrbstvo. Socialdemokrat Nardini bo odgovarjal za higieno in zdravstvo, Dulci pa za turizem, prevozništvo in ceste

Domenili so se tudi glede ustanovitve 4 komisij. Socialisti dobe predsedstvo komisij za gospodarske zadeve in za socialne zadeve; demokristjani pa predsedstvo komisij javnih del in prevozništva ter šolstva in kulturnih pobud. Če bodo republikanci sodelovali z odborom, jim bodo poverili predsedstvo komisije za načrtovanje in urbanistiko, ki jo bodo v tem primeru ustanovili.

Sporazum bodo podpisali v ponedeljek ob 15.30 na sedežu Krščanske demokracije v Vidmu. Odobrili sta ga že deželni vodstvi Krščanske demokracije in socialdemokratov. Deželni odbor PSI pa se bo sestal v ponedeljek zjutraj. Kar se socialistov tiče, so glede sporazuma precej zapeti, ker imajo še resne pridržke v zvezi s programom in politično usmeritvijo.

Nova stavka v pristanišču

Uslužbenci Javnih skladišč so napovedali novo stavko, ki bo trajala do torka zjutraj. Stavkali bodo tudi pristaniški delavci, ki so z njimi solidarni. Zato bo jutri ves dan počivalo delo v pristanišču.

V Grljanu nov hotel v Sesljanu dom tujcev

Včeraj so odprli na naši obali dva važna turistična objekta: v Grljanu nov velik hotel «Adriatico Palace Hotel», v Sesljanu pa «Dom tujca». Otvoritve obeh objektov so se udeležili predstavniki najvišjih krajevnih oblasti skupno s podtajnikom za turizem Ruggerom Lombardijem. Grljanski hotel šteje 110 sob s 180 posteljami ter ima lastno garažo za 200 vozil. «Dom tujca» v Sesljanu so odprli ob 11.30, ko je ravnatelj Selada inž. Bonfanti izročil ključe dr. Goitanu, predstavniku Pokrajinske turistične ustanove, katera je dala pobudo za njegovo zgraditev.

Važen sestanek kmetov pod Rovtami

Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov prirejata v sredo, 24. t.m. ob 20.30 sestanek v gostilni «ex Sorda».

Na sestanku bodo poročali odvetniki društva «Pravnik» o pravnih poteh proti nameravanim razlastitvam pri Sv. Ani pod Rovtami (Poggi Sant'Anna) na osnovi dekreta ministra za javna dela.

Zaradi važnosti in nujnosti sestanka, računamo na polnoštevilno udeležbo prizadetih kmetov.

Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov

SINOČI V AVDITORIJU

Lepa predstava «Jakoba Rude»

Za svojo letošnjo zaključno šolsko prireditev, ki je bila sinoči v Avditoriju, so dijaki znanstvenega liceja uprizorili Cankarjevo dramo v treh dejanjih «Jakob Ruda». Predstavo je pripravil z dijaki prof. Jože Peterlin, sceno pa so izdelali dijaki.

Med občinstvom, ki je nastopajoče nagradilo z večkratnim aplavzom, je bilo mnogo dijakov in njihovih staršev, ves profesorski zbor, šolski ravnatelji, šolski nadzornik, dr. Baša kot zastopnik šolskega skrbnika ter predsednik pokrajine dr. Delise.

Kakor doslej pri nekaterih podobnih šolskih prireditvah, je Slovensko gledališče tudi za sinočnjo prireditev nudilo vso svojo pomoč.

K uprizoritvi, ki je zelo lepo uspela, se bomo še povrnili.

ZA REŠITEV VPRAŠANJA PROIZVODNIH NAGRAD

Stavka vseh delavcev v ladjedelskih obratih

Jutri stavka v škedenjski železarni, pojutrišnjem pa v gradbeništvu

Včeraj so zopet stavkali delavci v ladjedelnici Sv. Marka, v Tovarni strojev, v Tržaškem arzenalu in v ladjedelnici Sv. Roka. S stavko so protestirali proti vodstvu Intersinda in podjetij IRI sploh, ki nočejo rešiti vprašanja proizvodnih nagrad, kot določa kolektivna delovna pogodba kovinarske stroke. Delavci so se udeležili stavke skoraj stoodstotno, ob pol enajstih pa so se zbrali na zborovanju pri Sv. Jakobu, ki ga je sklicala FIOM-CGIL.

Prvi jim je na kratko spregovoril tajnik FIOM Burlo, ki je poudaril, da se delavci tokrat ne borijo za kake nove zahteve, marveč le za spoštovanje in izvajanje določb delovne pogodbe, za katero so se kovinarji predlanskim borili kar 9 mesecev. Zatem je dal besedo članu osrednjega vodstva FIOM Galbu, ki je orisal vzroke sedanjega spora, stališče sindikatov in podjetij z državno udeležbo in splošni gospodarsko-politični položaj, v katerem morajo delavci braniti svoje pridobitve.

Intersind, v katerem so združena podjetja z državno udeležbo, se je pogajal s predstavniki sindikatov tri mesece in na koncu se je pokazalo, da sploh noče rešiti vprašanja proizvodnih nagrad, češ da jih je za ladjedelsko stroko zelo težko ali sploh nemogoče določiti na podlagi delovne storilnosti. Zato so predstavniki delodajalcev predlagali, naj bi to vprašanje odložili do leta 1966, tako da bi stvar zaspala. Sindikati priznavajo, da so tu pa tam težave za točno določitev proizvodnosti dela, a pravijo, da pa se dajo z dobro voljo prebroditi. Zato so zahtevali sindikati, naj jim podjetja nudijo nekatere pokazatelje o proizvodnji, toda ta so jih odklonila. Spričo tega ni preostalo drugega, kot da se začnejo delavci boriti za uresničenje določb delovne pogodbe, ki se nanašajo na razčlenjena pogajanja za določanje proizvodnih nagrad. Sindikati in delavci namreč ne morejo dopustiti delodajalcem, da bi dejansko uničili njihove pridobitve, to je da bi se morali odreči pogodbeni moči, ki so jo pridobili z dolgotrajno borbo. Na koncu je Galbo orisal tudi politiko vlade in delodajalcev, ki bi hoteli uvesti «pogodbeno varčevanje», kar pomeni, da bi kar pri vrhu določali, kolikšne morebitne poviške naj bi priznali delavcem. To bi pomenilo konec neodvisnosti sindikatov.

* * *

Jutri bo 24-urna stavka delavcev v železarni v Škednju tudi zaradi proizvodne nagrade.

V torek pa bo stavka delavcev gradbene stroke, ki jo je napovedala FILLEA-CGIL.

Sestanek konzorcija proti tumorom

V pokrajinski palači se je sestal konzorcij «Tržaškega centra za diagnozo in zdravljenje tumorov». Občino je zastopal odbornik za zdravstvo in higieno dr. Blasina, pokrajino predsednik dr. Delise in odbornik za zdravstvo in higieno dr. Fogher, za italijansko zvezo proti tumorom predsednik tržaške sekcije prof. Manni in direktor dr. Lovenati, za združene bolnišnice predsednik odv. Morgera in tajnik dr. Berni.

Razpravljali so o težavnem finančnem položaju centra in o spremembi statuta konzorcija. Pokrajinska uprava bo pripravila osnutek novega statuta, o katerem bodo potem razpravljali na prihodnjem sestanku.

Županstvo sporoča, da bodo v kratkem dodelili mesta za sezonsko prodajo lubenic v Ulici Bellini. Branjevci, ki imajo licenco za prodajo lubenic in sadja in ki bi želeli prodajati lubenice na navedenem mestu, naj pošljejo občinski upravi zadevno prošnjo najkasneje do 25. junija.

Podrl je pešca in zbežal z lambreto

Žrtev cestne nesreče je postal včeraj popoldne 53-letni računovodja Dino Tiralongo iz Ul. Udine 18. Ko je na prehodu za pešce v bližini železniške postaje hotel prečkati Miramarski drevored, ga je podrl neki lambretist, ki je po nesreči nadaljeval vožnjo proti Barkovljam.

Tiralonga so z avtom RK prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na prvi kirurški oddelek s prognozo okrevanja od 10 do 15 dni zaradi ran in udarcev po levem sencu, desni piščali in levem komolcu. Agenti cestne policije iščejo brezvestnega motociklista.

Z dvigala je padel

Na nevrokirurški oddelek bolnišnice, kamor so ga prepeljali z zasebnim avtom, so včeraj nujno sprejeli s pridržano prognozo 51-letnega Josipa Kovača iz Ul. dell'Erica 9, ki se je hudo pobil po čelu, bradi ter si zlomil podlakti. Kovač je malo prej v stavbi splošne bladilnice na pomolu Fratelli Bandiera stal na dvigalu za tovor in opravljal svoje delo, ko se je nerodno prestopil in padel z višine 5 metrov. Delovni tovariši so mu priskočili na pomoč ter mu pomagali v zasebni avto s katerim so ga prepeljali v bolnišnico.

Pri miramarskem parku lambretist podrl dečka

Med predoroma na obrežni cesti v bližini Miramarskega parka je včeraj popoldne 22-letni Giorgio Kidrič iz Škedenjske ulice 88, z lambreto TS 35224, s katero se je vozil proti mestu, podrl 11-letnega učenca Alessandra Perentina s Proseka 381, ki je nenadoma v teku prečkal cesto. Perentin se je ranil in pobil po udih in glavi. Ponesrečenega fanta so z zasebnim avtom prepeljali v bolnišnico ter ga sprejeli na nevrokirurški oddelek, kjer se bo moral zdraviti 20 dni.

ORGANIZACIJSKA KONFERENCA PSI

Socialisti ostanejo zvesti sklepom 35. kongresa

Borba delavcev služi demokratičnemu napredku množic

Včeraj popoldne se je pričela pokrajinska organizacijska konferenca PSI kot priprava za vsedržavno konferenco, ki bo od 27. do 30. junija v Rimu. Po poročilu organizacijskega tajnika je senator Ercole Bonacina orisal politični položaj in rekel, da bodo socialisti lojalno nadaljevali politiko, ki so jo izbrali na 35. kongresu. Pri tem pa zavzemajo socialisti do raznih vprašanj kritično stališče ter ocenjujejo sproti, ali se obveznosti levega centra uresničujejo. Zato vztrajajo na reformah struktur, upoštevajoč prehodne težave. Sedaj se približuje rok uresničenja sprejetih obveznosti, kot na primer urbanističnega zakona in načrtovanja. O kmetijskih zakonih in o deželah z navadnim statutom pa že razpravljajo. Sedaj je treba z vsem tem pohiteti.

Kar se sindikatov tiče, je rekel Bonacina, vodijo socialisti v njih enako politiko kot v vladi. Socialisti so proti vsaki politiki, ki bi brzdala borbo delavcev, ki je bila vedno osnovni činitelj za demokratično napredovanje množic. Socialisti ne bodo namreč nikoli opravljali vloge «gasilcev». Sedanje težave niso posledica zvišanja plač in nacionalizacije električne industrije, marveč so dediščina prejšnjih političnih večin. Bonacina je na koncu omenil ovire, ki jih postavljajo proti politiki levega centra desničarji in komunisti.

Ženska in lambretist po trčenju v bolnišnico

Ko je na prehodu za pešce 76-letna upokojenka Anna Sukalija vd. Sartori prečkala Drevored XX. septembra na vogalu Ul. Rossetti, jo je z lambreto 32670 podrl 27-letni Sergio Franza iz Ul. dei Leo 14, ki je vozil proti zgornjemu delu Ul. Rossetti.

Zaradi sunka se je tudi Franza prevrnil in oba ponesrečenca so odpeljali v bolnišnico z avtom RK. Sukalijevo so sprejeli na ortopedski oddelek zaradi ran in udarcev po udih in glavi ter zloma leve ključnice, okrevala bo v enem mesecu, Franzi pa so nudili prvo pomoč, ker se je pobil po obrazu in levem kolenu. Zdraviti se bo moral en teden.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 20. junija 1964 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

UMRLI SO: 83-letna Margherita Soppa vd. Alberti, 81-letna Maria Vecchiet vd. Grdina, 77-letni Vittorio Tomsic, 32-letni Fulvio Carli, 79-letna Maria Pertot, 64-letni Carlo Urbini, 78-letna Maria Trtnik vd. Sessi, 73-letna Teresa Udovicic por. Udovicich, 68-letni Umberto Negretto, 75-letna Stefania Gabrovec por. Carnelli, 61-letni Mirco Pausini, 52-letna Maria Raffa, 52-letna Maria Pituelli.

OKLICI: financar Vincenzo Papaleo in šivilja Erminia Glavici, uradnik Walter Helser in trg. pomočnica Tullia Riolo, električar Adriano Gustin in likalka Elena Gagliardo, uradnik Arnaldo Pastrovicchio in uradnica Ermanna Pisani, delavec Marino Tamburlini in delavka Romilda Rusich, zastopnik Mario Tomasi in uradnica Luisa Prodan, delavec Giovanni Scaramella in natakarica Giovanna Bussanich, hidravlik Franco Posar in gospodinja Maria Dessardo, upokojenec Ottavio Ferranda in upokojenka Santa Carli, bančni uslužbenec Paolo Stiaustuy in gospodinja Carla Sherwood, električar Remigio Spangher in frizerka Annamaria Perentin, podoficir mornarice Sergio Poli in gospodinja Graziella Rodizza, mehanik Bruno Hussu in delavka Giulia Perosa, uradnik Aldo Ferrante in trg. pomočnica Nedda Danev, pleskar Mario Se Vita in gospodinja Lucia Di Cera, inženir Giovanni Miglievich in profesorica Mariabianca Stefani, inženir Vittorio Sburlati in učiteljica Filomena Fiorillo, šofer Luciano Andreatta in gospodinja Luciana Ermanis, mehanik Luciano Giovannini in trg. pomočnica Nives Boscolo, uradnik Aldo Cerato in gospodinja Angela Cavaliere, delavec Francesco Signorello in gospodinja Loredana Lazzara, učitelj Vittorio Gallas in učiteljica Silvana Costalunga, uradnik Oliviero Vecchiet in uradnica Silva Spazzapan, uradnik Giovanni Mastrotto in učiteljica Silvana Marigonda, tekst. delavec Ottorino Bolci in tekst. delavka Maria Celega, pismonoša Filippo Scomegna in natakarica Solidea Tellini, delavec Pasquale Pellegrini in trg. pomočnica Maria Meula, zastopnik Ennin Millo in bolničarka Amelia Metelli, delavec Tullio Russignaga in gospodinja Maria Silvia Catturani, mehanik Sergio Denich in Mirella Zorzenon, električar Ferruccio Gregoris in bolničarka Maria Ramires, sodnik Mario Novita in pravnik Lidia Lercara, zidar Roberto Ticic in gospodinja Enrichetta Armani, uradnik Dario Cecchini in uradnica Giuliana Turk, uradnik Nevio Coloni in uradnica Marisa Bembich, delavec Renato Zimmerman in gospodinja Teresa Prodan, zdravnik Enrico dr. Carnino in univ. študentka Laura de Luyk, pleskar Mario Macovaz in gospodinja Anita Malzan, študent Grazio Matteo Papagna in gospodinja Felicita Leonardo, mehanik Paolo Zancola in gospodinja Bruna Visintin.

AVSTRALCI, ITALOAVSTRALCI, Američani, Angleži, Portugalci, Španci. Francozi, Švicarji, Nemci, Holanđci, Danci, Norvežani, Eskimi, ki prihajajo v Italijo, bi se takoj poročili z Italijankami. Pisati dopisnico (all razglednico) na naslov Club «Eureka» casella 5013, Roma.

AUSTRALIANI, Italoaustraliani, Americani, Inglesi, Portoghesi, Spagnoli, Francesi, Svizzeri, Germanici, Olandesi, Danesi, Norvegesi, Esquimesi, venendo in Italia, sposerebbero sollecitamente Italiane. Raccomandasi scrivere su cartolina postale (o illustrata) al Club «Eureka»: Casella 5013, Roma.

TRGOVINA ČEVLJEV
ZA POLETNO SEZONO
ELEGANTNI
MODERNI
UDOBNI
ČEVLJI

ALTA MODA
TRST
VIA GALLINA 3

OBIŠČITE
XVI. TRŽAŠKI VELESEJEM

RAZSTAVA SPECIALIZIRANE OPREME ZA DOM

Med obiskovalci se žrebajo krasne nagrade, med katerimi avto FIAT 500

URARNA — ZLATARNA
LAURENTI
Trst, Largo S. Santorio, 4
Tel. 723240
Bogata izbira najboljših švicarskih znamk ur in zlatnine za BIRME, POROKE in KRSTE
Poseben popust!

GOMMA PLASTICA
Ulica dell'Istria 8, tel. 50-054 (pri Sv. Jakobu)
LASTNICA
A. BIRSA
vam nudi vse hišne potrebščine, torbe, igrače, lutke, plastiko za pode — imitacija parketov
Vse po konkurenčnih cenah!

CINE FOTOMATERIALE
SEGULIN
Trst, Ul. Mazzini 53
Telefon 733-361
vabi prijatelje in znance, naj ga obiščejo.
Hvala!

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (15. — 21.)

Blasoletto, Ul. Roma 16; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36; Alla Madonna del Mare, Largo Piave 2; Sant'Anna, Strada di Fiume 63; Davanzo, Ul. Bernini 4; Godina, All'Igea, Ul. Ginnastica 6; Al Lloyd, Ul. Orologio 6; Sponza, Ul. Montorsino 9.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (15. — 21.)

Blasoletto, Ul. Roma 16; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36; Alla Madonna del Mare, Largo Piave 2; Sant'Anna, Strada di Fiume 63.

Mali oglasi

PODI in pokrivala za pode, preproge in sintetične preproge za hodnike iz plastike, gume, Moquette in Meraklon. Beneške zavese po meri, zastori, Cinz lavatex, prevleke iz plastike.

A.R.P. ITALPLAST — Trg Ospedale št. 6. Tel. 95-919

PRODAM AVTOMAT BILJARD — Kostanjšek Aleks. Trbovlje, Trg Franca Fakina 33.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pokojne Marije Sosič roj. Trtnik daruje družina Cok-Križnič 5.000 lir za Dijaško Matico.

20. t. m. je preminila

Štefanija Gabrovec
vd. Carnelli

Pogreb drage pokojnice bo danes, v nedeljo, ob 15. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost k cerkvi v Nabrežini.

Žalostno vest sporočajo užaloščeni: hči Gemma, sin Cornelio, zet, snaha, vnuki, brat Giovanni in ostali sorodniki.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža in očeta

Angela Guština

se toplo zahvaljujemo gospodu župniku, dr. Milanu Starcu, darovalcem cvetja ter vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča družina GUSTIN
Veliki Repen, 21 junija 1964

ZAHVALA

Ganjeni spričo toliko izrazov sočustvovanja ob smrti drage mame in stare mame

Marije Sossi

se svojci toplo zahvaljujejo vsem onim, ki so na kakršen koli način z njimi sočustvovali.

ENALOTTO

Natečaj št. 25

ZMAGOVITI STOLPEC

Bari	48	X
Cagliari	35	X
Firence	68	2
Genova	60	X
Milan	60	X
Neapelj	50	X
Palermo	76	2
Rim	56	X
Turin	47	X
Benetke	79	2
Neapelj II	83	2
Rim II	28	1

PROVIZORIČNI dobitki za zmagovalce z

12 točkami **lir 12.352.000**

11 točkami **lir 325.000**

10 točkami **lir 25.600**

Dokončne kvote določi osrednja komisija

*

Ohranite odrezek, da boste imeli pravico do nagrade

LOTERIJA

BARI	48	39	45	29	61
CAGLIARI	35	64	80	5	69
FIRENCE	68	14	23	77	61
GENOVA	60	73	32	78	19
MILAN	60	15	59	30	88
NEAPELJ	50	83	36	37	12
PALERMO	76	86	59	54	21
RIM	56	28	68	35	36
TURIN	47	11	39	5	73
BENETKE	79	10	62	56	27

LAŠKO PIVO DOBITE NA TRŽAŠKEM VELESEJMU IN V VSEH GOSTILNAH

GLAVNO ZASTOPSTVO:

AGROIND - Trst - Ul. Valdirivo, 36 Telef. 35558 - 31805

ZASTOPNIKI:

TRST: Podjetje Guštin — Tel. 22-51-02
GORICA: Podjetje Bressan — Tel. 2465
TRŽIČ: Podjetje Del Gan — Tel. 74943
VIDEM: Podjetje Cecchini - Vergolini — Tel. 72820
LATISANA: Podjetje Gigante — Tel. 5392

ANDREJ BOLKO mr. ph.
UVOZ - IZVOZ
Farmacevtski proizvodi in kemikalije
TRST - UL. TORREBIANCA 21, II
Telefon 31-315

IMP. TRANSADRIA S.p.A. EXP.
TRST — Ul. CICERONE 8/II — TEL. 30-214
SKLADIŠČE: Scalo Legnami
vse vrste lesa — eksote — furnirje — poliestere — dekorativne plastične profile — laminate — stroje in druge artikle za lesno industrijo

ORGANIZACIJSKI ODBOR ZA TRŽAŠKI VELESEJEM GOSPODARSKIH ZBORNIC SRS IN SRH

(SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE in SOCIALISTIČNE REPUBLIKE HRVATSKE)

PRIJETNO NAM JE POVABITI SPOŠTOVANO TRŽAŠKO JAVNOST, DA SI OGLEDA PROIZVODE JUGOSLOVANSKE INDUSTRIJE NA TRŽAŠKEM VELESEJMU V JUGOSLOVANSKEM PAVILJONU V PALAČI NARODOV, V LESNEM PAVILJONU IN V GASTRONOMSKEM PARKU

OSMICA
STEFAN BERDON
DOMJO 35
toči belo in črno vino.

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes 21. t. m. ob 18. uri in ob 20.15 uri na prostem Technicolor Cinemascope film:
Qualcosa che scotta
(Nekaj kar žge)
Igra TROY DONAME

VISTA
TRST - UL. CARDUCCI, 15
Telefon 29-656
Bogata izbira naočnikov, daljnogledov, šestil, računal in potrebščin za višje šole, topomerov in fotografskega materiala.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
NOVO:
Lockridge F. R.: «Kot jagnje krotak» krim. roman L. 380 vez. » 150 br.

Goriško-beneški dnevnik

IZ POGOVORA S PREBIVALCI VRHA

Starši petnajstih otrok želijo imeti otroški vrtec

Kljub oddaljenosti pošiljajo nekateri svoje otroke v italijanskega v Martinščino - Komunalna vprašanja

Kakor vsaka vas ima tudi Vrh več stvari, o katerih njegovi prebivalci razpravljajo in jim tudi dajejo primerni poudarek v razgovorih z osebami, ki se zanimajo za njihovo življenje. Eden izmed takšnih vprašanj je otroški vrtec, ki ga na Vrhu nimajo. V vasi je precej otrok, pravijo, da jih je okoli 15, kar bi bilo več kot dovolj za njegovo otvoritev. In ker ga ni, pošiljajo starši svoje otroke v Martinščino, kjer imajo seveda italijanskega.

Lani so vanj zahajali štirje otroci, letos pa dva, in to kljub njegovi oddaljenosti. Z majhnimi napori, predvsem pa dobro voljo bi bilo mogoče z združenimi močmi najti v šolskem poslopju prostor zanj. Prav gotovo bi se mogel pouk v dveh razredih tako urediti, da bi se vršil v istem razredu izmenoma dopoldne in popoldne, drugi razred pa bi mogli uporabiti za vrtec

Kar zadeva telefon so mnenja, da bi bilo najbolje poiskati parlamentarce, ki poznajo urade v Rimu, da bi prošnjo spravili z mesta, na katerem je obtičala.

Vas je te dni precej spremenila svoje obličje. Nekatere poti so prekopane, ker polagajo vodovodne cevi distribucijskega omrežja. Glavno pot po vasi bodo asfaltirali. Geometer Grusovin je že izdelal načrt. Vaščani pripominjajo, da bi pri Cotičih, na začetku vasi, kjer so 1952. leta med prvim deloviščem v vasi zasadili lipo, uredili zeleno površino, ki bi med divjo in razbito skalnato površino pomirjevalno in prijetno učinkovala na vsakogar, ki bi zašel v to vas. Morda bi bilo dovolj odpeljati skalnati material, navoziti nekaj kamionov zemlje in prostor, ki ima obliko trikotnika, nekoliko ograditi.

Posvetovanje o naftovodu na županstvu v Štarancanu

Pretekli petek zvečer je župan iz Starancana Zanolla organiziral na županstvu te občine posvetovanje v zvezi z nameravano gradnjo naftovoda Fossalon . Zah. Nemčija. Med udeleženci sta bila deželna svetovalca Bergomas in Jarc, nekateri pokrajinski svetovalci, župan iz Ronk in Škocjana, nekateri svetovalci in odborniki iz Tržiča in Škocjana in drugi.

Župan Zanolla je podal poročilo o poteku razgovorov glede gradnje naftovoda v Zah. Nemčijo, ki naj bi se začel nekaj km zapadno od izliva Soče na ozemlju gradeške občine. Industrijci iz Tržiča se zavzemajo za to gradnjo predstavniki iz Gradeža in Štarancana pa se bojijo, da bi naftovod utegnil škoditi turistični dejavnosti v teh dveh občinah.

Končno so se po dveurni debati sporazumeli, da bodo počakali povratek posebne delegacije, ki bo odšla v Wilhelmshaven v Nemčijo, in tam na podobnih napravah ugotovila možnost obstoja petrolejskega pristanišča in turističnih naprav. Zbrali bodo tudi še druge informacije v tej zadevi in nato vse skupaj obravnavali na ponovnem sestanku, ki ga bodo sklicali čez nekaj dni v Štarancanu.

Zaskrbljenost zaradi posledic, ki jih je povzročila izgradnja petrolejskega pristanišča na Rtu Sdobba v Pancanu, je izražena tudi v interpelaciji, ki so jo na pokrajinskega predsednika včeraj naslovili pokrajinski svetovalci KPI Seličeva, Papais in Marizza. Ker pa bi izgradnja tega objekta tudi ugodno vplivala na gospodarstvo v naših krajih, so svetovalci mnenja, da bi o zadevi razpravljali na prihodnji pokrajinski seji.

V torek stavki zidarjev in kovinarjev

SILLEA-CGIL je proglasila za torek 23. junija 24-urno stavko zidarjev za obnovo vsedržavne delovne pogodbe, obrambo mezdne vrednosti in njene kupne moči ter popolno zaposlitev. V torek ob 10. uri bo na Trgu Cesare Battisti zborovanje kategorije.

V sredo bodo dve uri stavkali kovinarji SAFOG. Stavko so soglasno proglasile tri sindikalne organizacije za sklenitev sporazuma o proizvodni nagradi.

ZA JAVNI ODGOVOR NA OBČINSKI SEJI

Vprašanje svetovalcev iz Števerjana izvoljenih na «Občinski enotnosti»

Naslovili so ga na župana, da odgovori zaradi svojevoljnih dejanj v zvezi z vinsko razstavo

Svetovalci občine Števerjan Vencelav Štekar, Lucijan Vogrič in Albin Komic so naslovili na župana vprašanje, na katero želijo javni odgovor na prihodnji seji občinskega sveta. Vprašanje se glasi:

1. Ob priliki prvomajskega praznika «V Dvoru», ki ga je priredilo Števerjansko prosvetno društvo «Briški grič», je posebni odbor Števerjanskih in oslavskih vinogradnikov nameraval prirediti med drugim tudi vinsko razstavo, kateri pa ste se Vi protivili tudi s tem, da ste nastopili pri prefektu, pri kvestorju in pri predsedniku trgovinske zbornice, da bi ne izdali potrebnega dovoljenja za vinsko razstavo. Dovoljenje pa je bilo s strani goriške kvesture izdano šele 30. aprila 1964, potem ko je pri goriškem prefektu v prid prirediteljem nastopil državni podtajnik za promet poslanec Orlando Lucchi. Vprašamo Vas, zakaj in v imenu koga ste se protivili tej gospodarski prireditvi, ki je, kot ste sami lahko ugotovili, zelo uspela.

2. Ob priliki iste prireditve niste dovolili prirediteljem, da bi postavili nekaj odtočnih cevi in niti da bi bili postavljeni začasni cestni kažipoti. Prosilcem ste odgovorili, da ne morete o tem sami odločati in da bi morali zaradi tega sklicati občinski svet. Na prireditvi katoliške prosvete, ki je bila med «Borovci» v istih dneh in na prireditvi na Bukovju, ki je bila zadnje dni preteklega maja, pa so bili postavljeni tako kažipoti kot so bila napravljena številna dela. Zakaj niste bili dosledni in sklicali občinskega sveta, da bi o teh delih in o postavitvi kažipotov odločali? Zakaj ste uporabljali tako očitno dvojno mero?

3. Občan Avgust Štekar Vas je 22. aprila t.l. prosil za občinsko podporo prvomajski vinski razstavi. S pismom ste 19. maja t.l. odgovorili, da ne boste dali podpore, češ da ni bila to vinska razstava, ampak le navadna prodaja vina v gostilni. Dovoljujemo si Vam predočiti, da govori dovoljenje goriškega kvestorja z dne 30. aprila t.l. o «vinski razstavi» (mostra assaggio vini) in da je bilo izredno dovoljenje izdano prav za vinsko razstavo. Če bi šlo za navadno prodajo vina, ne bi bilo potrebnega nobenega izrednega dovoljenja. Istočasno ste dali podporo vinski razstavi na Bukovju. V obeh primerih ni občinski svet vedel ničesar o tem, ampak ste vse odločali sami z občinskimi odborniki».

Mladinski dan danes v Štandrežu

V okviru današnjega mladinskega dne v Štandrežu bo ob 9. uri uradna otvoritev odbojkarskega igrišča pri Konzumni gostilni, na katero so prirediteljі povabili predstavnike oblasti, najvišje voditelje CONI in druge. Otvoritvi bodo sledile tekme odbojkarskih moštev. Popoldne ob 15.30 bo finalno tekmovanje. Poleg pokala Mladinske iniciative, SKGZ, Primorskega dnevnika in Pl. d. Oton Župančič, so za udeležence na voljo tudi srebrna in druge medalje CONI. Ob 19. uri bodo pozdravni govori ter kulturno prosvetni program z nastopom baletne šole, zabavnega orkestra s pevkami ter otroškega zbora iz Štandreža. Ob 21. uri bo ples.

V Šentmavru sta se poročila IRMA LIPICAR *in urar* BOGDAN SULIGOJ. *Novoporočencema čestitajo in želijo obilo sreče v življenju prijatelji in znanci.*

Dr. S. PERAZZI
(Perhavec)
ZDRAVNIK KIRURG
Ul. Dante 10 — Telefon 51-10
sprejema od 8. do 9.30 in po dogovoru (ob 18. uri)
Zdravi tudi za INAM
Vpisovanje pri Bolniški blagajni v Ul. Leopardi do 30. junija

GOVORA OBTOŽBE IN OBRAMBE NA PROCESU ZONNO

Javni tožilec je predlagal za obtoženca 23 let zapora

Zagovornik odv. Pascoli poudaril, da je edina osnova obtožbe izjava Venere Cavallaro - Izsiljeno priznanje obtoženca bi morali podkrepiti z drugimi dokazi

Javni tožilec dr. Marsi je včeraj dopoldne zaključil svojo obtožnico s predlogom, naj sodišče spozna Vittoria Zonna za krivega umora kaplarja Alda Castaldija, dne 1. novembra zvečer na pevmskem mostu. Za umor je predlagal 21 let zapora, za odvzem dokumentov in drugih reči iz žepov Castaldija, kar je označil kot rop z olajševalnimi okolnostmi, pa tri leta zapora. Poleg tega naj obtoženec plača tudi 300 tisoč lir globe. Od kazni naj se odšteje eno leto zaradi pomilostitve.

Pred tem zaključkom je tožilec obravnaval še pričevanje gostilničarke Josipine Konič in njene hčerke Marije ter skušal izpodbiti logičnost njune trditve o klicih na pomoč «Aiuto, aiuto, Anna dove sei!» z razpravo o mehanizmu utopitve, ker da človek, ki mu grozi utopitev, lahko kliče na pomoč le na kratko in pretrgano, ne pa na dolgo in zateglo, kot so izjavile priče, da so čule. Zaključil je s priporočilom, da je osnova vsega Zonnovo priznanje in obtožbe Cavallarove in da naj sodnike vodi pri razsodbi vest in pa zakon.

Nekaj pred 11. uro je začel govoriti kot prvi zastopnik obrambe odv. Pascoli, ki je poudaril, da vsa obtožba sloni na izjavah Venere Cavallaro, kar pa ni dovolj, če ni drugih dokazov o krivdi. Že izvedenec Bancheri je ob prvem pregledu trupla izjavil, da gre v tem primeru za samomor ali za nesrečo. Kritiziral je nato izjave izvedenca iz Caserte in njegove zaključke glede znakov na roki, ki ne morejo biti dokaz za umor.

Odv. Pascoli je nato orisal umrlega Alda Castaldija kot veselega Napolitanca, ki je ljubil pustolovščine z ženskim svetom. Nekaj skrivnostnega se je zgodilo z njim na poletnih vajah, od koder se je vrnil bolj resen in zamišljen. Morda ga je tista skrivnost pripravila tudi do samomora v bližini gostilne «Agli scogli»?

Branilec je zavrnil tudi Zonnovo priznanje, ki je bilo izsiljeno z fizičnim in moralnim izčrpanjem obtoženca. Za primer je navedel, kako so ga v Tarantu aretirali ob 1,30 ponoči in brez slehernega pojasnila odpeljali v karabinjersko kasarno, zvečer pa v Gorico. Tu so ga že takoj ob prihodu podvrgli pri karabinjerjih prvemu zaslišanju, kateremu so v kratkih presledkih sledila še druga. Branilec je prečital del tretjega zaslišanja v Gorici dne 22.11.1960 ob 19,30, kjer so karabinjerji v svojih vprašanjih že jasno navedli, kaj hočejo da Zonno prizna. Porazno je vplivala na obtoženca tudi obtožba Venere Cavallaro na soočenju istega večera ob 21. uri. Vse naj bi pripravilo Zonna, da je priznal dejanje, ki ga ni zagrešil in ki ga je zanikal že 25. novembra, čez dva dni, v pismu bratu Franku, kjer slovesno izjavlja, da je nedolžen, ter ga roti, naj mu pomaga pri zbiranju dokazov.

Ob čitanju tega pisma je pretreslo tudi obtoženca, ki si je z roko pokril obraz, da bi skril solze. Čez nekaj dni je umaknil priznanje tudi pri preiskovalnem sodniku. Govornik je med svojim izvajanjem citiral spise raznih penalistov ter navedel nekatere razsodbe kasacijskega sodišča v podobnih primerih, kjer je dal obtoženec dve različni priznanji, ki pa nobeno ni bilo pravo ter so ga končno oprostili zaradi pomanjkanja dokazov. Poudaril je tudi, da prvi sodni izvedenec Bancheri ni našel znaka udarca na tilniku, čeprav bi se ta moral poznati, ako bi ga Zonno dejansko dal. Kar se listnice tiče, pa je Pascoli še enkrat poudaril, da ta sploh ni bila ukradena ter citira izjavo priče Taus, ki je listnico našel v Castaldijevem kovčku in jo vrnil njegovemu očetu. Ožigosal je tudi preiskavo v zvezi s Castaldijevim dezerterstvom, ki da je vedno zavita v tajno in se ve le to, da so jo ločeno vršili vojaška oblast in karabinjerji ter zato karabinjerji niso nič vedeli o vrnjeni listnici.

Zagovornik je prekinil svoja izvajanja ob 13,30 in jih bo nadaljeval v ponedeljek ob 10. uri. Za njim bo po vsej verjetnosti govoril drugi zagovornik, odv. Mastrangelo, ker prof. De Marsico, ki je zadržan, še nekaj dni ne bo mogel priti v Gorico.

Pogreb Števerjanca včeraj v Solkanu

Včeraj popoldne so v Solkanu pokopali 44-letnega Mirka Komjanca. Pokojnik se je rodil na Valerišču v Števerjanu, kjer so ga vsi spoštovali zaradi poštenosti in dobrega značaja. Po vojni se je preselil v Solkan, kjer se je poročil in imel tri hčerke. V bližini «Sabotina» si je zgradil lepo hišico, zaposlen pa je bil pri gradbenem podjetju. Na zadnji poti ga je pospremila številna množica znancev iz obeh krajev.

ZA OKREPITEV TURISTIČNE DEJAVNOSTI

Svečana otvoritev prve faze krožne proge v Postojnski jami

Sedaj si bo lahko ogledalo jamo do 5000 gostov na dan - V študiju je druga faza

V Postojni je bila včeraj svečana otvoritev prve faze krožne proge v sloviti Postojnski jami. Svečanosti so se udeležili številni gostje in turistični delavci ter predstavniki turističnih organizacij. Po pozdravnih besedah predsednika upravnega odbora Zavoda Postojnske jame Jožefa Prašlja, je novi del predora in novo progo otvoril republiški sekretar za turizem in gostinstvo Janko Potočnik, nakar so se vsi gostje v spremstvu direktorja Eda Garzarollija in drugih funkcionarjev s prvim vlakom odpeljali v jamo po novem tiru.

Prva faza krožne proge, ki so jo začeli graditi lani, obstaja v položitvi dvojnega tira ob stari trasi, kar omogoča, da si ob povečanem številu vlakov lahko ogleda jamo do 5000 gostov na dan ali okrog 1200 več kot doslej. Druga faza, ki je še v proučevanju, in za katero obstaja več variant, pa bo v tem, da bodo zgradili pentjo progo okrog koncertne dvorane. S to pentljo se bo sedanja dolžina proge 2x1860 m povečala še za 500 m in ker ne bo treba preklapljati motork, bodo tudi izmenična kroženja vlakcev potekala hitreje.

Kako naglo se razvija tujski promet v Postojnski jami nam pokaže dejstvo, da je bilo v jami od njenega odprtja l. 1819 do l. 1945 vsega okrog 1 milijon obiskovalcev, od l. 1945 do letos pa kar 5 milijonov. Samo letos do včerajšnjega dne pa je bilo v Postojnski jami 115.792 obiskovalcev, od katerih 46.552 inozemskih in 69.340 domačih, ali skupno 20.507 več kot lani v istem razdobju.

Po ogledu jame je bil za goste prirejen koktelj v novem bifeju nato pa kosilo v hotelu v Pivki jami, kamor je prišel tudi sekretar CK KPS Miha Marinko.

Balincanje v Ronkah z mednarodno udeležbo

Balincarsko društvo «Alla Pesa» iz Ronk priredi danes s pričetkom ob 9. uri mednarodno tekmovanje v štiričlanskih ekipah Poleg pokrajinskih reprezentanc Trsta in Gorice, bodo sodelovali tudi balincarji z Jesenic in Nove Gorice. Jugoslovanske igralce bo sprejel župan na občini.

V kuhinji se je oparila z vrelo vodo

Včeraj ob 12.40 so pripeljali v civilno bolnišnico v Gorici 44-letno Marijo Ferrari iz Gradiške, ki se je doma v kuhinji, kjer je imela opravka pri plinskem štedilniku, oparila z vrelo vodo, ko se je sklonila in pri tem prevrnila lonec na štedilniku.

V bolnišnici so ji ugotovili opekline druge stopnje na desni rami in desnem zapestju ter so jo pridržali za 10 dni na zdravljenju.

Z motociklom je padel

Včeraj nekaj po 13. uri je prišel po prvo pomoč v goriško civilno bolnišnico 34-letni Silvan Mervic, iz Gorice, Ul. Cappella 52, ki je malo prej padel na cesti v Ul. Blaserna, kjer je cestišče razpokano zaradi gradnje kanalizacije.

Zdravniki so mu ugotovili udarec na levem kolenu, ozdravljiv v 10 dneh.

Darovi in prispevki

Za krvno banko v Gorici so darovali: inž. Giuseppe Agostinis iz Gorice 10.000 in Združenje lekarnarjev za Goriško 10.000 lir.

V spomin na nepozabnega prijatelja Lina Mattionija je daroval Carlo Valentinuzzi 1.000 lir za zavod Contavalle.

Kino

Na Rojcah: Cirkus ORFEI Liane, Nanda in Rinalda Orfei. Danes dve predstavi, ob 16.15 in ob 21.15.

VERDI. 15.30: «La schiava di Bagdad», G. Barray in A. Karina. Barvni kinemaskopski film, zadnja predstava ob 22. uri.

CORSO. 15.00: «Una lacrima sul viso», B. Solo. Italijanski črnobeli film. Zadnja predstava ob 22.

VITTORIA. 15.30: «La ballata del boia», Nino Manfredi in E. Penella. Italijanski črnobeli film. Mladini pod 14. letom vstop prepovedan. Zadnja predstava ob 21.30.

CENTRALE. 15.30: «Furia del West», R. Calhoun in R. Lee. Ameriški barvni film. Zadnja predstava ob 21.30.

v Tržiču

PRINCIPE. «I promessi sposi», Gil Vidal in Maria Silva. Barvni film.

NAZIONALE. «Il vecchio testamento», Brad Harris in John Heston. Barvni film.

AZZURRO. «Il vendicatore mascherato», Guy Madison in Lisa Gastoni. Barvni film.

EXCELSIOR. «Un'adorabile idiota», Brigitte Bardot in Anthony Perkins.

v Ronkah

RIO. «L'idolo di Acapulco», Elvis Presley.

EXCELSIOR. «Ti-Koyo e il suo pescecane». Film režiserja Folca Quilicija.

v Novi Gorici

NOVA GORICA: 21. in 22. junija španski barvni film Moj zadnji tango, 23. junija jugoslovanski film Operacija Tizian, 24. junija film Ljudje iz sejma, 25. in 26. junija ameriški film Psycho.

SEMPETER: 21. junija ameriški film Psycho, 23. junija ameriški film Baster Kiton General, 24. in 25. junija italijanski film Strahovi v Rimu, 26. junija španski barvni film Moj zadnji tango.

SOLKAN: 21. junija jugoslovanski film Operacija Tizian, 26. junija ameriški barvni film Kapetan Frakas.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna ALESANI, Ul. Carducci št. 12, tel. 22-68.

Danes so cvetličarne odprte

Pokrajinska zveza trgovcev sporoča, da so danes, 21. junija odprte v Gorici vse cvetličarne v dopoldanskih urah, in sicer od 8. do 13. ure.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 28 stopinj ob 14.10 in najnižjo 18 stopinj ob 3.40 uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 70 odstotkov.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Od 14. do 20. junija se je v goriški občini rodilo 20 otrok, umrlo je 14 oseb, porok je bilo 11 in oklicev 8.

Rojstva: Eleonora Covassi, Nadja Piccolo, Rossella Rossi, Alessandra Fuccaro, Gianni Cocetta, Stefano Visintin, Fabio Minozzi, Agostino Jug, Giuliano Oblak, Silvana Mauri, Marzo Kojanec, Roberto Colaianni, Roberto Peric, Antonino Sergio, Rossanna Telli, Michele Visintin, Vincenza Devetak, Antonella Tonut, Roberto Tartarino, Danniele Pahor.

Smrti: trgovec 66-letni Giovanni Favretto, upokojenka 73-letna Antonia Venuti, upokojenec 65-letni Luigi Violante, gospodinja 83-letna Regina Zerat vd. Marizza, 66-letna Maria Kodra vd. Santini, 64-letna Luigia Gentilini por. Battistello, 86-letna Olga Perinello vd. Baldi, 96-letna Maria Erzetic vd. Pertot, 72-letni Quintilio Forconi, upokojenec 79-letni Bruno Vezil, 78-letni Giuseppe Marini, 81-letna Caterina Volk vd. Kobele, potujoči trgovec 53-letni Gino Cavalcoli, 75-letni Antonio Visintin

Poroke: mesar Attilio Kavs in delavka Anna Maria Brescia, državni uradnik Vittorio Lodatti in poštna uradnica Marianna Del Bigallo, risar Sergio Maraz in Margherita Grusovin, risar Luigi Treu in prodajalka v lekarni Nives Suttorini, vojaški podoficir Gesuino Murgia in zasebna uradnica Rosa Curci, bančni uradnik Bruno Leon in gospodinja Laura Geotti, šofer Ugo Delmestri in tekstilna delavka Maria Simbola, risar Gianni Pagotto in prodajalka Dorina Mervizzi, tehnični asistent Antonio Panizzut in zasebna uradnica Fulvia Mattioli, urar Bogdan Suligoj in prodajalka Irma Lipicar, major ital. vojske Andrea Genna in Rosalia Contino.

Oklici: zasebni uradnik Armando Obit in Lida Cristan, agent PS Giovanni Damiani in osnovnošolska učiteljica Luciana Bressan, zobotehnik Francesco Pensabene in zasebna uradnica Lucia Bregant, trgovski zastopnik Giuseppe Chiaselotto in delavka Daria Podbersic, uradnik Luigi Fiegl in uradnica Angelina Fontanesi doktor prava Giuseppe Russo in uradnica Liana Vitali, šofer Bruno Bobiz in postrežnica Meri Cossar, delavec Pio Biedig in Rita Balluff.

RADIO VELEVIZIJA

NEDELJA, 21. JUNIJA 1964

Radio Trst A

8.00 Koledar; 8.30 Poslušali boste...; 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Šol. narodne pesmi; 10.00 Igra ork. Eddie Barclay; 11.15 Oddaja za najmlajše; 12.00 Slovenska nabožna pesem; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj..., 14.45 Karakteristični ansambli; 15.10 Jam session; 15.30 Radijska novela; 16.30 Popoldanski koncert; 17.35 Plesna čajanka; 18.30 Kino, včeraj in danes; 19.15 Nedeljski vestnik; 19.30 Dunajske melodije; 20.00 Sport; 20.30 Iz slov. folklore; 21.00 Vabilo na ples; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Čajkovski; 22.50 Moderni ritmi.

Trst

9.30 Kmetijska oddaja; 12.15 Danes na športnih igriščih; 14.00 «El Campanon»

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 8.40 Domače viže; 9.00 Reportaža; 9.15 Zabavni zvoki; 9.40 Zbor iz Podnanosa; 10.00 Prenos RL; 10.30 Operne arije; 11.00 Pod pariškim nebom; 11.30 Reportaža; 11.50 in 12.50 Glasba po željah; 12.35 Zunanjepolitični pregled; 13.30 Sosedni kraji in ljudje; 14.00 Glasba po željah; 15.15 D'Artega: «Ameriška panorama»; 15.30 Domače pesmi in melodije; 16.00 Prenos RL; 19.00 Trio Rajsner; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba; 22.35 Šport na nedelja

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.10 Nabožna glasba; 11.10 Sprehod skozi čas; 11.35 Roditeljski krožek; 13.25 Vzporedni glasovi; 14.00 Operna glasba; 14.30 V nedeljo skupaj; 15.00 Simf. koncert; 17.00 Radijska črtica; 17.15 Glasba za praznični dan; 18.30 Plesna glasba; 19.00 Športni dnevnik; 20.25 Lov na naslov; 21.20 Sopranistka Teresa Berganza; 22.20 Plesna glasba.

II. program

7.45 Jutranja glasba; 9.00 Oddaja za ženske; 10.35 Otvoritev tržaškega velesejma; 11.35 Pevci; 12.00 Športna prognoza; 12.40 Nedeljski ekspres; 14.30 Teden aktualnosti; 16.15 Klakson; 17.00 Glasba in šport; 18.35 Vaši izbranci; 21.00 Športna nedelja; 21.40 Glasba v večeru.

III. program

17.50 Bachove kantate; 18.20 Radijska črtica; 19.00 Bonportijev koncert št. 5; 19.15 Likovna umetnost; 19.30 Koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Lisztovi madžarski spevi; 21.20 Constantov balet «Il suonatore di flauto»: Francaixos «Pariz a nous deux»

Slovenija

7.15 Narodni zvoki; 8.00 Mladinska igra; 8.40 Drobne skladbe; 9.05 Naši poslušalci čestitajo; 10.00 Se pomnite, tovariši...; 10.30 Pesmi borbe; 11.00 Beethoven: Simfonija št. 5; 11.40 Nedeljska reportaža; 12.05 Naši poslušalci čestitajo; 13.30 Za našo vas; 14.00 Koncert; 14.15 Od kola do scherza; 15.05 «Danes popoldne»; 16.00 Humoreska tedna; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Čajkovski: Labodje jezero; 20.05 Športna poročila; 21.00 Melodije; 22.10 Godala v noči; 23.05 Nočni koncert.

Ital. televizija

10.15 Kmetijska oddaja; 15.30 Prenos športnega dogodka; 17.45 Program za najmlajšje; 18.25 Prenos nogometne tekme Spanija - SZ; 20.15 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Enodejanka; «Pregovor za vsakogar»; 22.05 Knjižna oddaja; 22.50 Športna nedelja in dnevnik.

DRUGI KANAL

18.00 Michele Settespiriti; 19.25 Rotocalchi in poltrona; 21.00 Dnevnik; 21.15 Šport; 22.05 Sto let ital. popevke.

Ponedeljek, 22. junija 1964

18.00 Program za najmlajše; 19.00 Dnevnik; 19.15 Glasbeni karnet; 20.00 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 TV tednik; 22.00 Baletni program 23.00 Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Film «La pattuglia dei senza paura»; 22.45 Športne vesti.

Jug. televizija

9.00 Disneyev svet; 10.00 Kmetijska odd. 15.00 Prenos športnega dogodka; 15.45 Atletsko srečanje: Nemčija - Italija; 17.30 Prenos Športnega dogodka; 18.25 Madrid: Finale evropskih prvakov v nogometu; 20.15 Dnevnik; 21.00 Cikcak; 21.15 Film: Laramie; 22.05 O'Henry: Odkupnina za Mecka; 22.35 Poročila

Ponedeljek, 22. junija 1964

19.15 Obzornik; 19.30 Britanska enciklopedija; 20.00 Dnevnik; 20.40 Tedenski športni pregled; 21.10 Propagandna oddaja; 21.25 Izzivanje (ital. film); 23.00 Včeraj, danes, jutri.

☆ ARETTA

med elegantnimi in preciznimi urami je najceneiša znamka

☆ ARETTA

ULTRA THIN

IMPOL 1825

impol

industrija metalnih polizdelkov - slovenska bistrica

Žel. postaja: Slov. Bistrica
Telef.: Maribor 22113, 21375
Slovenska Bistrica 6, 45
Brzojavi: Impol, Slov. Bistrica
Teleprinter: 03313
Bančna zveza: Narodna banka SFRJ podružnica Slov. Bistrica
Štev. tek. računa 604-18-1-1

IZDELUJEMO ALUMINIJ:

- IZ ALUMINIJA od 99 do 99,7% čiste aluminijaste legure AlMg, AlMgSi, AlMgMn, AlMg 2, 3, 5, AlCuMgPb in avtomatske legure, in sicer:
- PLOČEVINO, TRAKOVE in RONDELE,
- PROFILE za vagonsko ter karoserijsko industrijo in za gradbeništvo — polirane, anodizirane oziroma barvane (eloksirane)
- CEVI IN OSTALE PROFILE (okrogle, šestoglate, ploščate),
- ALUMINIJASTE VRVI (čiste) in aluminijasto-jeklene vrvi (Al-Fe), valjano in tegano žico.

MEDNARODNA SPEDICIJA IN TRANSPORT

Intereuropa

KOPER - JUGOSLAVIJA

KOPER
TELEFON 21.630
TELEX 03.517

PREDSTAVNIŠTVO V TRSTU: UL. ROMA 15, TEL. 37-823

- doledovanje in vskladiščevanje blaga
- kvantitativni prevzem
- poslovanje na mednarodnih sejmih in razstavah
- redni zbirni promet iz evropskih centrov
- mednarodni cestni transport blaga z lastnimi kamioni
- po kopnem, po morju, po rekah in zraku
- carinjenje blaga
- transportno zavarovanje blaga
- booking ladijskega prostora
- kontrola transportnih dokumentov
- strokovno pakiranje

	telef.	telex
Direkcija Koper	21-630	03-517
Filiala Koper	21-630	
Filiala Ljubljana	36-170	03-103
Ul. M. Pijade 13		
Filiala Maribor	21-43	03-323
Partizanska c. 51		
Filiala Zagreb	39-758	02-148
Jurišičeva 9/I		
Filiala za sejme Zagreb, Ul. B. Kidriča bb	51-317	02-148
Filiala Sežana	82	03-122
Avtoremont Sežana	39	
Izpostava Kozina	10	
Izpostava Prevalje	30	
Izpostava Nova Gorica		
Železn. postaja	24-33	
Rožna dolina	24-53	
Izpostava Jesenice	3-43	
Maršala Tita 1		
Filiala Rijeka	25-481	02-515
Beogradski trg 2		
Filiala Beograd	33-427	01-128
Ul. Stevana Sremca 7		
Filiala Novi Sad	51-758	01-327
Ul. JNA 48/I		
Filiala Subotica	14-54	01-718
Ul. Gen. Drapšina 15		
Izpostava Celje	30-70	03-348
Čuprijska ul. 10		
Izpostava Podgorje 4		
Izpostava Sarajevo	24-625	
Brankova 6		
Izpostava Bar	21-49	
Jovana Tomaševića 2		
Izpostava Zrenjanin		
Izpostava Dimitrovgrad	25	
Maršala Tita 178		

Avtopromet Gorica

NOVA GORICA — Telefon 20-44 opravlja kvalitetne, hitre in varne prevoze potnikov in tovora doma in v inozemstvu. Informacije dobite v naših poslovalnicah v Novi Gorici, Tolminu, Ajdovščini, Postojni in Sežani. — Turistična agencija «Izletnik» s poslovalnicama v Novi Gorici in Bovcu vam hitro in solidno organizira izlete po Jugoslaviji in inozemstvu, ter nudi vse ostale turistične usluge.

Hotel BELLEVUE
LJUBLJANA · Tel. 33-133
priporoča cenjenim gostom domačo in mednarodno kuhinjo - Terasa - Vrt - S terase lep pogled na Ljubljano

HOTEL «ZVEZDA» KOBARID
s sobami z eno in dvema posteljama ter s tekočo toplo in mrzlo vodo, centralno kurjavo — skupaj 54 ležišč. ● Streže s prvovrstnimi vini: specialitete: soška postrv in divjačina. ● V 5 km oddaljenem Livku so prvovrstna smučišča, v Nadiži pa lepe kopeli. ● Cenjenim gostom se priporoča za obisk.

Obiščite zdravilišča
ROGAŠKA SLATINA, LAŠKO, RIMSKE TOPLICE
Rogaška Slatina zdravi bolezni prebavil, ledvic in jeter, Dobrna ženske in manegerske bolezni, Laško revmatizem in rehabilitacija invalidov — Za izlet priporočamo tudi prekrasno Logarsko dolino — Informacije in prospekte dobite pri tržaških potovalnih uradih Aurora, Utat, Paterniti ali pri Tourist Office — Celje

SLOVENIJAŠPORT
TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO
LJUBLJANA - MESTNI TRG, 10

Ali poznate TRGOVSKO PODJETJE SLOVENIJAŠPORT iz LJUBLJANE?

Slovenijašport Vam nudi v veliki izbiri usnjeno, športno in modno konfekcijo v lepih pastelnih barvah ter ostale športne potrebščine.

Ko potujete po Sloveniji in ostalih krajih Jugoslavije ne pozabite obiskati prodajaln podjetja Slovenijašport v

KOPRU, Kidričeva 22
LJUBLJANI, Titova 26
CELJU, Stanetova 9
MARIBORU, Gosposka 19
KRANJU, Koroška 4
ZAGREBU, Radičeva 16
JESENICAH, Cankarjev trg 3
BEOGRADU, Trg Marxa i Engelsa 4

SLOVENIJAŠPORT NUDI INOZEMSKIM TURISTOM PRI NAKUPU 20 % POPUSTA

vošči srečno novo leto

«TECHNA»

IMPORT - EXPORT

TRST — Ulica C. Ghega, 2
Telefon 35-907
Telegr. «TECHNALUIN»

RONKE (Gorica)
Drevored Serenissima, 18

VRŠI VSAKOVRSTNE UVOZNE IN IZVOZNE OPERACIJE

GRAND HOTEL «UNION»
Tel. 20-750, 21-742
s svojo restavracijo in senčnatim vrtom, kavarno in hotelom, se priporoča cenjenim gostom

KOMPAS
S SVOJIMI POSLOVALNICAMI VRŠI VSE TURISTIČNE USLUGE
LJUBLJANA, Dvoržakova ulica številka 11

Gostilna «Maček»
LJUBLJANA
Cankarjevo nabrežje 15-17
Vas vabi na razne primorske in druge specialitete ter se priporoča za cenjeni obisk!

BOSTE OBISKALI LJUBLJANO? DOBRODOŠLI STE
v hotelu «TURIST» - Ljubljana
DALMATINOVA, 13 - Tel. 36-129, 27-110
Restavracija, senčnat vrt, bife - Hotel je oddaljen vsega 3 minute od glavne železniške postaje. Nudi vam: sodobno opremljene sobe s kopalnicami, telefonom, dvigalom - Znana je naša kuhinja, ki vam nudi jugoslovanske in inozemske specialitete - Tudi v naših obratih: restavraciji «ZLATOROG» Zupančičeva 9, ki vam nudi lovske specialitete, gostilni «DALMACIJA» Trubarjeva 23, ki vam nudi ribje specialitete, boste postreženi hitro in solidno.
VABI VAS HOTEL «TURIST» LJUBLJANA

HOTEL LEV
LJUBLJANA
Vošnjakova 1
Telefon 30-555
Telegram: LEVHOTEL LJUBLJANA
«A» kat.
209 sob s kopalnico, restavracija, terase, dancing kavarna, aperitiv bar, slaščičarna, poslovne in klubske sobe, sale za bankete in konference, lastne garaže in prostor za parkiranje, hladilnice za divjačino in boksi za pse
Novo — moderno — luksuzno

SPLOŠNA PLOVBA - PIRAN
vzdržuje z modernimi tovorno - potniškimi ladjami
redno progo Jadran - Južna Amerika - via Zahodna Afrika (Rijeka - Split - Napoli - Genova - Marseille - Casablanca - Dakar - Conakry - Takoradi - Tema. Rio de Janeiro - Santos - Montevideo - Buenos Aires). Redno linijo okoli sveta (iz Jadrana v Indijo - Indonezijo - Japonsko - ZDA - Zahodna afriška obala - sredozemske luke)
TER NUDI
ladijske prevoze po vsem svetu z modernimi tovornimi ladjami od 8000 do 18.000 ton nosilnosti. — Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja «Splošna plovba», Piran, Župančičeva ul. 24, in na naše agente po vsem svetu. Telegrami: Plovba Piran. Telexi: 035—22, 035—23. Telefoni: 73 470 do 73-477.

Obiščite najlepše podzemsko čudo na svetu
POSTOJNSKO JAMO
Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 13.30, 16. in 18. uri
Izredni obiski po dogovoru z upravo
Obiščite tudi Škocjanske jame pri Divači
Obiski ob 10. in 15. uri vsak dan

HOTEL «KRAS» POSTOJNA TEL. 100
nudi vse hotelske usluge in se priporoča za cenjeni obisk

HOTEL KRN
TOLMIN — TEL. 39
Prvorazredna restavracija, udobne sobe, terasa, specialitete na žaru in dobra kuhinja. Ob sobotah in nedeljah ples. Vljudno se priporočamo

PARK HOTEL GORICA
NOVA GORICA — Tel. 20-61, 20-32
s svojimi obrati restavracijo, kavarno. Prvorazredna kuhinja. Ples vsak večer razen ponedeljka. V primernih dneh je ples na vrtu.

Hotel TRIGLAV Koper
Telef. 16 · Prvorazredna restavracija, udobne sobe, terasa, zimski vrt, nočni bar s programom. - Priporočamo svoje obrate Giusterno z olimpijskim bazenom in restavracijo «Riža-na», s specialitetami, postrvmi in rečnimi raki

HOTEL CELEIA
CELJE - tel. 2041, 2042 SE PRIPOROČA

BOVEC
ALP HOTEL
HOTEL KANIN
HOTEL GOLOBAR
nudijo vse hotelske usluge. Priznana domača in inozemska kuhinja.
Telef. 21 in 51
Priporočamo tudi obisk hotela «Planinski orel» v Trenti in gostišče v Soči in Logu pod Mangartom

HOTEL GALEB tel. 21605
RIBJA RESTAVRACIJA » 21182
KAVARNA LOŽA
RESTAVRACIJA TAVERNA
Priporočajo svoje gostinske usluge - Cene zmerne
KOPER

HOTEL „SLON“
LJUBLJANA · Titova 10, tel. 20-644, 20-645 (Jugoslavija)
Opozarjamo spoštovano javnost na naše usluge, ki jih nudimo v kletni restavraciji, kjer si lahko postrežete s hladnimi in toplimi malicami, kosilom in večerjo iz domačih specialitet po zelo pristopnih cenah.
Hotel Vam nudi 177 modernih ležišč. V moderno urejeni hotelski restavraciji Vam nudimo vse domače in tuje specialitete. Dnevno večerni koncert v kavarni. V nočnem BARU se lahko vsak večer zabavate ob prijetnih zvokih in mednarodnem artističnem programu
Sprejemamo rezervacije za manjše in večje družbe. Telef. 20-641—44

HOTEL «JELOVICA» - BLED - TEL. 316

BLED vabi
Hoteli ob jezeru, obnovljeni blejski grad z restavracijo, festivali, dnevna glasba in ples, pravljične izletniške točke in druga razvedrila ter čolnarjenje po jezeru

PARK HOTEL BLED
Telefoni 284 · 338
200 ležišč, restavracija, kavarna, nočni bar
Hotel odprt celo leto.
V sestavu Park hotela je tudi Sporthotel na Pokljuki in Izletniški dom v Ribnem. Vsi obrati poslujejo celoletno

Izkoristite vaš izlet za ogled izvirkov VIPAVE
V HOTELU VIPAVA in v GOSTIŠČU OB IZVIRU vas prijetno postrežejo

HOTEL *ADRIA*
ANKARAN (bivši S. Nicolò) Telefon 74-112
ODPRT SKOZI CELO LETO

T. G. P. - METROPOL
PIRAN — Telefon 73-313
vabi na odlične specialitete in izbrane pijače v vseh svojih obratih; nočni bar «Tri papige» v Piranu z mednarodnim artističnim programom, odprt je vsak dan razen srede.
Priporočamo novo restavracijo «Lucija» pri Portorožu

UGODNO UGODNO UGODNO
USNJENA KONFEKCIJA (plašči, kostumi suknjiči)
USNJENI IZDELKI (kovčki, potovalke, torbice) v največji izbiri pri
VELEBLAGOVNICA nama
V LJUBLJANI
Obiščite naše poslovalnice:
- PRED POSTO — Cankarjeva ul. 1
- TROMOSTOVJE — Wolfova ul. 1
- KONFEKCIJA — Čopova ul. 5

20 ODST. POPUSTA ZA NAKUP S TUJO VALUTO
UGODNO UGODNO UGODNO

A. R. 1.

Venček vedrih

Reportaža o Krasu

Dolgo me je trapila želja, da bi podal vsaj površen geo-, topo-, demo-, fotografski prikaz Krasa in njegovega življa. Tak prikaz pa ni lahka stvar, zlasti ne, če ga kdo kani podati v napol resni obliki. Prav zato se nisem mogel odločiti za to zvrst opisovanja. No, končno sem se le opogumil in sestavil nekakno medlo sliko o Krasu in Kraševcih. Tedaj pa se nikakor nisem mogel odločiti za to, da bi jo «na svitlo dal». Zato sem jo lep čas prekladal iz predala v predal, dokler nazadnje nisem namrščil čelo in se postavil pred izbiro: ali v tiskarno ali v peč z njo. Odločil sem se za prvi del izbire, in to izključno le zato, ker se mi je zdelo škoda dobrega papirja, na katerem je bilo napisano naslednje:

Kdaj, kako in zakaj je nastal Kras ni še povsem točno dognano.

Neka legenda, ki govori o kraškem kamenju, pa pravi:

Ko je ljubi bog ustvaril kranjsko deželo, mu je ostal velik kup kamenja. Tedaj je ukazal enemu izmed svojih krilatih podložnikov, naj ga zbaše v vrečo in odnese v morje. Ko je angel priletel v bližino [illegible], kjer je zdaj Kras, je priletel za njim hudič in mu — rrrsk! — s foučem prerezal vrečo, tako da se je iz nje izsulo kamenje in se razsulo po Krasu.

Kras je hribovita planota, kjer je veliko hribov, planote pa [illegible]

Kras ni velik, zato njegove zemljevide izdelujejo samo v merilu 1:200.

Nekdo je izrekel tele salomonske besede:

«Če bi bilo toliko Kraševcev kakor zemlje na Krasu, bi Kraševcev ne bilo. Če pa bi bilo toliko zemlje kakor je Kraševcev, bi Kras raztegnili tja do Benetk.»

Čeprav Kras ni velik, ima Veliki Repen in Veliki dol.

Da bi tuji popotnik dobil vtis, da je Kras mnogo večji kot dejansko je, so Kraševci svoje ceste naredili tako, da so polne majhnih in velikih ovinkov. Te ceste so tako kotanjaste, da so podobne vezenini, skeljani iz samih lukenj, raznih širin in globin.

Kakor vsaka dežela, tako se tudi Kras deli na severni, srednji in južni del. Toda nihče ne ve, kje se ta ali oni del prične in kje se neha.

Kras meji na severu na Brkine, na vzhodu na Vipavo, na jugu pa na Furlanijo. Da na zahodu meji na Jadran in Istro, ni treba niti omeniti, ker to ve vsak tretji Kraševec.

Dandanes je Kras razkosan na dva dela. En del je podoben naravnemu, drugi del pa londonskemu zrezku.

Kdo je prvi poselil Kras, ni točno znano. Nekaj več vemo o tem, kdaj so prišli na Kras prvi predniki zdajšnjih Kraševcev. To so bili del Slovanov, ki so privandrali od Karpatov z namenom, da gredo peš v Ameriko; ker pa jim je zmanjkalo kopnega, so se ustavili na obali morja Adrijanskega ter slovesno izjavili:

«Tu smo in tu ostanemo!»

In so besedo tudi držali vse do današnjih dni.

Kraško prebivalstvo se deli na moški, ženski in srednji spol. Srednjega spola je dandanes na Krasu čedalje manj, ker beži v mesta, da bi mu ne bilo treba garati na kraški zemlji kot to še delajo njegovi stari[illegible]

Na Krasu je veliko črnolask; pa tudi plavolaske dobro uspevajo v kraškem podnebju. Če Kraševcu ne priznaš, da so Kraševke najlepše ženske na svetu, bo hudo užaljen. In če Kraševki ne pritrdiš, da so Kraševci dedci in pol, ti tega ne pozabi do groba.

Zgodovina ne omenja, da bi Kraševci kdaj napovedali vojno kakemu svojemu sosedu. Od pomnjenja živijo s sodedi v najlepši slogi.

Včasih pa je prišlo do besednih spopadov med Kraševci in Vipavci. Ker pa niso mogli kljubovati kraški jezičnosti, so si Vipavci med drugim izmislili tudi tale dva izreka: Pusti gada, Kraševca ubij in tegale: En kršen je strupen za sedem os, en gad za sedem sršenov in Kraševec pa za sedem gadov.

Tiste čase so se Vipavci bahali, da so bolj civilizirani kakor Kraševci.

«Mi Vipavci,» so govorili, «smo poznali civilizacijo že takrat, ko ste vi Kraševci živeli v jamah in ste s kamni trli kosti jamskega medveda, da ste prišli do mozga in ga izsrkali. Mi Vipavci smo znali pisati in brati v času, ko vi Kraševci še vedeli niste, da obstaja abeceda...»

Kraševci pa so jim vračali milo za drago ter se jim posmehovali, češ da Vipavca šele v osemdetesem letu starosti pamet sreča.

No, to se je dogajalo njega dni, dandanes so Kraševci in Vipavci naravnost vzorni sosedje.

Prav tako dobro se Kraševci razumejo tudi z bratskim brkinskim življem, ki ima precej skupnega z njimi.

Da je o Kraševcih pisal tudi Valvazor, ve že vsak povprečen Kraševec.

Fran Milčinski pa nam pove, kako je Kraševce opisal lončar Matevž iz Ribnice. Takole je pripovedoval svojim domačim:

«To vajste, de se gre iz Trsta v Ribnico čez Kras. Kraševci so pa vsi vražji, samu glavuo imajo pasjo. Kumaj sem se jim prikazal, se je že znašlu kruota in mi je zečelu negajati. De pa mi lončarji najsmo kar bodi, vre ves svajt vaj, pa tüdi najsem na dolgu ostal besajde.

Kruota je bilo punčé, po lajtih godnu za moža, po pameti za šibo.

Pa mi pritrese lonec, vajste, večje sorte je bil, takšne sem dajal po štiri groše anega, par pa po devet, ker sem jih imel bolj malu. Nu in ta lonec je bil počen, sevajde, kuharice so tüdi včasi nerodne.

‚Oča,' je rjaklu kruota in se mrdalu, ali je rajs Ribničan, tüliku nasükan, de čüje rasti travo in vidi, kaku žvižgaju planke? Dajte,' je rjaklu, če imate kaj pod klobükom, zašijte lonec! Ne bom stiskala pri plačilu, laboro mlajka dobite zvrhom prazno in zraven še tri sladke besajde.'

'Ej,' sem dejal, 'mlajka si samu bolj potrebnu kakor jest, sladke reči so pa tüdi za otroke, ne za može, ne bom te zajedal. Vajš kaj, punčé, lonec ti zešijem zestonj; ampak pri nas šivamo hlače narobe, lonce pa tüdi; obrni lonec, punčé, taku de bo zünaj, kar je zdaj znotraj, pa ti ga zešijem, de se ne bo poznal šiv in bo držal [illegible] vso večnost in še tri dni.'

Vajste, pa je bilu tihu.»

No, da so Kraševci navihani, dokazujejo tudi številne zgodbe o njih; da pa imajo pasjo glavo, ne drži. Po zunanjosti se v ničemer ne razlikujejo od drugih primorskih plemen.

Kraševci govore narečje, ki je sestavni del primorskega narečja. Sicer pa, kakor povsod, tudi na Krasu ima vsaka vas svoj glas. Tako na primer ponekod pravijo krožniku «tond» drugod «taler» in spet drugod «piat».

Narečje nekega dela Kraševcev spominja na hrvaščino. Ti Kraševci pravijo cesti cjesta, mleku mljeko in repi rjepa.

Mnogi Kraševci s tistega dela Krasa, ki ima obliko londonskega zrezka, krasijo svojo govorico z raznimi cvetkami, ki so zrasle na Apeninskem polotoku. Ena takih cvetk je na primer «inšoma». Ta izraz je tako vsestransko uporabljiv, da ga najtopleje priporočam vsem, ki se šele uče italijanščine. Kadar jim zmanjka ustrezen izraz, naj rečejo «inšoma» in ta čudovita besedica popolnoma nadomesti pogrešani izraz.

Ta ali ona beseda se po kraško piše tako, izgovarja pa drugače, kot je to v navadi pri Angležih in Francozih.

Nekoč so se nekje znašli Anglež, Francoz in Kraševec. Beseda je nanesla na vprašanje, kdo izmed njih ima najbolj zapleteno pisano in izgovarjavo. Pa postavi Anglež kot primer besedo gnjat in pravi:

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 II. TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-26 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst

C. G. R.
COMMERCIO GENERALE E RAPPRESENTANZE
SOC. A R.L.
UL. DELLA GEPPA, 9 - TRST - TEL. 37-940, 28-352
UVOZ *IZVOZ*

FRATELLI **NASCIMBEN**
IMPORT EXPORT
NADOMESTNI DELI ZA AVTOMOBILE
TRST, Ul. Coroneo št. 39, t. 24-955

trgovsko zastopstvo **Adamič**
Ekskluzivna zastopstva
nudi najboljše pogoje pri nabavi in prodaji vsakovrstnega blaga
Trst, Ul. S. Lazzaro 23-II., Tel. 28-449, 31-996

GRUDA - živinopromet
IMPORT - EXPORT
Ljubljana, Miklošičeva ul, št. 10
Telefon 30183-30069, teleprinter 03-117
telegram: Gruda Ljubljana
IZVAŽA IN UVAŽA: klavno in plemensko živino vseh vrst in pasem; govedo, konje, prašiče, drobnico itd.
Živalske proizvode: meso in perutnino, jajca in divjačino, mlečne izdelke.
Živinsko krmo: seno, slamo, žitne odpadke, repne rezance, želod, divji kostanj in drugo.
Predstavništva: BEOGRAD, Karadjordjeva št. 71 - ZAGREB, Haulikova ul. 3

N. m. 851311 C. C. I. Trieste N. 38889
«METALMINERARIA»
DRUŽBA Z O. Z.
IMPORT-EXPORT-PREDSTAVNIŠTVA
Trst - Ul. Trento, 15-III - Tel. 23-049 - Telegr.: METMIN
UVAZA: Marmor - Kvarcni pesek - Kalijev in natrijev feldspat (živec) - Razne minerale itd.
IZVAZA: Abrazivni material - Silicium metal Ferolegure - Umetne smole - Stroje za marmor - Stroje za soline itd.

UVAZA: vsakovrsten les, drva za kurjavo, gradbeni material
IZVAZA: tekstil, kolonialno blago in raznovrstne stroje
IMPEXPORT
TRST, UL. CICERONE 8
Tel. 38-136, 37-725; Telegr.: IMPEXPORT - TRIESTE
SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSTNE KOMPENZACIJE

TVRDKA **JOŽEF SILA**
UVOZ IZVOZ
vsakovrstnega lesa za predelavo in kurjavo ter jamskega lesa
TRST - Ul. Milano št. 4 - Telefon 28-944

adriaimpex
D. D.
UVOZ IZVOZ
ZASTOPSTVA
TRST - UL. GEPPA 9-III — TEL. 38-770, 29-135

KERŽE
TRST - Tel. 55-019
Trg S. Giovanni 1
- PORCELAN
- KRISTAL
- PRIBOR
- LESTENCI NAVADNI in KLASIČNI
- HLADILNIKI
- ELEKTRIČNI GOSPODINJSKI STROJI
- ŠTEDILNIKI
- VSE ZA DOM

TAPETNIŠKA DELAVNICA
MARIO PAHOR
Specializirana v opremljanju dnevnih sob in drugih prostorov
TRST
Ul. S. Anastasio 12 - tel. 61-218

TOVARNA CEMENTA IN SALONITA
«15. SEPTEMBER» ANHOVO

Tehno-Impex
POSLOVNO ZDRUŽENJE
LJUBLJANA
BEETHOVNOVA 12 - Poštni predal 194-IV
TEHNO-IMPEX
POSLOVNO ZDRUŽENJE
IZVOZ IN UVOZ

SLOVENIJALES
★ *podjetje za izvoz-uvoz - notranji trg lesa in lesnih izdelkov* ★
LJUBLJANA, Beethovnova 11 - telefoni 23931 - 9 - telex: 03112, 03138
○ *RAZSTAVLJAMO*
○ *NA TRŽAŠKEM VELESEJMU*
○ *LESNI PAVILJON*
NAJVEČJE SLOVENSKO PODJETJE ZA IZVOZ—UVOZ LESA IN LESNIH IZDELKOV. IZVAŽAMO: MEHAK IN TRD ZAGAN LES, ZABOJE, GOZDNE PROIZVODE, VEZANE, PANEL IN LESOVINSKE PLOŠČE, FURNIRJE, PARKETE, STAVBNO POHIŠTVO, LESENE HIŠE, LESNO GALANTERIJO, ŠPORTNE IZDELKE, STOLE IZ UPOGNJENEGA LESA, PISARNIŠKO, FINO IN SERIJSKO POHIŠTVO.

GRADBENO PODJETJE
KARLO BAN & Co.
družba z o. z.
TRST, Ulica Maiolica 1/I. — Telefon 90-821

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE
LA GORIZIANA
GORICA — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — GORICA
PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

GIACOMO VATOVEC Succ.
TRST, Ul. Torreblanca 19 — Tel. 23-587, 37-561
EXPORT — IMPORT
specializirano podjetje za izvoz vsakovrstnih gospodinjskih predmetov ter poljedelskih strojev

HOTEL POŠTA
POPOLNOMA PRENOVLJEN ● V CENTRU MESTA
TELEFON V VSEH SOBAH / KOPALNICE / DVIGALO
TRG OBERDAN, 1 *TELEFON 24-157*

La Fototecnica
TRST
TRG GOLDONI 7
Tel. 23352. 61119
Grosistično podjetje za dobavljanje vsega fotografskega in kinematografskega materiala
aparati za mikrofilme, znanstveni aparati, elektronski aparati
Popolne opreme materiala za fotomehaniko, za industrijo in za znanstvene zavode
Na zahtevo se pošljejo seznami
VPRAŠAJTE NAS ZA NASVET

TRGOVINA S ČEVLJI IN TORBICAMI
«ROIANO»
lastnik A. GEC
TRST, TRG TRA I RIVI 2 — TEL. 31-198
Vam nudi veliko izbiro poletnih čevljev ter torbic

INTERCOM
IMPORT-EXPORT
KOMPENZACIJE
TRST
Ul. Valdirivo št. 40 *Tel. 31-961 31-962*

TVRDKA USTANOVLJENA LETA 1883
Destilacija esenc JANOUŠEK
TRST — Barkovlje — TRIESTE — Barcola — Tel. 29-963
Lastna proizvodnja in izvoz:
eteričnih olj za lekarniško uporabo in izdelavo parfumov; eteričnih olj za izdelavo dišečih mil in kozmetičnih izdelkov; esenc za izdelavo likerjev, sirupov in slaščičarskih proizvodov; neškodljivih barvil in aromatičnih kemičnih proizvodov

ZASTOPNIK AVTOMOBILOV
PEUGEOT
Direktna prodaja za inozemstvo — Velika izbira novih in rabljenih avtomobilov
SALONE DELL'AUTOMOBILE BAN
TRST — Ul. Genova št. 21 — Tel. 28-372
SERVICE — Ul. Torricelli št. 3 — Tel. 28-876

TOMASO PRIOGLIO
SPEDICIJA
TRST — TRIESTE
Ul. C. Ghega 1/III. — Tel. 37-314, 31-291

KMEČKA BANKA
r. z. z o. z.
GORICA Ulica Morelli 14 Tel. 22-06

MILAN AMBROŽIČ
Elektro - inštalacijsko podjetje in TRGOVINA z električnimi predmeti:
lestenci, štedilniki, peči, pralni stroji, hladilniki in vse ostale gospodinjske potrebščine
DREV. MIRAMARE ST. 29 — TELEFON 29-322

TRST - Ul. Boccaccio 3
Telefon 28-373
POŽAR ARTEMIO
TOVORNI PREVOZI *v vse kraje, tudi v inozemstvo*

AVTOMOTOR Import - Export
TRST, Ul. F. Severo št. 21 — Tel. 30-179 — 30-198 — Telex: 46-057
Predstavništvo za nadomestne dele italijanskih, nemških, angleških in ameriških avtomobilov ter nadomestnih delov DIESEL motorjev in traktorjev

IMPOREX
IMPORT-EXPORT
KERSEVANI BORIS
TRST, Strada del Friuli 102 - Tel. 23-802
Tehnični artikli (šivalni stroji, radio in televizijski aparati za dom, avto in žepni, kolesa, motocikli, pralni stroji, sesalci za prah itd.)

Trgovsko podjetje
D•O•M
LJUBLJANA, Mestni trg št. 24
Telefon 21407

Visus Ottica
TRST, Campo S Giacomo 11, telefon 50-057
je vaš zanesljiv optik
Očala za vid, fotografske aparate, nalivna peresa, toplomeri itd., vse primerni predmeti za darila

GOSTILNA
OSTROUŠKA
TRST — ULICA S. NICOLO' 1
vam nudi domačo kuhinjo in najboljša vina

ZMAJ ZEMUN
INDUSTRIJA POLJOPRIVREDNIH MAŠINA
Zemun - Jugoslavija
KOMBAJNI ZA ŽITO, KOMBAJNI ZA KORUZO, PRAKTIČNA VOZILA ZA PREVAŽANJE SILAŽNE KRME TER POTREBNE PRIKLJUČKE
• ZAHTEVAJTE NAŠE PROSPEKTE •

IZVOZNI PROGRAM
ŽELEZARNE JESENICE
(Jesenice na Gorenjskem)

ŽIČNI GRADBENI ŽEBLJI po pariškem, britanskem in ameriškem standardu: Common, Finishing, Smooth box Nails, Roofing Nails, Gutter Spikes.

POCINKANI GRADBENI ŽEBLJI: postopek pocinkovanja s potapljanjem ali z metodo elektrogalvaniziranja.

KALJENI ŽEBLJI ZA STREŠNO LEPENKO (Plasterboard Nails).

VLEČENA ŽICA, okrogla, svetla za izdelavo žebljev in mrež.

VLEČENA ŽICA, okrogla, kaljena, za vezanje.

POCINKANA ŽICA, okrogla: postopek pocinkovanja s potapljanjem.

POCINKANA BODEČA ŽICA, vrste IOWA, z dvema pramenoma, debelina 12,5 BWG, 13,5 BWG in 14 BWG: razmak med bodicami od 2 do 4 palcev.

ŽICA ZA AVTOGENO VARJENJE.

POCINKANE IN ČRNE ŠIVANE CEVI za plin in vodovode, DIN 2440, velikost od palca do 2 palcev.

ČRNE PLOČEVINE vrste Siemens-Martin, tanke, srednje in debele, v trgovskih merah.

POCINKANE PLOČEVINE, kakovosti Siemens-Martin, debeline 0,5-2 mm v trgovskih merah: postopek pocinkovanja s potapljanjem.

PROFILNO ŽELEZO V PALICAH, različnih vrst, okroglo, kvadratno in ploščato.

OBLOŽENE ELEKTRODE ZA VARJENJE.

ŽELEZARNA JESENICE

TITOVI ZAVODI LITOSTROJ

NAŠ PROIZVODNI PROGRAM

VODNE TURBINE vseh vrst (Francisove, Kaplanove in Peltonove) do največjih zmogljivosti ● Oprema za hidrocentrale

ČRPALKE: centrifugalne (nizko- in visokotlačne), polaksialne za ozke vodnjake, eno- ali večstopenjske, propelerne in Kaplanove za velike vodne količine, specialne črpalke za goste tekočine, samosesalne in vakuumske črpalke ● Oprema za črpalne postaje

NAJRAZLIČNEJŠA OPREMA ZA INDUSTRIJO, zlasti kemično in cementno

ŽERJAVI vseh vrst, električna mostna dvigala, specialne transportne naprave, reduktorji do največjih zmogljivosti, vse vrste specialnih strojev po posebnem naročilu

V MALOSERIJSKI PROIZVODNJI: Vakuum stiskalnice za izdelavo opeke ● Hidravlične stiskalnice za plastične mase in odpadni material ● Črpalke za globoke vodnjake in namakanja ● Razna sredstva talnega transporta, kakor viličarji po 2, 3,5 in 5 ton, prevozna dvigala po 4 in 8 ton ● Dieslovi motorji za ribiške ladje in ladje male obalne plovbe in podobne, pomožne ladijske motorje za ladje vseh vrst, stacionarne Dieslove motorje itd. po licenci danske tvrdke Burmeister & Wain

NEOBDELANI IN OBDELANI ULITKI iz sive litine, jeklene in manganske jeklene litine

● IMPORT EXPORT

Slovenija Sadje

LJUBLJANA ● JUGOSLAVIJA

LJUBLJANA, Miklošičeva 10

Telefon:
31-325 Izvoz — sveže
31-326 Uvoz
31-327 Izvoz — predelano
Brzojavi:
Slovsad Ljubljana
Poštni predal 83/II
Bančna zveza: 600-11-1-686

● TRGOVSKO PREDSTAVNIŠTVO V MARIBORU, BEOGRADU, SKOPLJU,
● SKLADIŠČE V VOLČJI DRAGI PRI NOVI GORICI,
● HLADILNICA V ZALOGU

JADRAN

S SVOJIMA OBRATOMA MARMOR, KOBILARNA IN RESTAVRACIJA LIPICA TER PREDSTAVNIŠTVI V KOPRU, LJUBLJANI IN BEOGRADU

IMPORT - EXPORT

SEŽANA

Razstavljamo v jugoslovanskem paviljonu na tržaškem velesejmu

OBIŠČITE NAS!

KEMIJA - IMPEX
IZVOZ

KEMIJA - IMPEX
UVOZ

LJUBLJANA - TITOVA 25
POB 418 - VIII

Telefon: 33-266 (8 vodov) - Telegram: Kemimpex, Ljubljana - Telex: 03-177 Kemimpex, Ljb

IZVAŽA: KEMIČNE IZDELKE (KALCIJEV KARBID, TEKOČI KLOR, ŽIVOSREBRNI OKSID, SVINČENI MINIJ, CINKOVO BELILO, VODIKOV PEROKSID, KALCIJEV CIANAMID, POLIVINILACETAT, CINKSULFAT, CINKOXITETRAKROMAT, SREDSTVA ZA ZAŠČITO RASTLIN ITD.) — PLASTIČNE MASE (PENASTA PLASTIČNA MASA, POLIESTERSKE RONDELE ZA IZDELAVO GUMBOV, MELAMINSKE PLOŠČE ZA OBLOGO POHIŠTVA ITD.) — TEKSTILNA IN USNJARSKA POMOŽNA SREDSTVA — PAPIR, KARTONE IN LEPENKE — STEKLO, PORCELAN IN KERAMIKO (STEKLENICE, RAZSVETLJAVNO STEKLO ITD.) — BENTONIT

UVAŽA: KEMIČNE IZDELKE, ANILINSKE BARVE, TEKSTILNA IN USNJARSKA POMOŽNA SREDSTVA, NARAVNI IN SINTETIČNI KAVČUK, PLASTIČNE MASE — PORCELAN, SPECIALNE PAPIRJE ITD.

PREDSTAVNIŠTVA ZA SFRJ

BEOGRAD, Ul. Dragoslava Jovanovića 9, tel. 31-966
ZAGREB - Pod zidom, telefon 35-824
RIJEKA, Ul. Dositeja Obradovića 1-II, telef. 22-809

INDUSTRIJA USNJA VRHNIKA

Slovenija-Jugoslavija
tel. 70-004, telegr.: IUV Vrhnika

SPECIALIZIRANA PROIZVODNJA SVINJSKEGA USNJA. DOBAVLJA GALANTERIJSKO IN KNJIGOVESKO USNJE V VSEH BARVAH IN IZVEDBAH, TAPETNIŠKO USNJE, CEPLJENCE, OBUTVENE IN GALANTERIJSKE BOKSE, VELURJE IN NUBUKE, PODLOGE V BARVAH IN RAZLIČNIH DEBELINAH, USNJE ZA ZAŠČITNA SREDSTVA ● POLEG USNJA VAM NUDIMO SORTIRANE ŠČETINE ČRNE, BELE IN SIVE V OBIČAJNIH DOLŽINAH

TOVARNA AVTOMOBILOV IN MOTORJEV MARIBOR

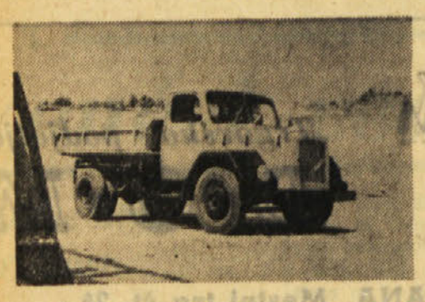

NAŠI IZDELKI

Kamion TAM 4500, nosilnosti 4,5 tone, z vgrajenim zračno hlajenim Dieslovim motorjem

Prekucnik TAM 4500 K, s trostransko »kipo« napravo primeren za delo na gradbiščih in cestah

Kamion hladilnik TAM 4500 HS, primeren za prevoz hitro kvarljivih stvari

Gasilski avtomobil TAM 4500 G in TAM 5500 C, hitra in izredno praktična gasilska avtomobila z vgrajeno cisterno in drugim gasilskim priborom

Kamion TAM 4500 P, vozilo za polivanje ulic in cest

Kamion TAM 4500 F, vozilo za odvoz fekalij primerno za komunalno dejavnost

Avtobus A 3000 v standardni in turistični izvedbi, primeren za izlete in druge prevoze potnikov, 32 sedežev

Kamion TAM 2000, lastna konstrukcija TAM, vozilo, ki odlično služi v mestnem prometu za prevoz manjših tovorov. Podjetje ga bo v kratkem pričelo serijsko izdelovati

PRIMORJE EXPORT

IZVOZNO UVOZNO PODJETJE

NOVA GORICA ● JUGOSLAVIJA

ROŽNA DOLINA 15

Telefon: 2084 2068 2088
Brzojavi: PRIMORJE EXPORT
Tekoči račun 600-31/1-39 pri JUB Ljubljana

OGLEJTE SI NAŠE IZVOZNE ARTIKLE V JUGOSLOVANSKEM PAVILJONU NA TRŽAŠKEM VELESEJMU